

Maatilojen kehitysnäkymät 2030

Viljatilojen näkymät – VYR

6/2022

Reijo Pirttijärvi

Sisällys

1	Tutkimuksen tausta	3
2	Viljatilojen määrä ja rakenne	7
3	Viljaa myyvien tilojen profiili	12
4	Yrittäjäyys ja toimintatavat	28
5	Viljelyyn panostaminen	39
6	Luomutuotanto	51

1

Tutkimuksen tausta

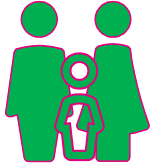
Maatilojen kehitysnäkymät vuoteen 2030

– 4 718 maatilan tulevaisuudensuunnitelmat

- Viesti suoraan maatalousyrittäjiltä päättäjille ja elinkeinolle
- Poikkileikkaus maatilojen nykytilanteesta ja tulevaisuudensuunnitelmista: tilanpidon jatkuminen -toimintastrategiat – valmius/esteet investointeihin ja peltoviljelyyn ja muhin tilan kehittämiseen
- Säännöllisesti toteutettuna nähdään mikä on muuttunut, jolloin voidaan arvioida muutosten merkitystä, nähdään uhat ja mahdollisuudet
- Tutkimus luo pohjan erilaisille skenaarioille, mihin tuotantomääriin ja rakenteeseen päädytään -miten käy kansallisen kilpailukyvyn – miten omavaraisuuden
 - Haastaa päättäjiä ja elinkeinoa miettimään keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi ja toimenpiteiden kohdentamiseksi

Raportin kuvissa on tyypillisesti taustana ”Kauppaviljaa myyvät tilat” (myynti kauppaan tai teollisuuteen) ja niiden peltoala (vilja- ja öljykasviala).

Maatilojen kehitysnäkymät 2030

Vastaajamäärä

- Maatilojen kehitysnäkymät 2030 on laaja kaikkia maatiloja koskevaan kyselytutkimus (n=4 718).
- Raportissa tuloksia tarkastellaan tuotantosuunnittain, kaikkien maatilojen osalta sekä kaikkien jatkavien maatilojen osalta.

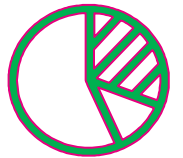
Kohderyhmä ja otanta

- Aktiivimaatilat
- Näytelähde: MMM/Mavi maaseutuelinkeinorekisteri
- Edustaa kaikkia Suomen maatiloja, myös ruotsinkielisiä tiloja

Tiedonkeräys

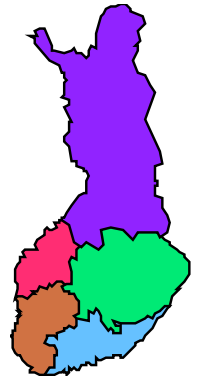
- Helmi-maaliskuu 2022
- Tiedonkeräysmenetelmä
 - Nettikysely
 - Lisäksi eräitä kohderyhmiä aktivoitiin vastaamaan puhelinsoitoilla
- Vastanneiden kesken arvottiin palkintoja.
- Tiedonkeräys ja -käsittely toteutettu SFS-ISO 20252 -standardia noudattaen

Aineiston käsittely

- Koko tutkimusaineisto painotettu vastaamaan kaikkia maatiloja 3-ulotteisella painotusmatriisilla: ELY-keskus, tilamäärä tuotantosuunnittain ja peltola vuoden 2021 tukahaun mukaisilla tiedoille (MMM/Ruokavirasto)
- Aineisto oikaistiin myös ELY-keskuksittain luomutilojen lukumäärän mukaan.
- Kotieläintalouden tuotantosuunnat painotetaan eläinmäärien ja alueiden mukaan

Raportissa käytetty suuralue

Vastaukset tuotantosuunnittain vuoden 2022 tutkimuksessa / koko maa

Tuotantosuunta 2022		pääas.	kaikki
2 267 kotieläintilaa	Maidontuotanto	987	1 098
	Nautojen teuraskasvatus	238	689
	Emolehmätuotanto	281	386
	Muu nautakarjatalous mm. vasikka-, hiehokasvatus	32	192
	Sikatalous	187	250
	Kananmunantuotanto	69	104
	Lammastalous	115	91
	Siipikarjanlihantuotanto	79	193
	Hevostalous	73	171
	Muu kotieläntuotanto (mm. vuohitalous)	10	36
2 451 kasvitilaa	Viljanviljely	1 406	3 365
	Sokerijuurikkaan viljely	35	147
	Perunanviljely	78	217
	Vihannesten viljely avomaalla	56	155
	Marjanviljely avomaalla	138	231
	Muu erikoiskasvien viljely mm. herne, härkäpapu	56	693
	Muu kasvituotanto mm. heinä, viherheinä, nurmi	432	2 860
	Metsätalous/muu	332	2 700
	Tuotanto lopetettu	114	
	YHTEENSÄ	4 718	

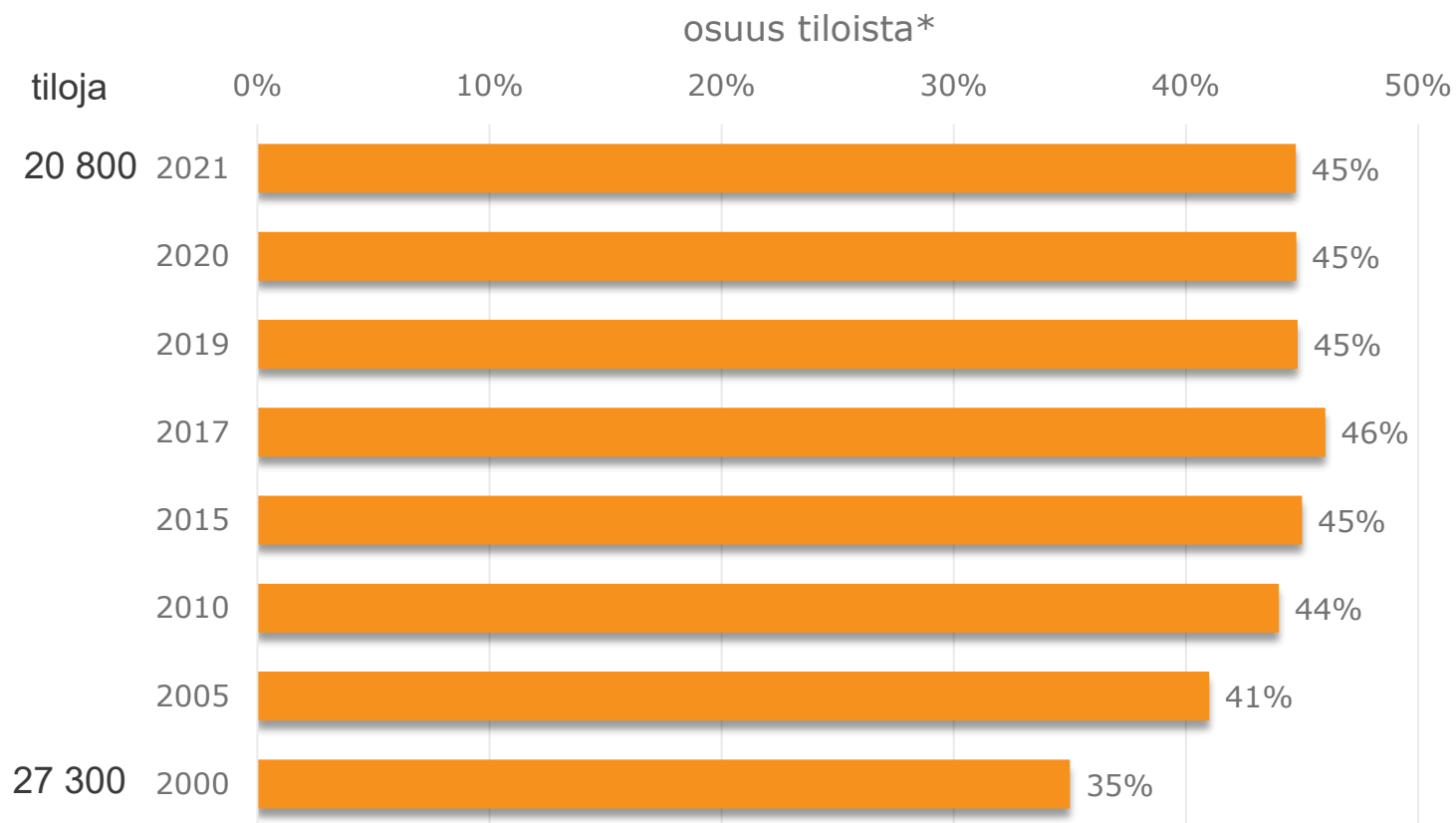
2

Viljatiilojen määrä ja rakenne

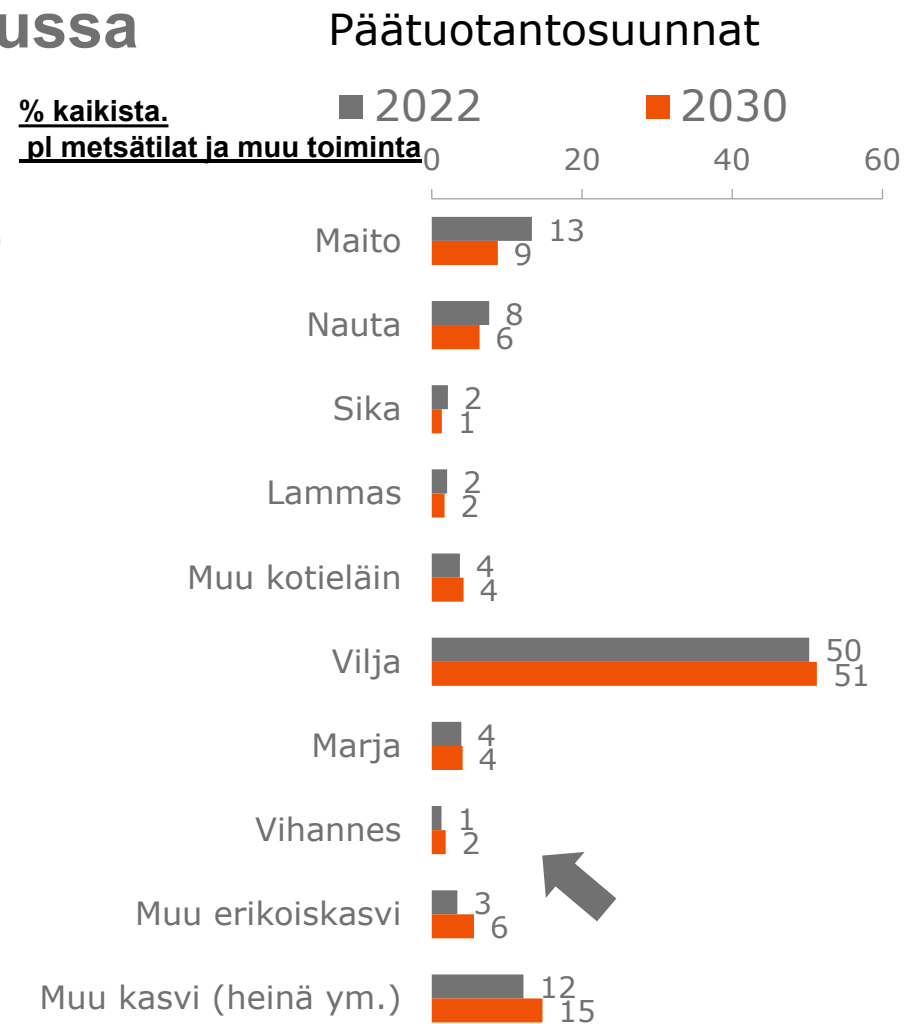

Viljatilojen suhteellinen osuus on tasaantunut n 45 %:iin.

Erikoiskasvivilojen määrä on lähivuosina nousussa

Lähde: Ruokavirasto

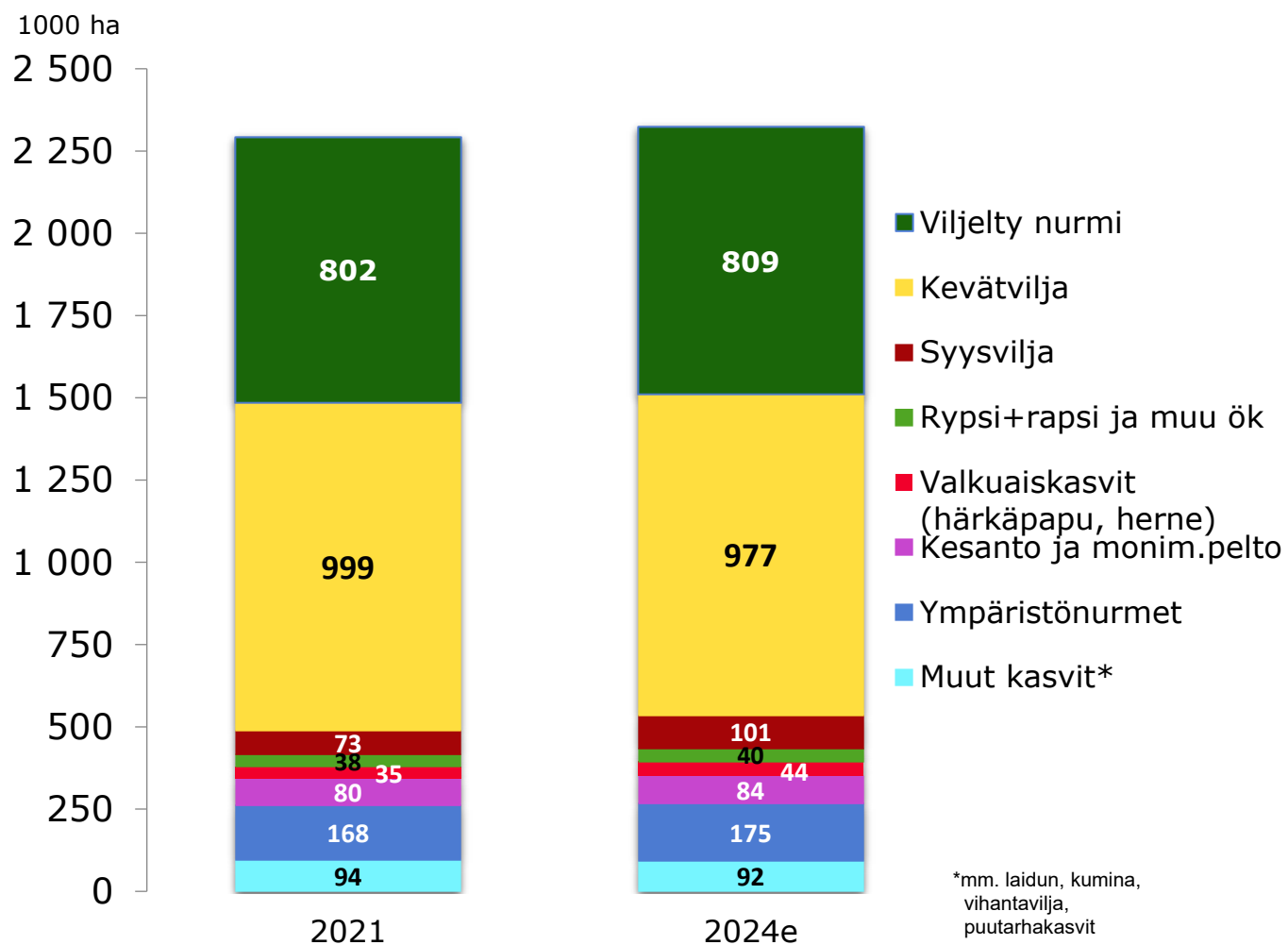
Tutkimuksen mukainen ennuste

Viljajtiloilla vajaan 1 milj. ha peltoa vuonna 2021

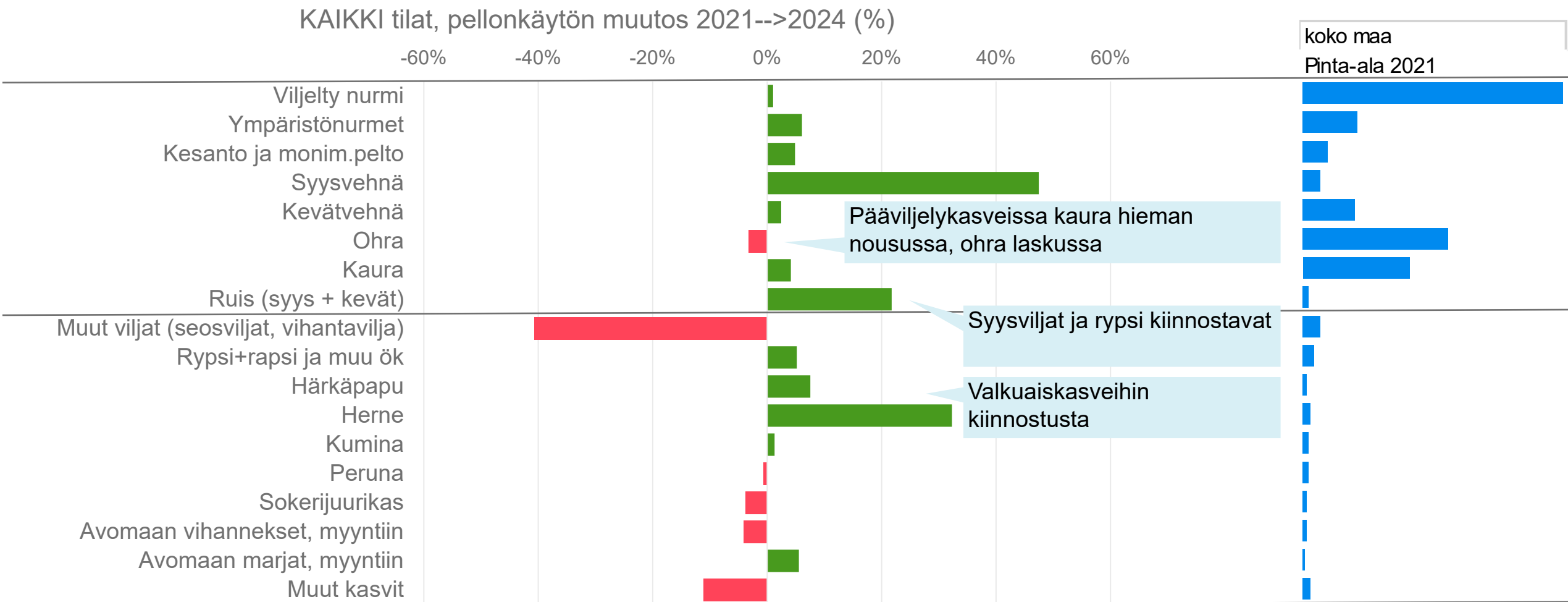
Viljajtilat 2021, päänatantosuunta				Osuus alueen	
ELY-keskus	kpl	peltoala, keskikoko, ha		tiloista	peltoalasta
Uusimaa	2 008	129 516	64,5	65 %	71 %
Varsinais-Suomi	2 856	154 214	54,0	60 %	52 %
Satakunta	1 607	68 348	42,5	58 %	48 %
Häme	1 900	98 485	51,8	54 %	50 %
Pirkanmaa	2 175	94 027	43,2	57 %	56 %
Kaakkois-Suomi	1 614	77 435	48,0	59 %	62 %
Etelä-Savo	458	12 975	28,3	22 %	20 %
Pohjois-Savo	693	28 768	41,5	20 %	19 %
Pohjois-Karjala	422	18 662	44,2	21 %	22 %
Keski-Suomi	762	30 240	39,7	29 %	33 %
Etelä-Pohjanmaa	3 038	115 480	38,0	56 %	44 %
Pohjanmaa	1 771	67 329	38,0	45 %	36 %
Pohjois-Pohjanmaa	1 381	74 904	54,2	34 %	31 %
Kainuu	43	1 388	32,3	7 %	5 %
Lappi	4	102	25,4	0 %	0 %
Ahvenanmaa	66	2 209	33,5	17 %	15 %
KOKO MAA	20 798	974 082	46,8	45 %	43 %

Lähde: Ruokavirasto, tukea hakeneet tilat 2021

Nurmialan, ympäristönurmien, syysviljojen ja valkuaiskasvien ala nousussa

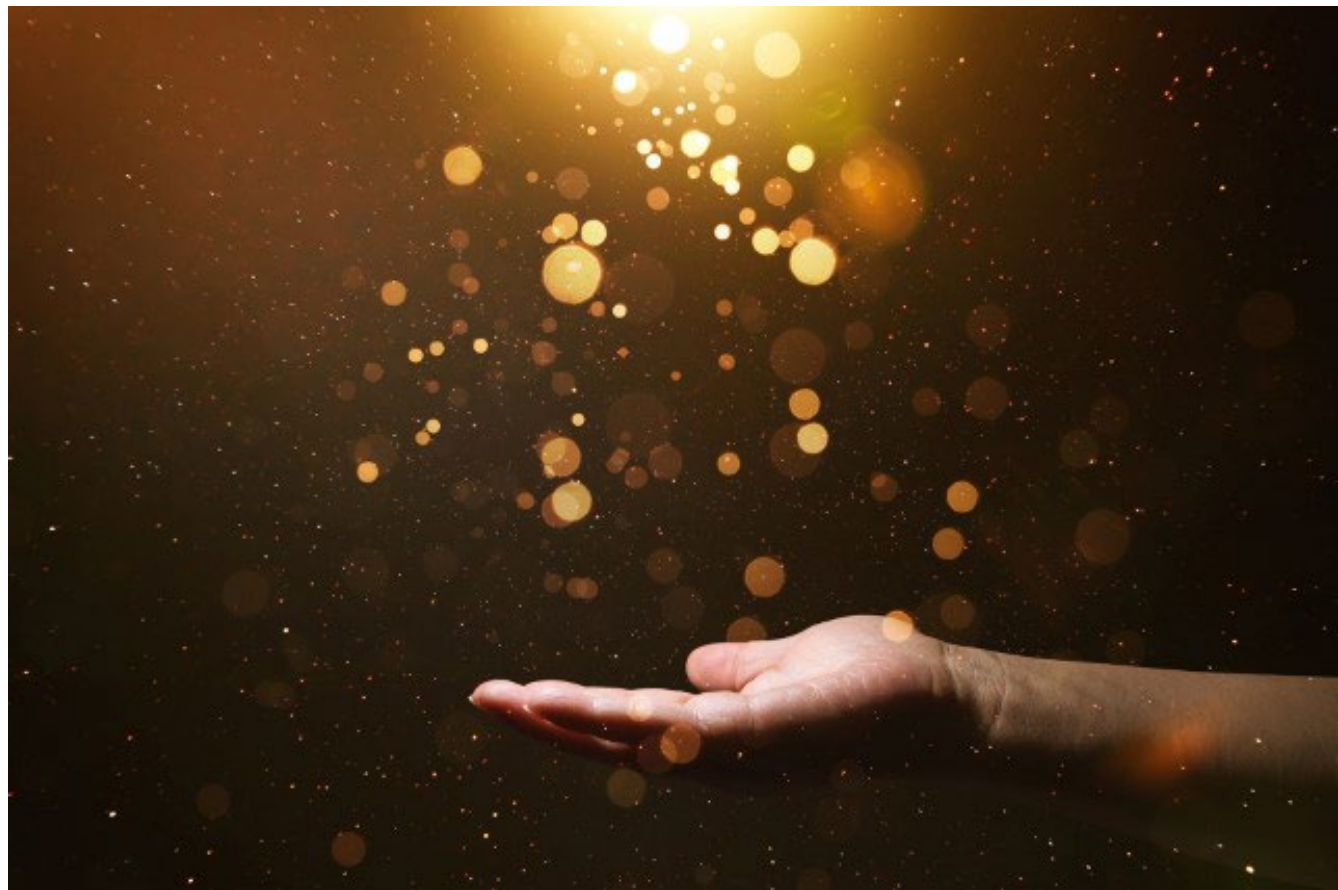

Pellonkäytön muutossuunnat 2019→2022; valkuais- ja erikoiskasvit kiinnostavat

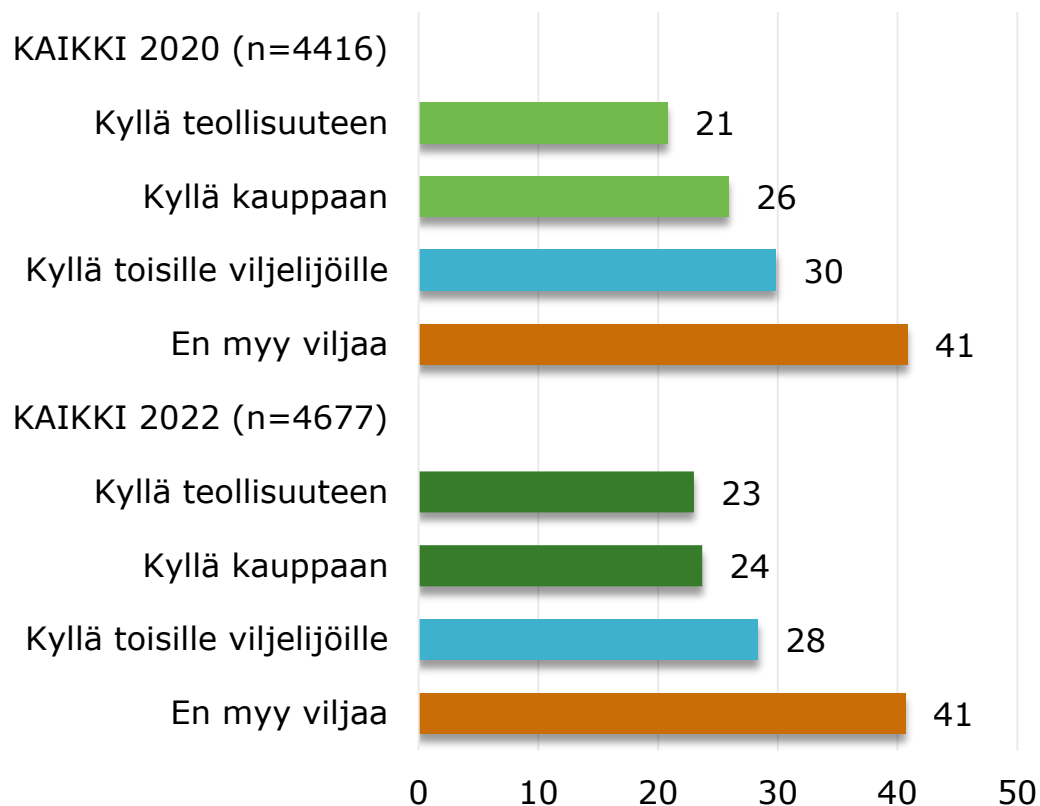
3

Viljaa myyvien tilojen profiili

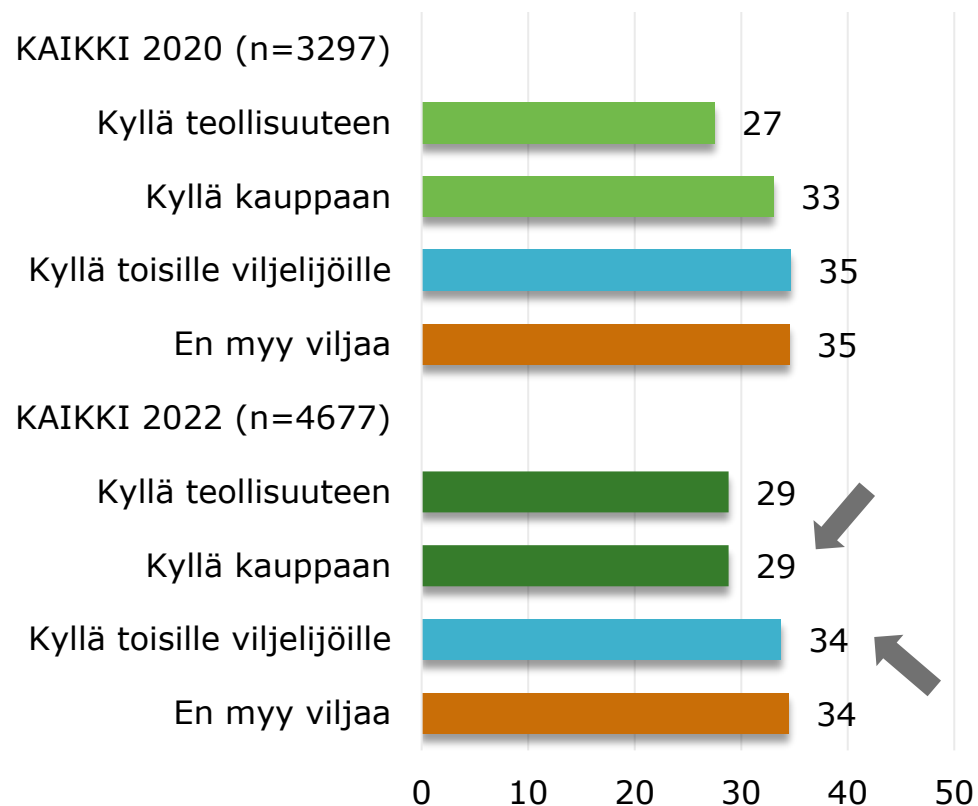

Noin 60 % maataloista myy viljaa ja jatkossa yhä useammalla myyntiaikeita Myynti suoraan toisille viljelijöille kiinnostaa jatkossa yhä enemmän

Viljan myynti nykyisin, %

Viljan myynti jatkossa, %

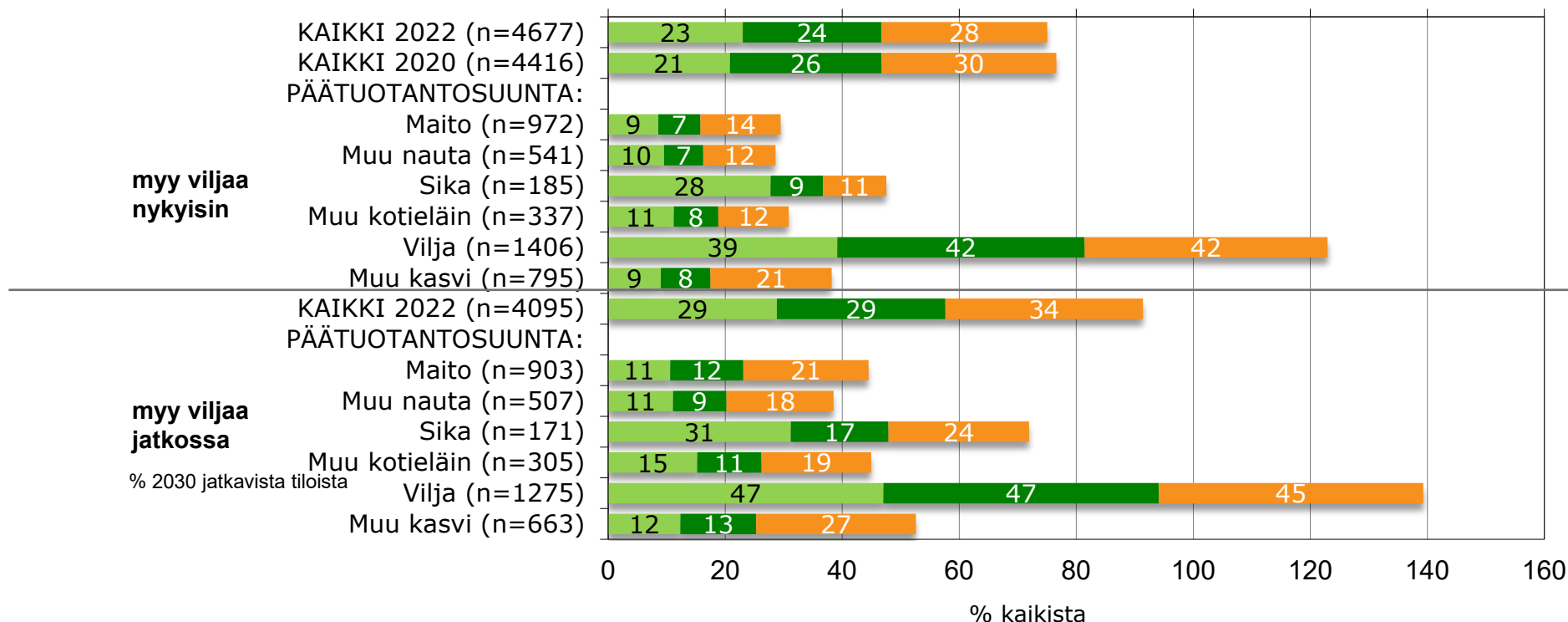

tuotantoa vähintään 5 vuotta jatkavat tilat

Myös kotieläintiloilla jatkossa lisääntyvää viljan myyntiaietta

Viljamyynni nyt ja jatkossa

■ Kyllä teollisuuteen ■ Kyllä kauppaan ■ Kyllä toisille viljelijöille

Kauppaviljaa myyvien tilojen rakenne v. 2021 peltoalan mukaan

41 % tiloista, 68 % vilja+ök-alasta

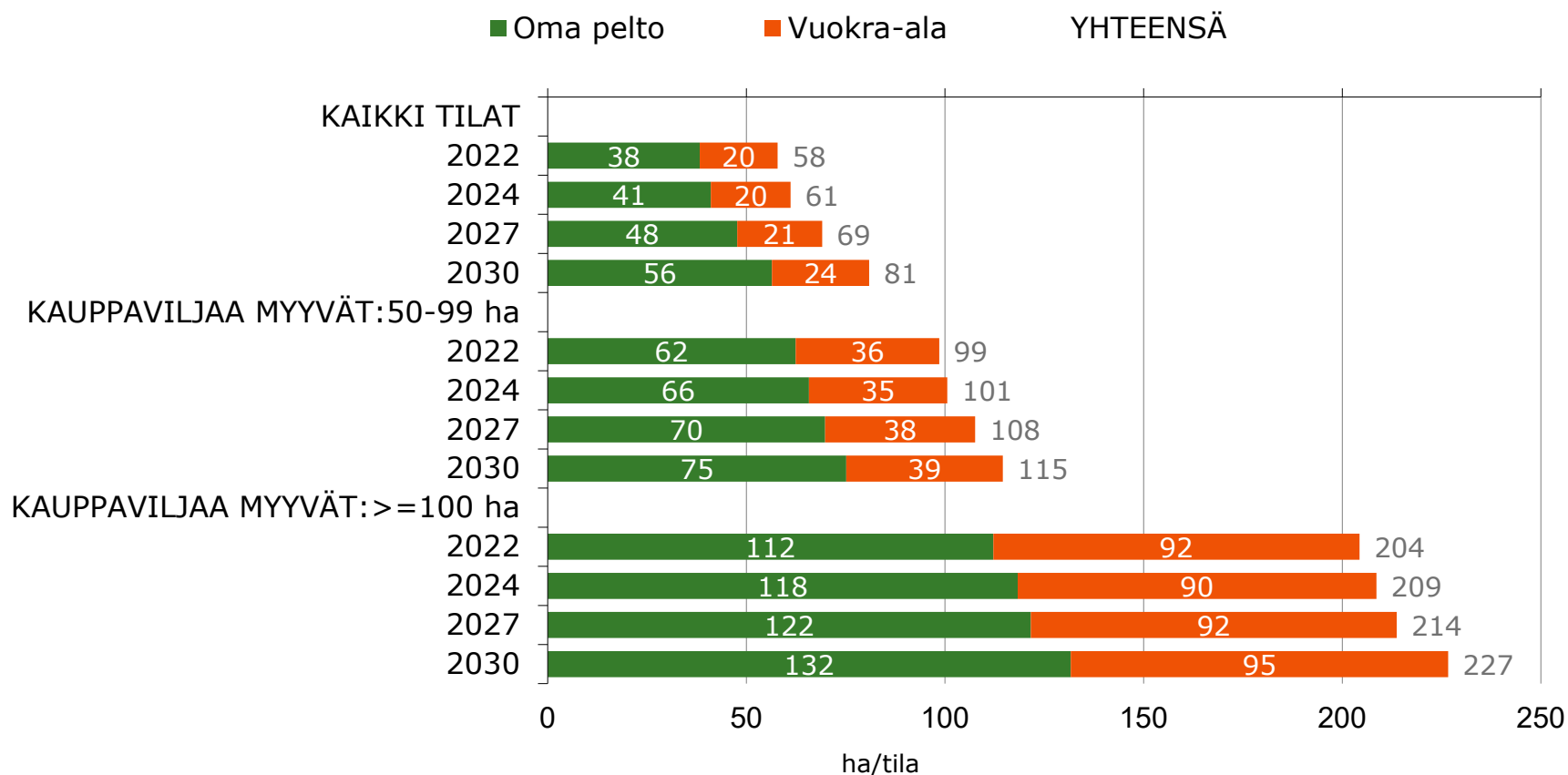
Kauppaviljaa myyvät		Osuus tiloista	Vilja+ök-ala, 1000 ha	Osuus Vilja+ök-alasta	Viljelijän ikä, v
Vilja+ök-ala	Tilalkm.				
< 20 ha	6 030	33 %	50	7 %	56*
20-49 ha	6 430	36 %	200	26 %	52
50-99 ha	3 980	22 %	270	36 %	50
>=100 ha	1 620	9 %	240	32 %	48
Yhteensä	18 060		760		
Osuus tiloista	41 %				
Osuus kokonaisvilja-alasta			68 %		

Yli 50 ha vilja- ja öljykasvialaa omaavilla kauppaviljaa myyvillä tiloilla (n. 5 600 tilaa) on noin 510 000 ha vilja- ja öljykasvialaa (45 % koko maan vastaavasta pinta-alasta)

*Pienimmät tilat ovat tyypillisesti lähivuosina lopettavia tiloja

Tiloilla noin kolmannes vuokrapeltoa, suurimmilla viljaa myyvillä tiloilla reilut 40 %

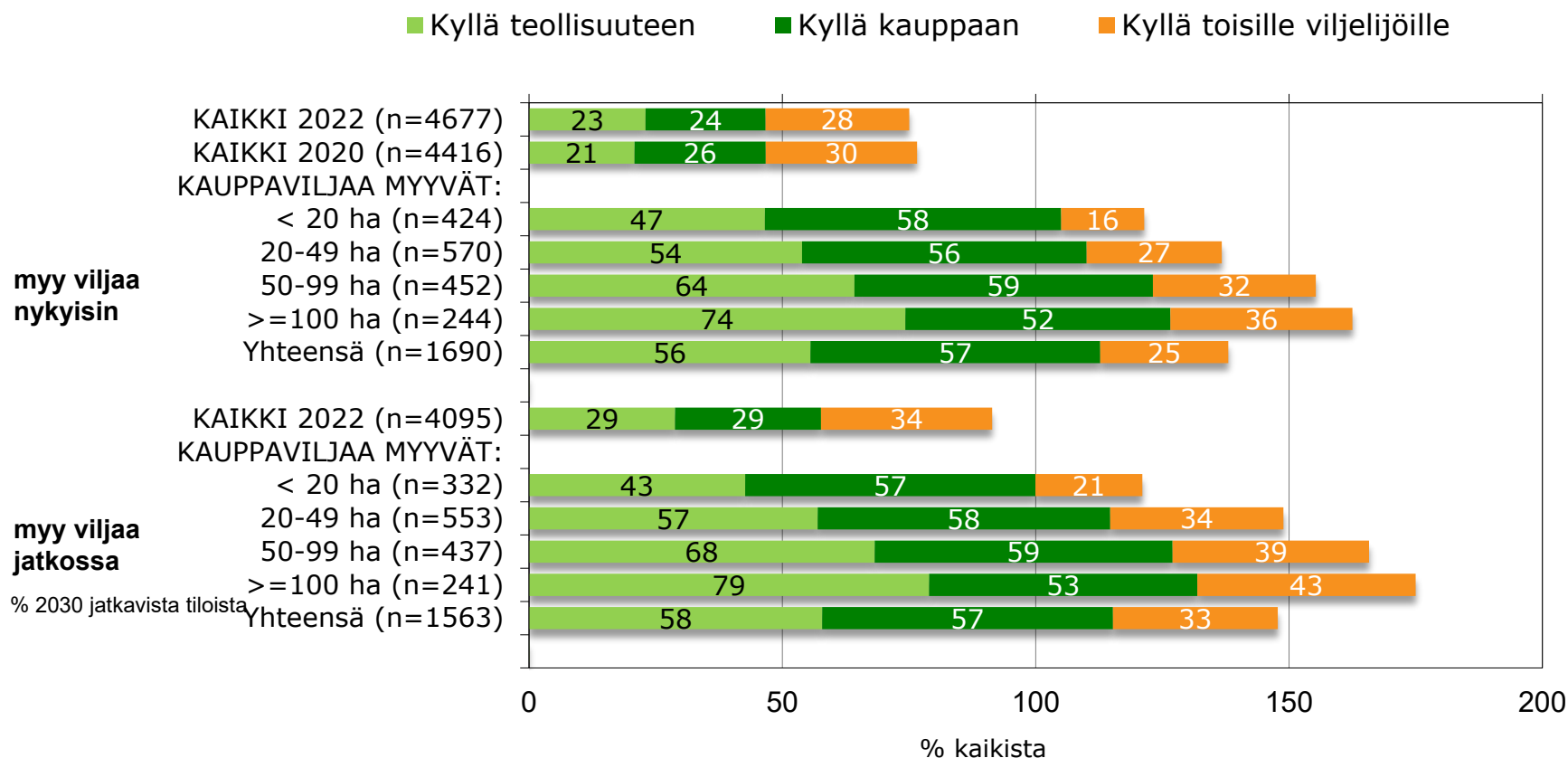
Tilarakenne

Kauppaviljaa myyvät; vilja + öljykasviala

Viljan myyminen, kauppaviljaa myyvät tilat

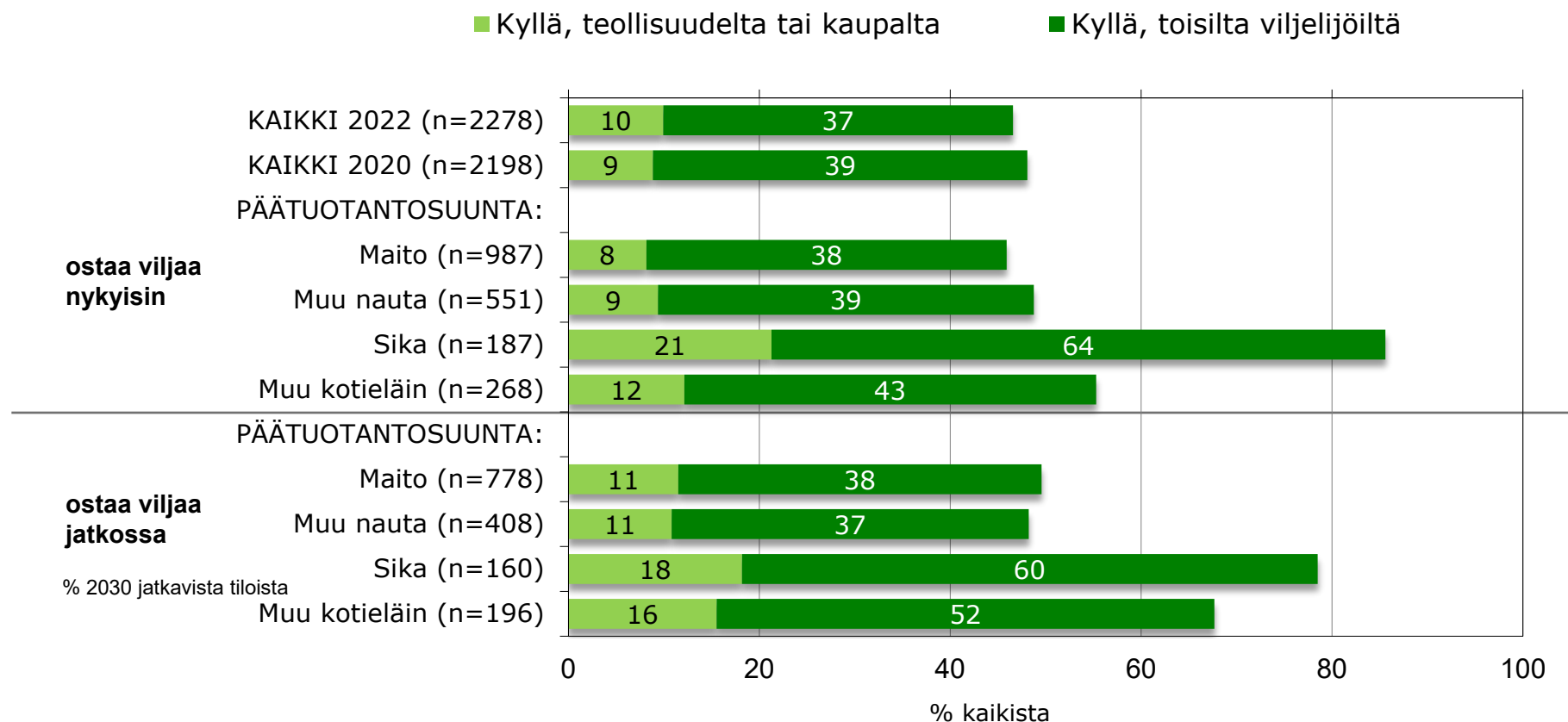
Viljamyynänti nyt ja jatkossa

■ Suuret kauppaviljaa myyvät tilat myyvät jatkossa enemmän myös toisille viljelijöille

Viljan ostamisessa ei suuria muutoksia lähivuosina

Vilja ostaminen nyt ja jatkossa

Isoilla viljatiloilla erityisesti syysviljojen satotaso selvästi suurempi kuin pienillä viljatiloilla

Kauppaviljaa myyvät; vilja + öljykasviala
Tilan keskimääräinen satotaso, kg/ha

		KAUPPAVILJAA MYYVÄT (vilja-ala):			
	Kaikki	< 20 ha	20-49 ha	50-99 ha	>=100 ha
Ruis	3 600	2 700	3 500	4 300	4 800
Syysvehnä	5 200		5 000	5 400	5 400
Kevätvehnä	4 200	3 900	4 000	4 500	4 600
Ohra	4 000	3 700	4 100	4 400	4 500
Kaura	3 900	3 500	4 100	4 400	4 500
Rypsi	1 400		1 400	1 500	1 500
Rapsi	1 900			1 800	2 000
Härkäpapu	1 800		1 800	1 900	1 800

Rukiissa suurin ero
satotasoissa tilakoon
suhteen

Ei suurta eroa

Isoilla viljatiloilla erityisesti syysviljojen satotaso selvästi suurempi kuin pienillä viljatiloilla

Viljatulon osuus omista bruttotuloista:
Tilan keskimääräinen satotaso, kg/ha

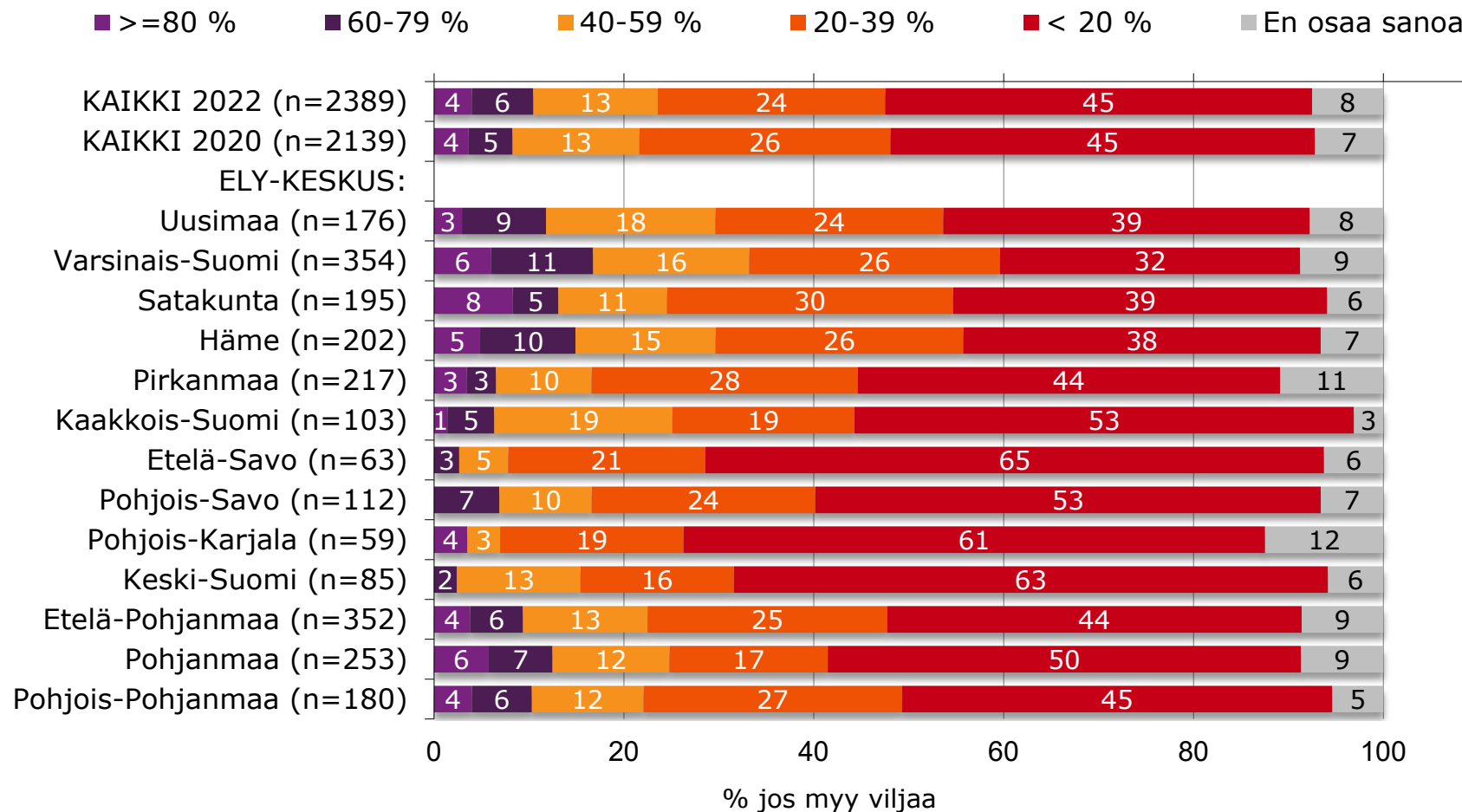
		VILJATULON MERKITYS TULOISTA:			
	Kaikki	>=60 %	40-59 %	20-39 %	< 20 %
Ruis	3 600	4 700	4 000	3 900	3 100
Syysvehnä	5 200	5 400	5 100	4 900	5 300
Kevätvehnä	4 200	4 600	4 400	4 200	3 900
Ohra	4 000	4 500	4 300	4 100	3 900
Kaura	3 900	4 500	4 300	3 900	3 600
Rypsi	1 400	1 600	1 500	1 400	1 300
Rapsi	1 900	1 900	1 800	1 900	1 900
Härkäpapu	1 800	2 100	1 700	1 800	1 700

Rukiilla suurin ero
satotasoissa tilakoon
suhteen

Ei suurta eroa

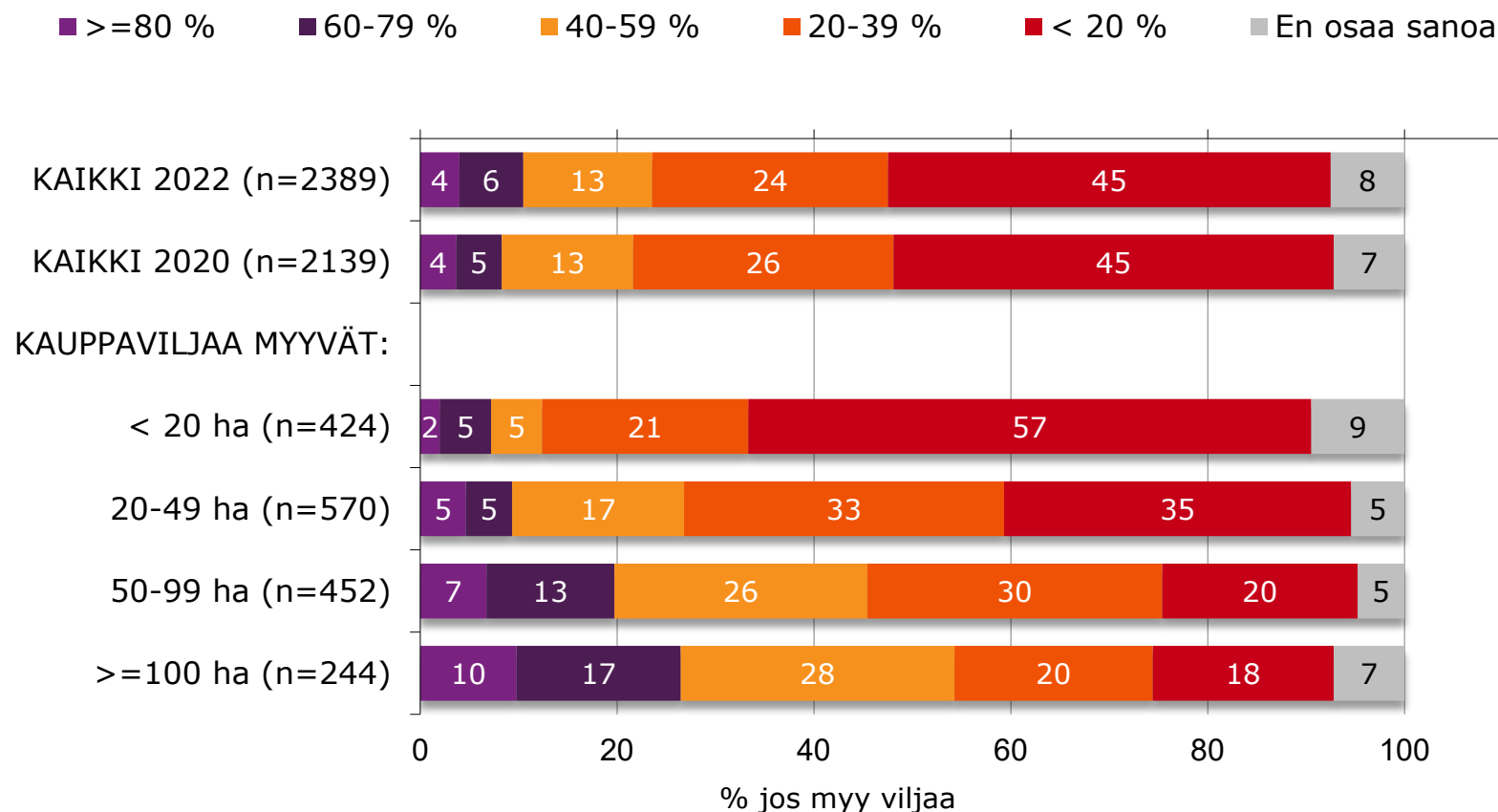
Kasvinmyyntitulojen merkitys henkilökohtaisista tuloista ELY-keskuksittain

Mikä on vilja- ja öljykasveista saatavan myyntitulon merkitys henkilökohtaisessa tulonmuodostuksessanne?

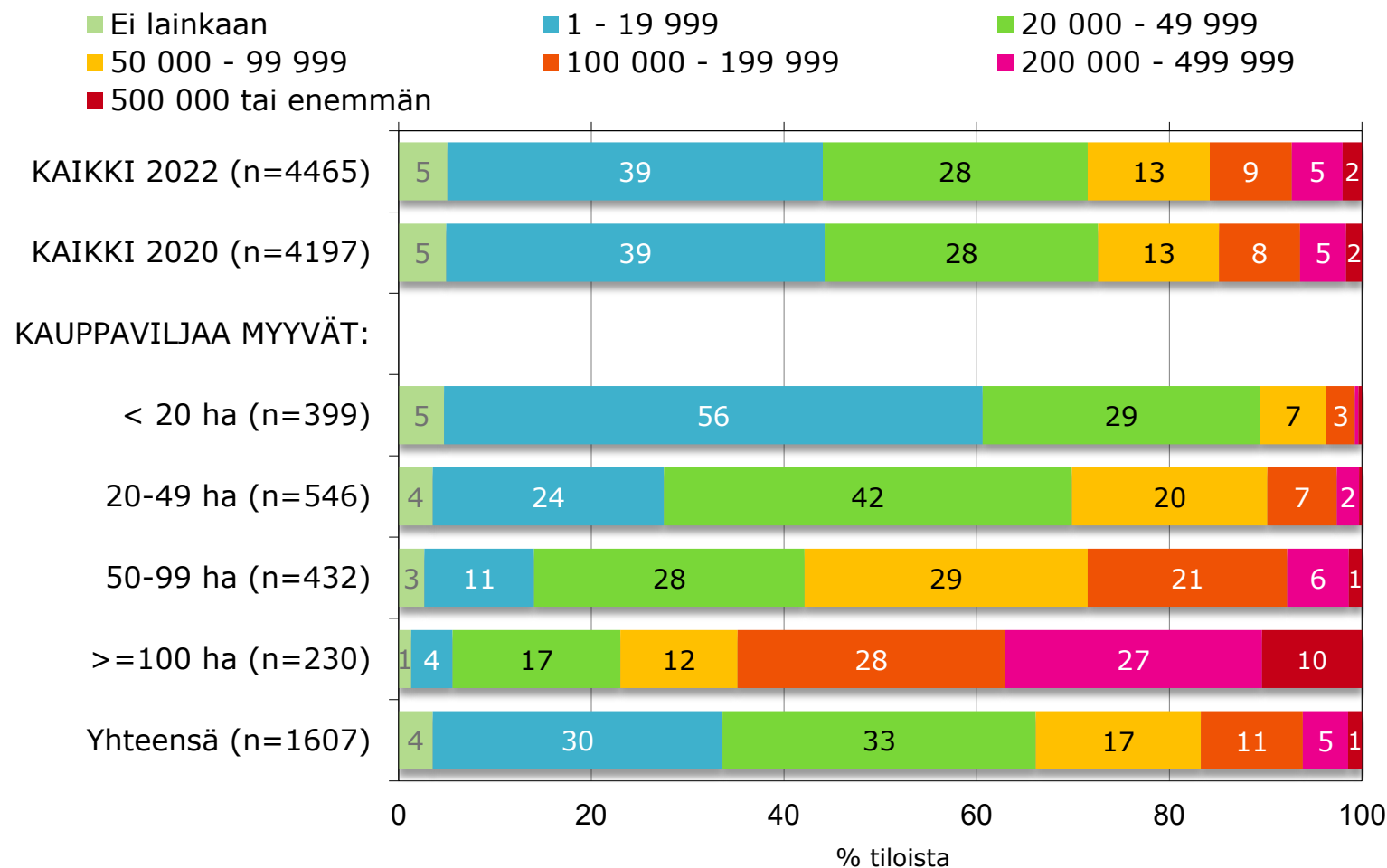
Kasvinmyyntitulojen merkitys henkilökohtaisista tuloista

- harvalle viljaa myyvälle tilalle viljatulot muodostavat pääosan henkilökohtaisista tuloista

Tulot maataloudesta

Miten henkilökohtaiset bruttotulonne jakautuivat viime vuonna eri tuloerien suhteen (euroa)? : Maatalous (myyntitulot+tuet)

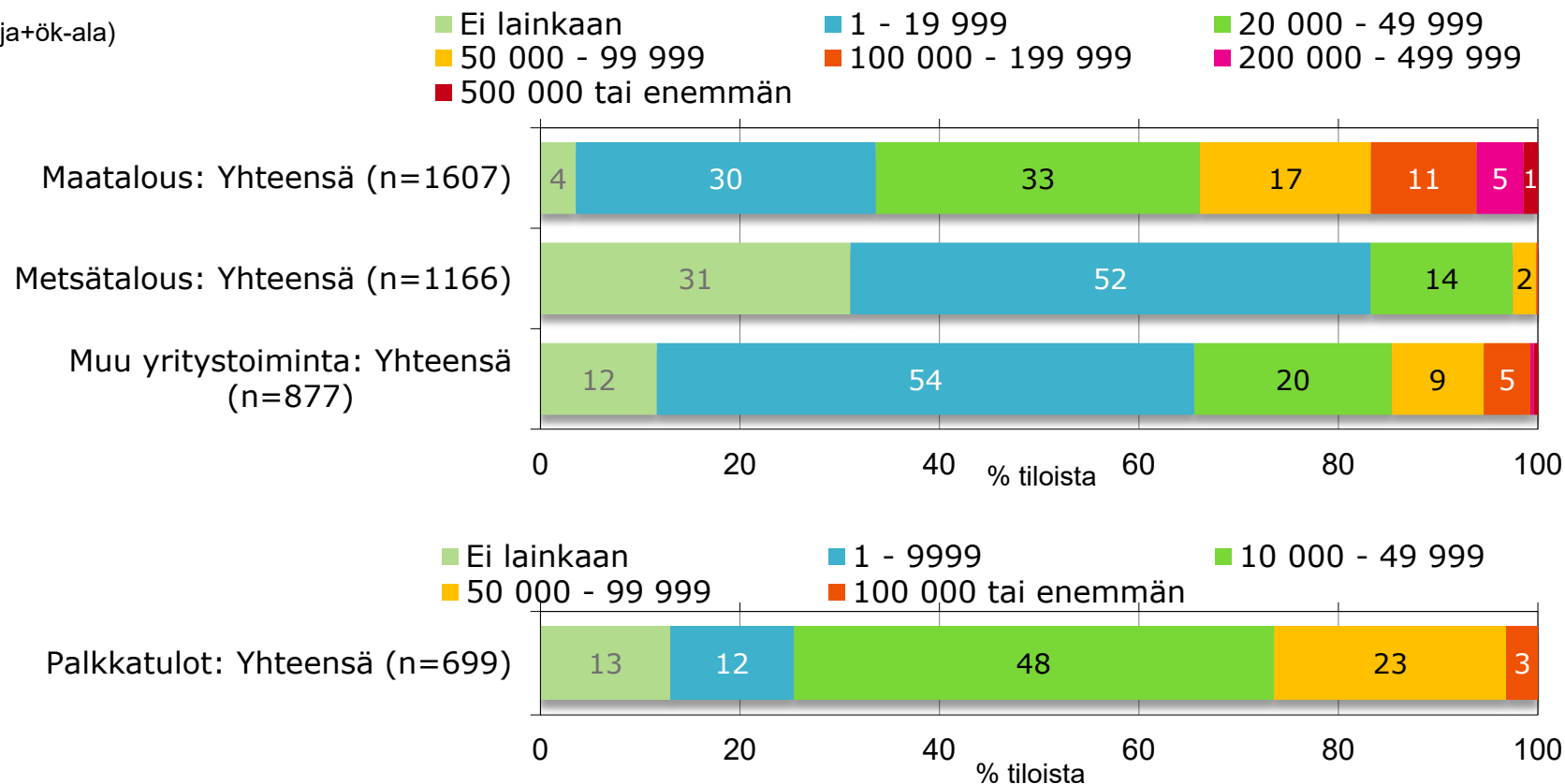
Tulot eri tulolähteistä: Kauppaviljaa myyvät tilat

Miten henkilökohtaiset bruttotulonne jakautuivat viime vuonna eri tuloerien suhteen (euroa)? :

KAUPPAVILJAA MYYVÄT:

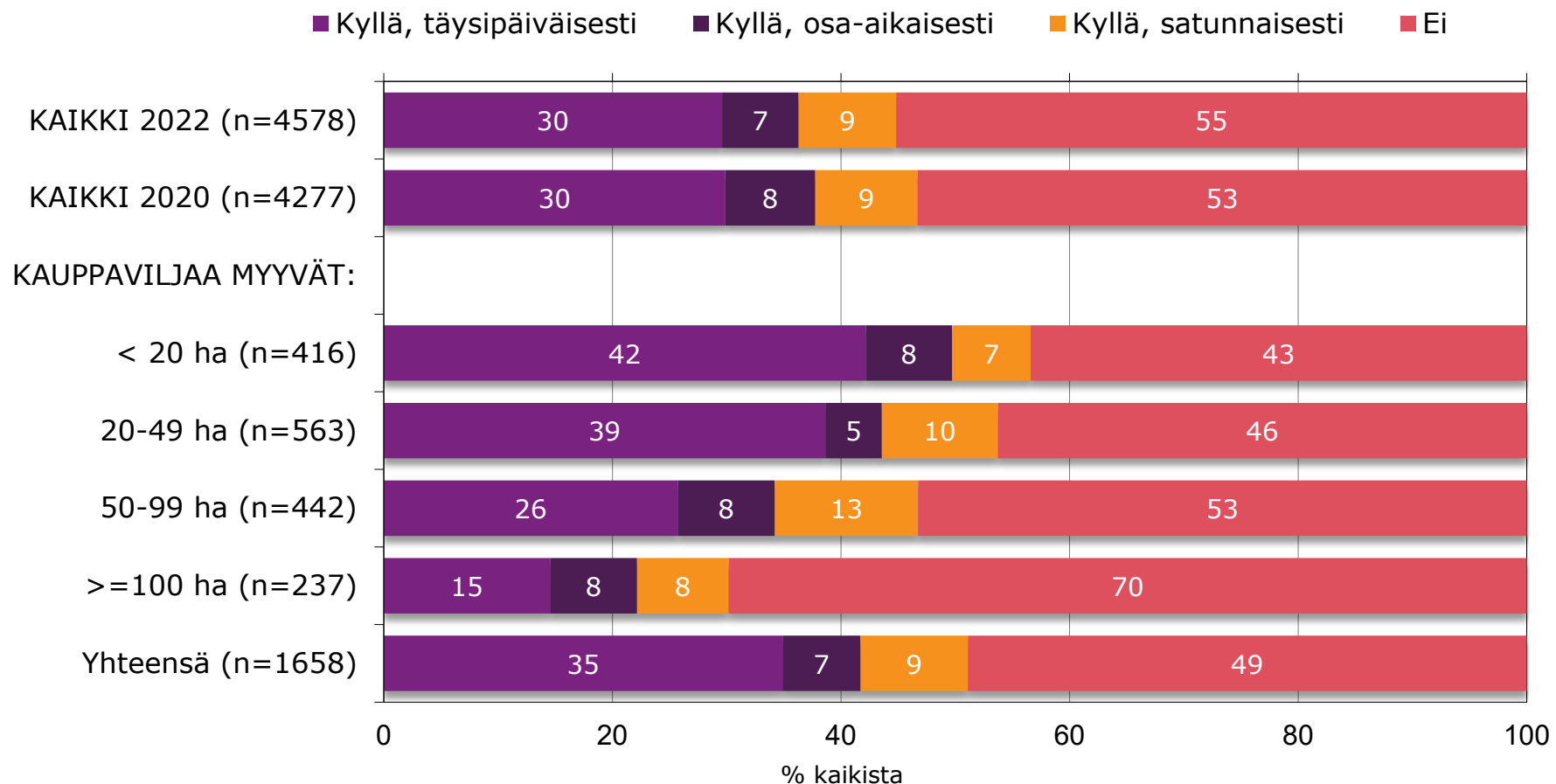
(vilja+ök-ala)

Tulot eri tulolajeittain, €

Pienet viljatilat usein osa-aikaisia ja työssäkäynti tilan ulkopuolella yleistä

Työssäkäynti tilan ulkopuolella

Työvoimatarve vaihtelee tuotantosuunnan mukaan

- erikoiskasvitiloilla paljon sesonkityövoimaa

Ympäri vuotisia työntekijöitä

Sesonkiajan työvoima

Satunnaisesti

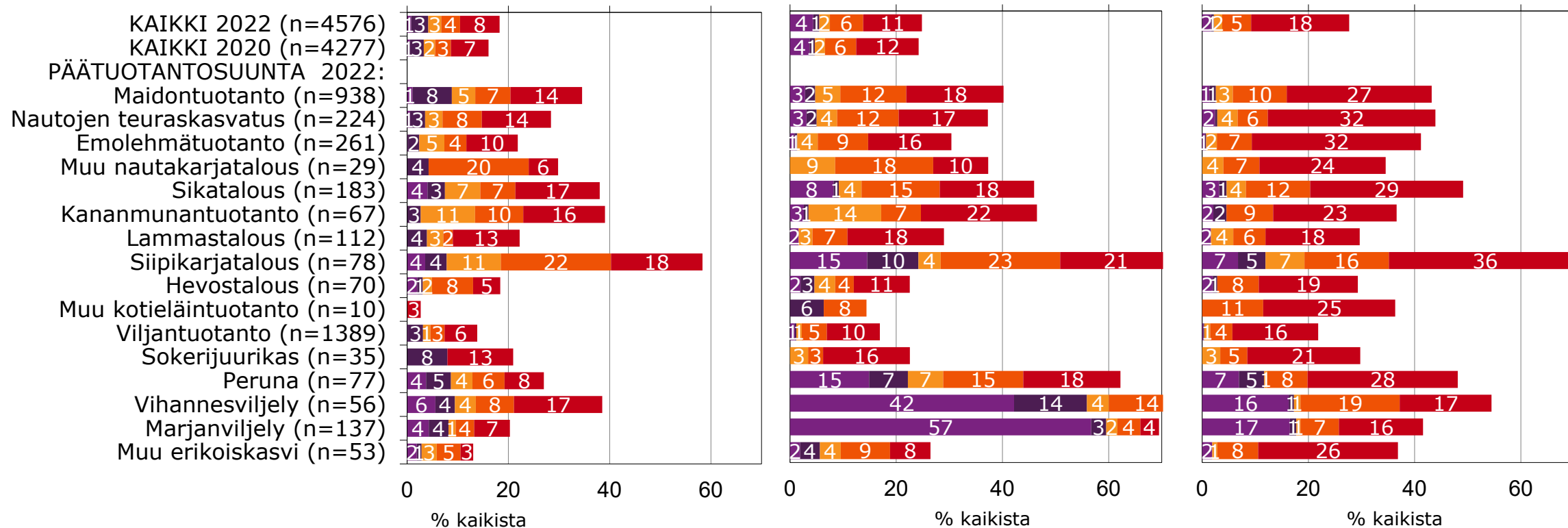
■ 5 tai useampi

■ 4

■ 3

■ 2

■ 1

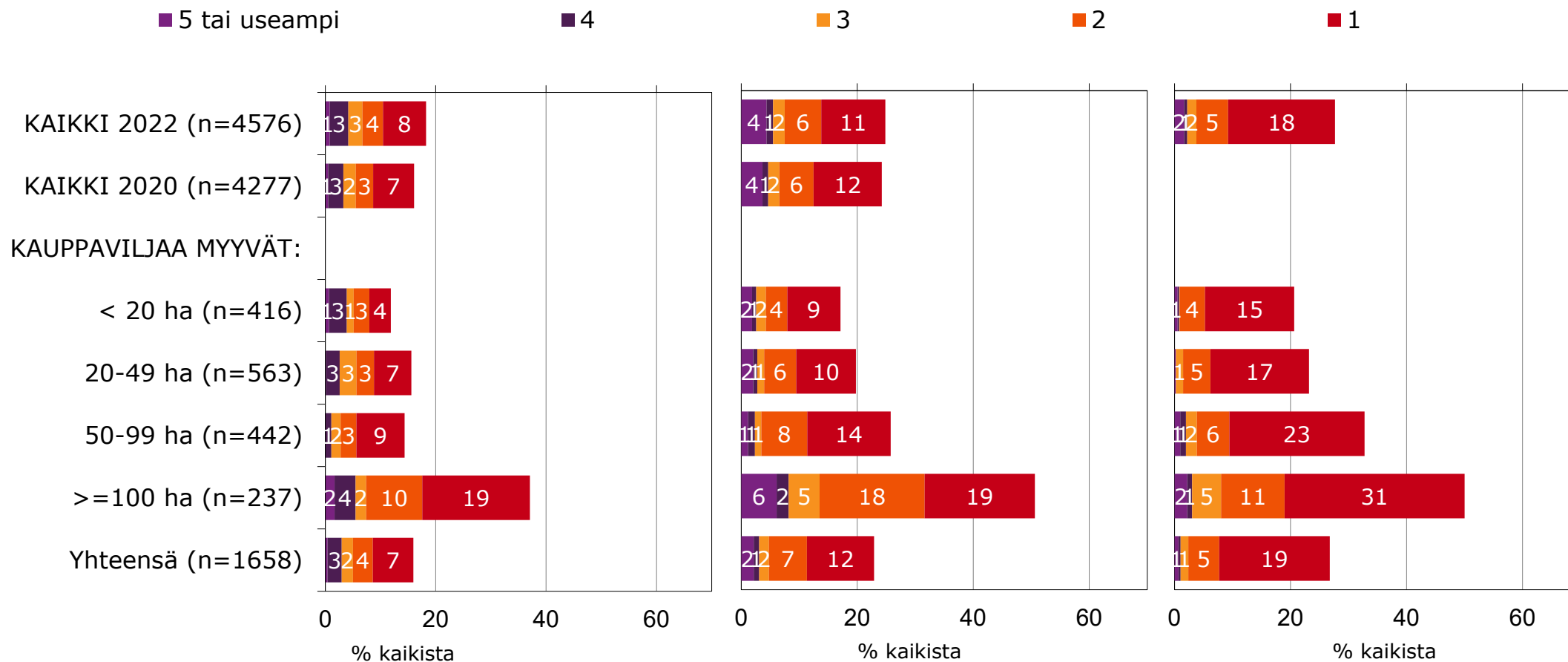

Isoilla viljaa myyvillä tiloilla käytetään lisätyövoimaa ja varsinkin sesonkeina

Ympäri vuotisia työntekijöitä

Sesonkiajan työvoima

Satunnaisesti

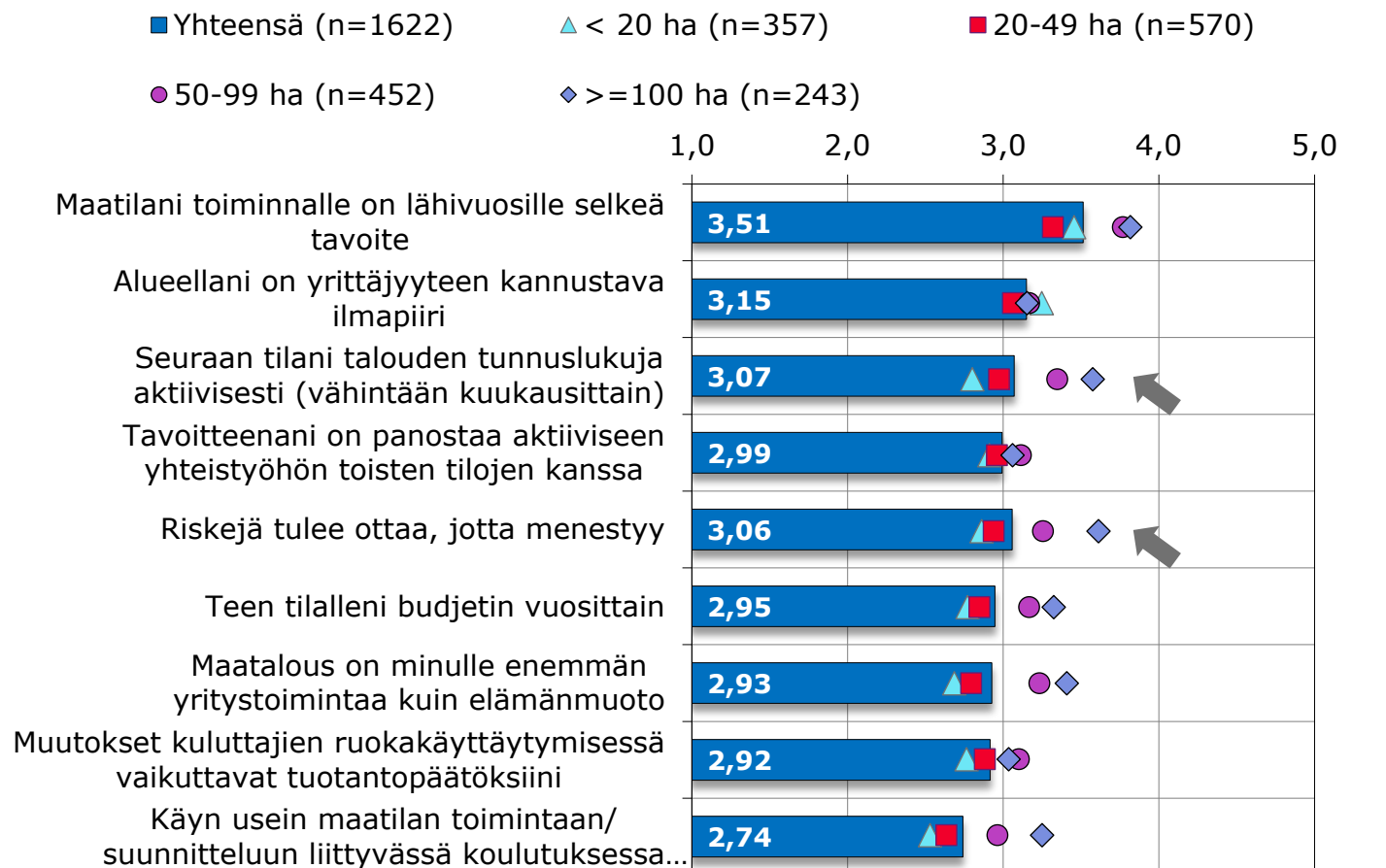
4

Yrittäjyys ja toimintatavat

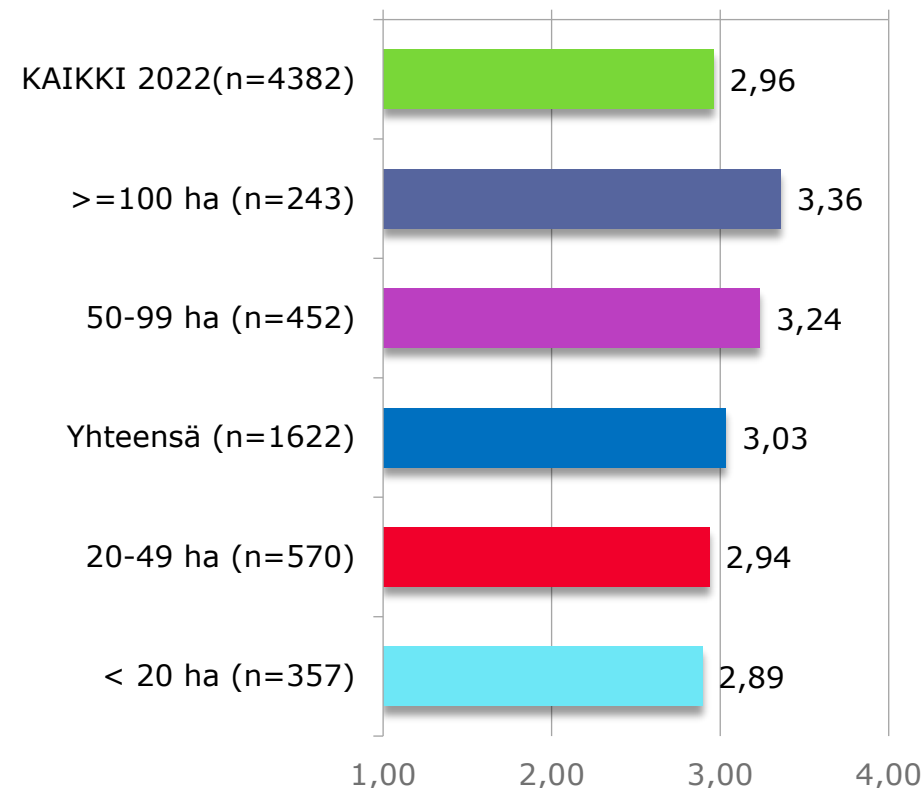
Suurilla kauppaviljaa myyvillä tiloilla vahvat yrittäjyysominaisuudet

KAUPPAVILJAA MYYVÄT:

Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: Ei sovi lainkaan <--> 5 Sopii erittäin

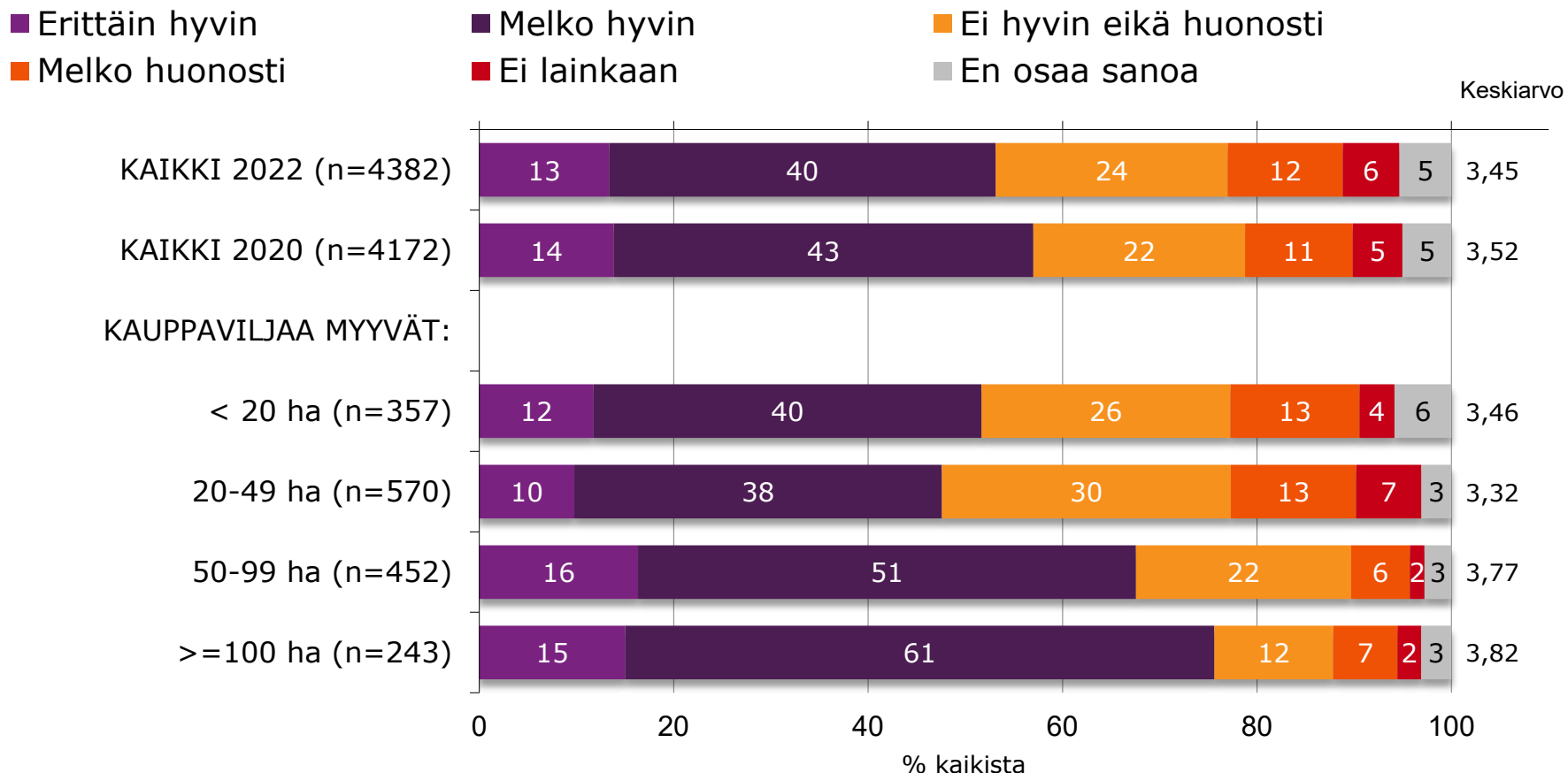
KAUPPAVILJAA MYYVÄT:

Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: Ei sovi lainkaan <--> 5 Sopii erittäin hyvin)

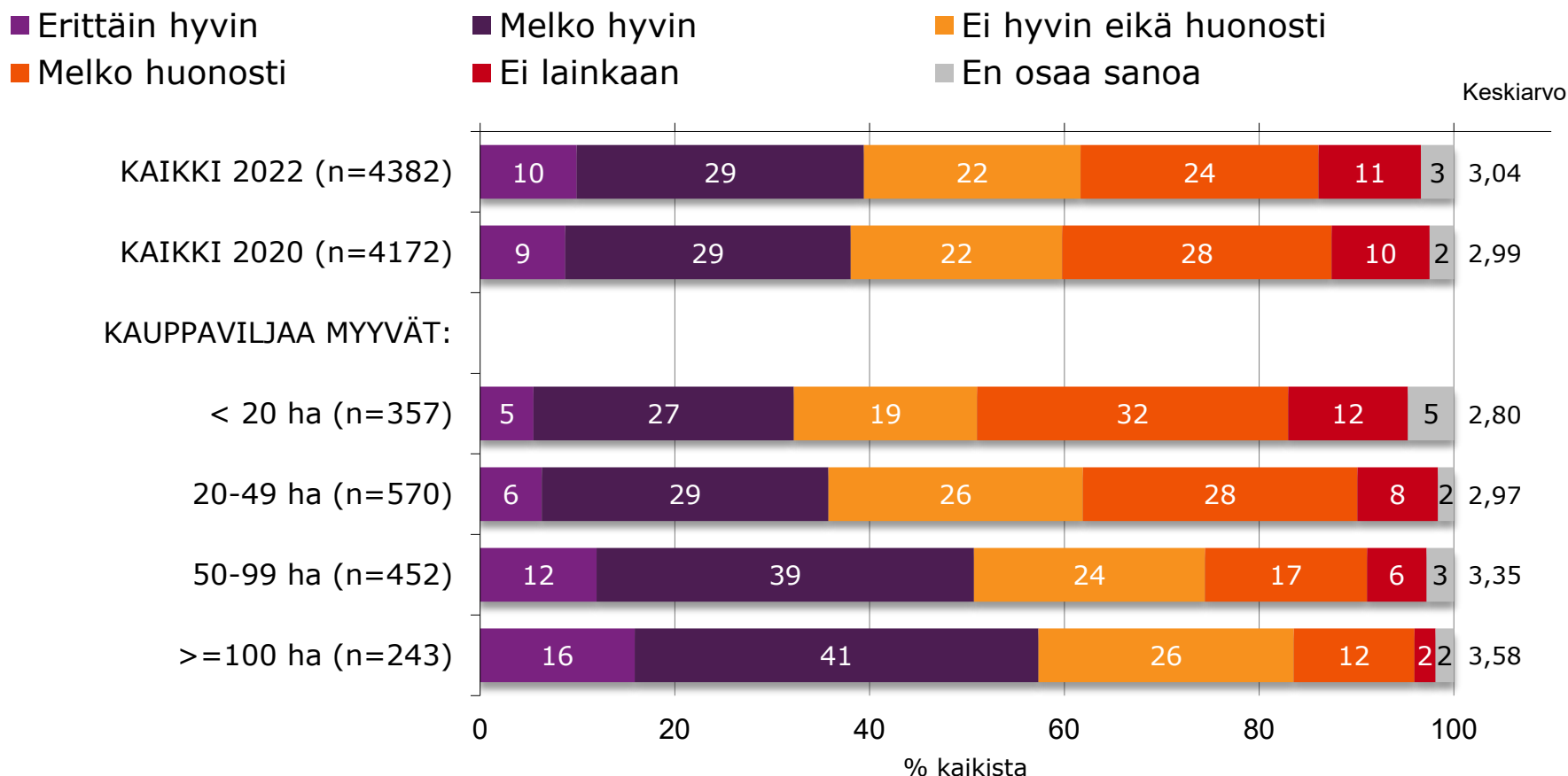
Tavoitteellisuus keskeisessä roolissa isoilla viljailoilla

Maatilani toiminnalle on lähivuosille selkeä tavoite

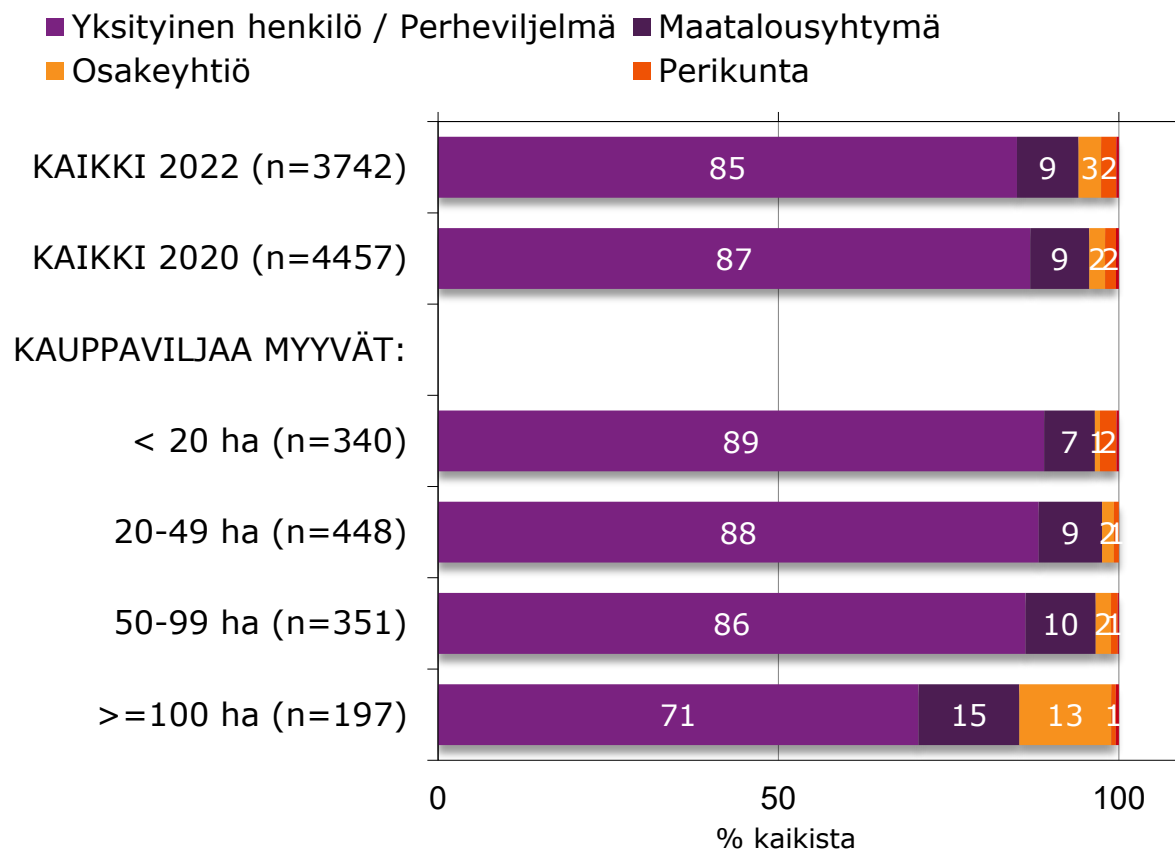
Tunnuslukujen seuranta isoilla viljailoilla vakiintunut käytäntö

Seuraan tilani talouden tunnuslukuja aktiivisesti (vähintään kuukausittain)

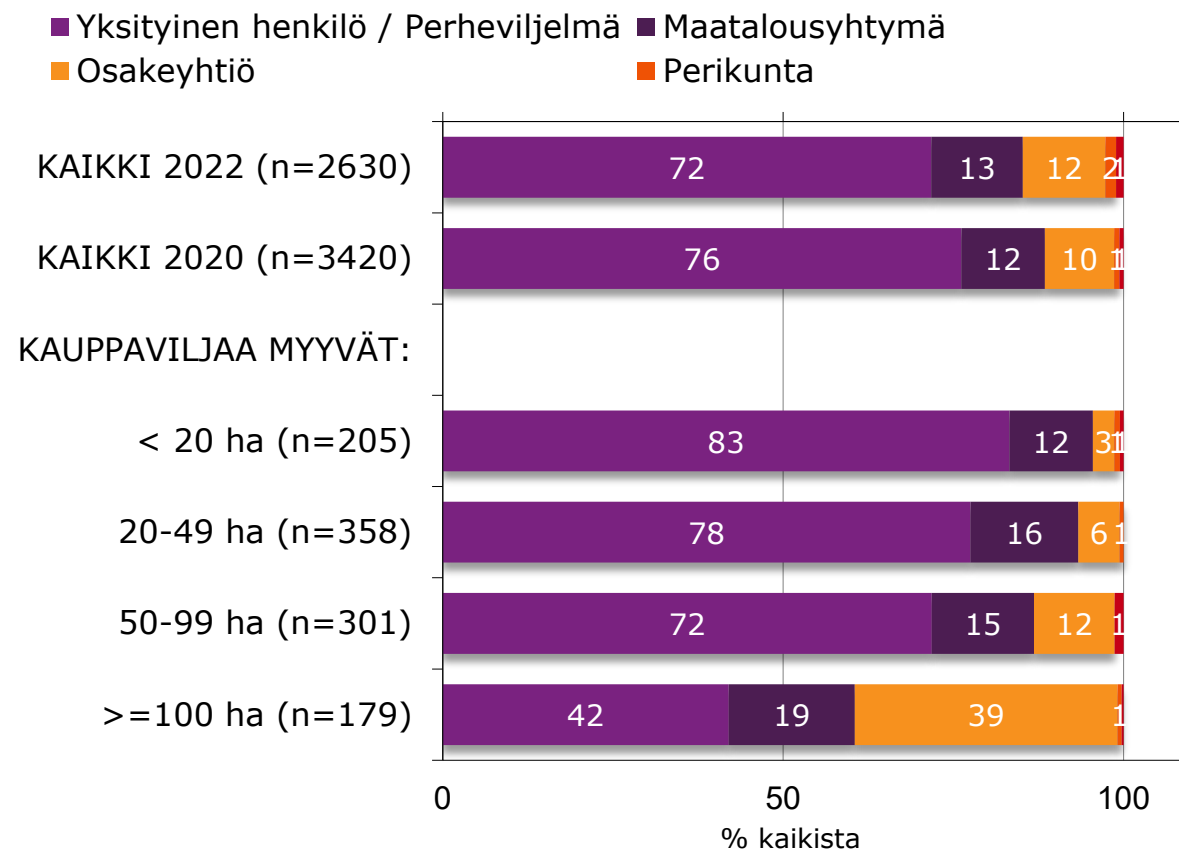

Osakeyhtiömuotoinen toiminta kiinnostaa jatkossa isoja viljaa myyviä tiloja

Yhtiömuoto tällä hetkellä

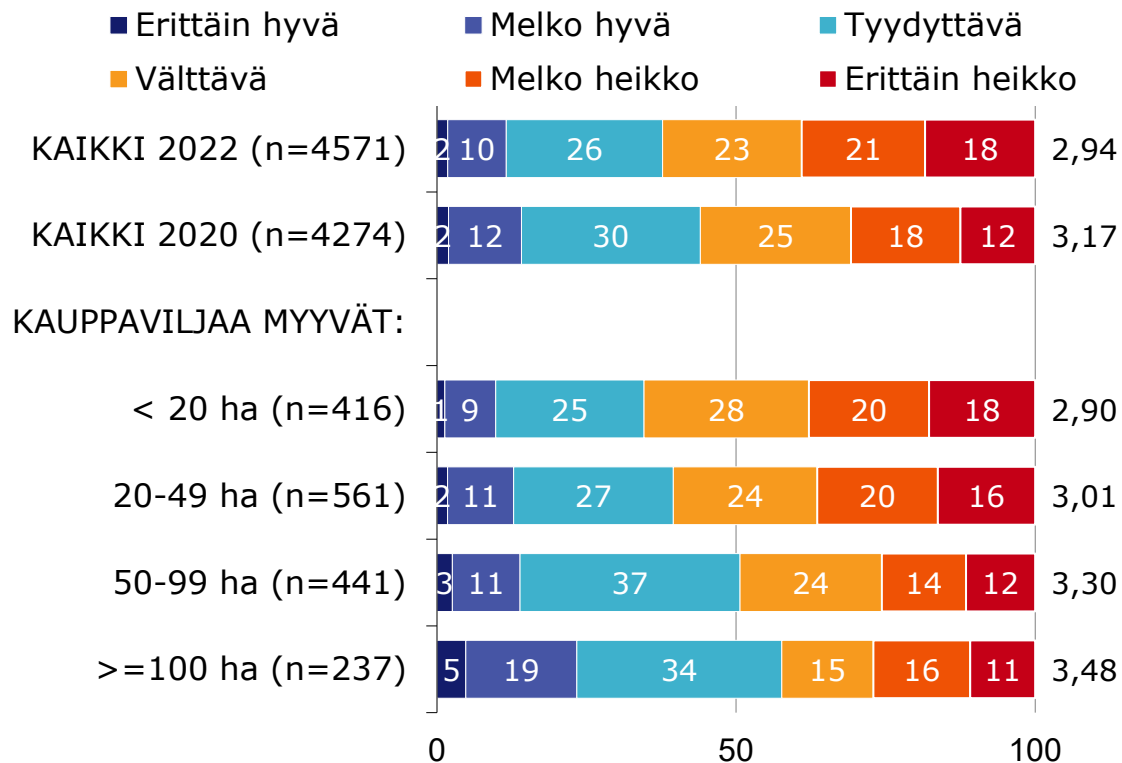

Yhtiömuoto 2030

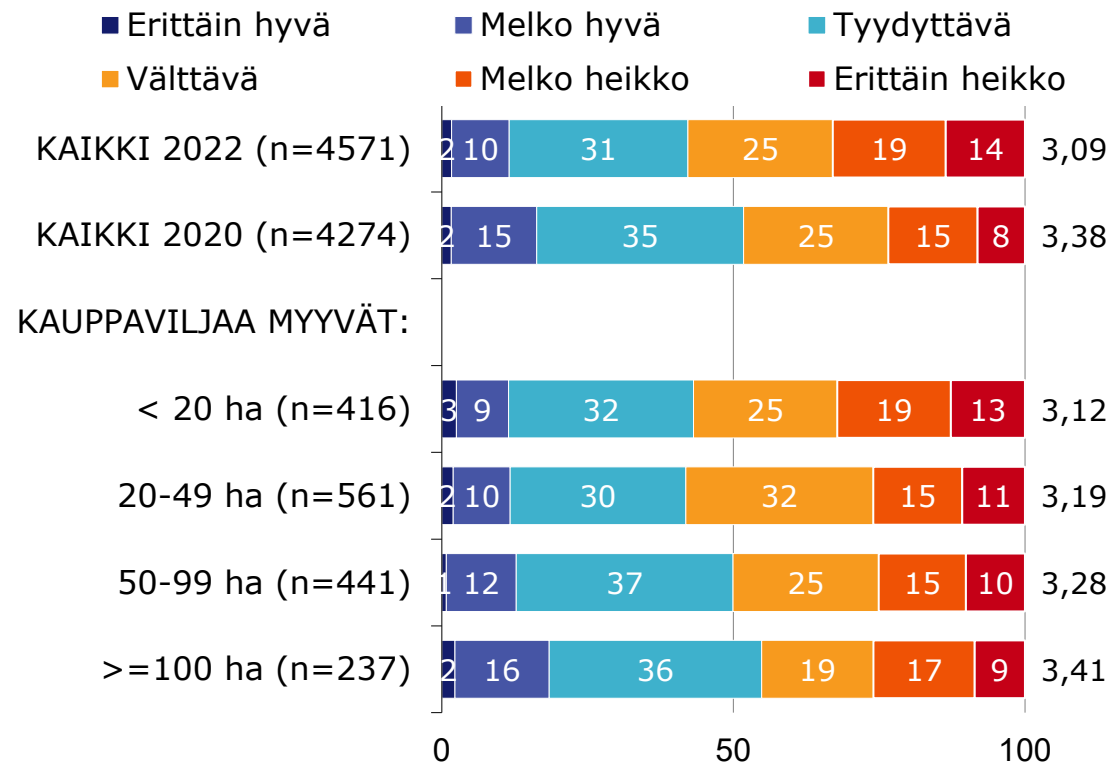

Kannattavuusodotukset isoilla viljaa myyvillä tiloilla laskussa

Maatalous 2021

Maatalous lähivuosina

Kyselyajankohta helmi-maaliskuu 2022

Lähivuosien kannattavuuskehitys nähdään kasvintuotannossa valoisampana kuin kotieläintuotannossa

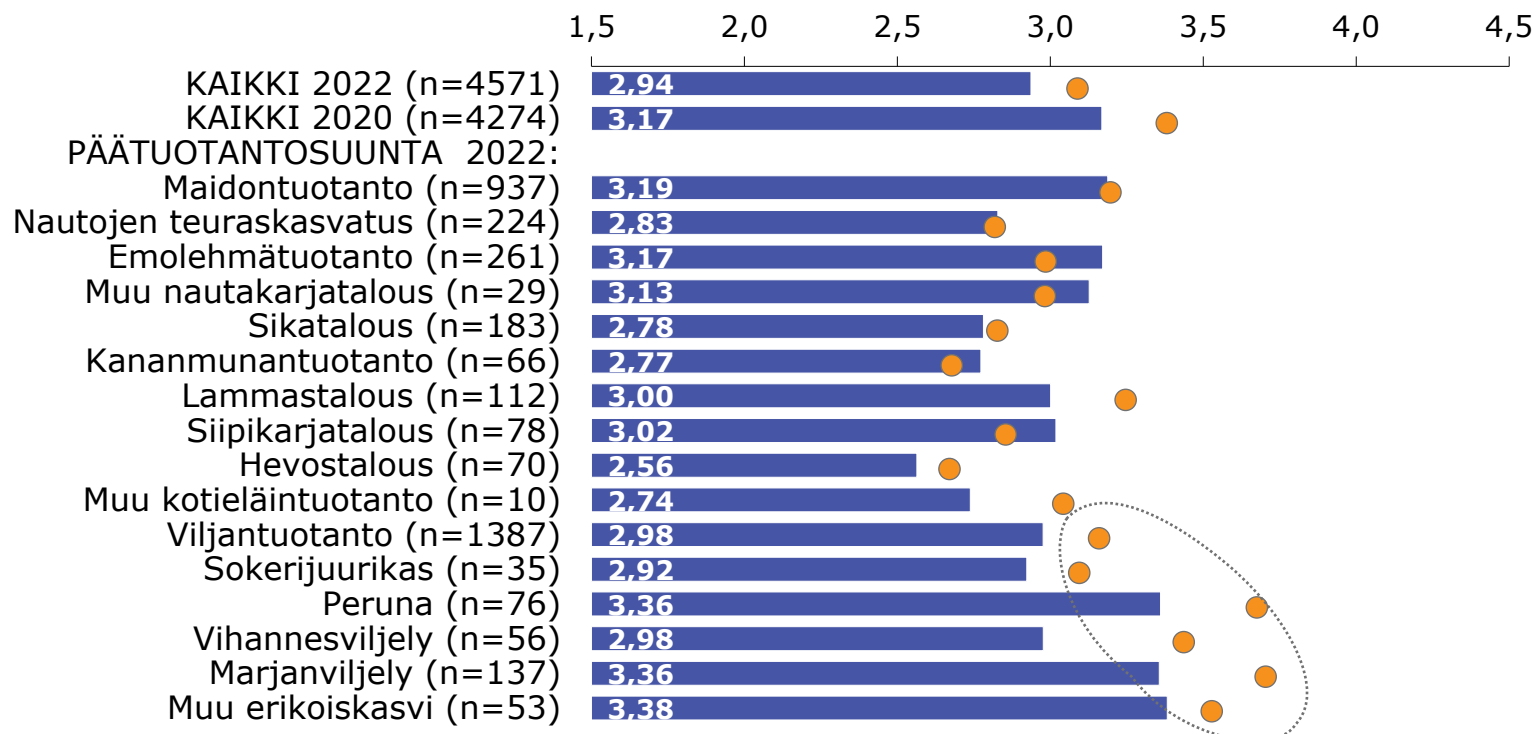
Kannattavuus ja kannattavuusnäkymät

Maatalous

■ 2021

● Lähivuosina, 2030 jatkavat tilat

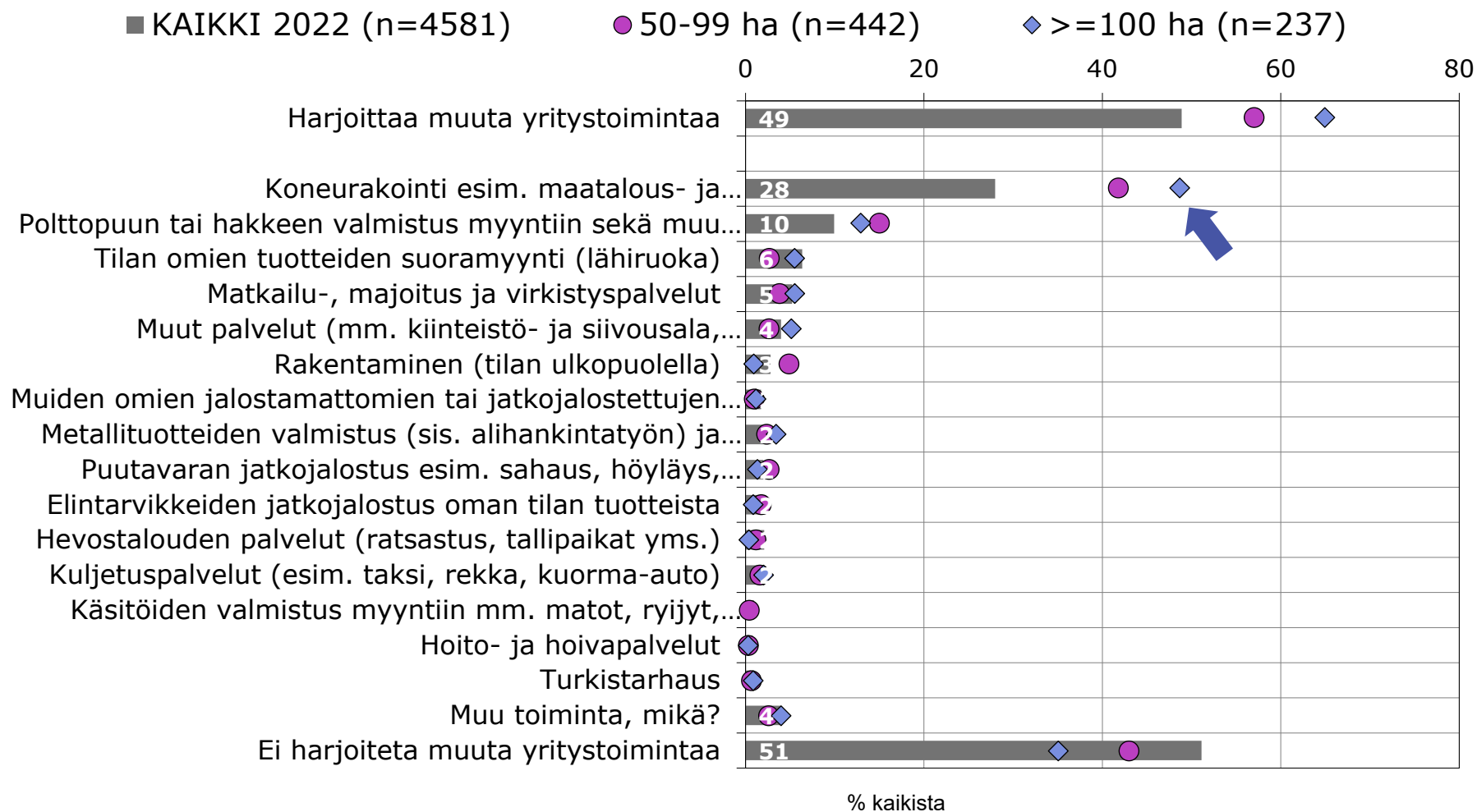
asteikko 1= erittäin heikko -- 6 = erittäin hyvä

Kyselyajankohta helmi-maaliskuu 2022

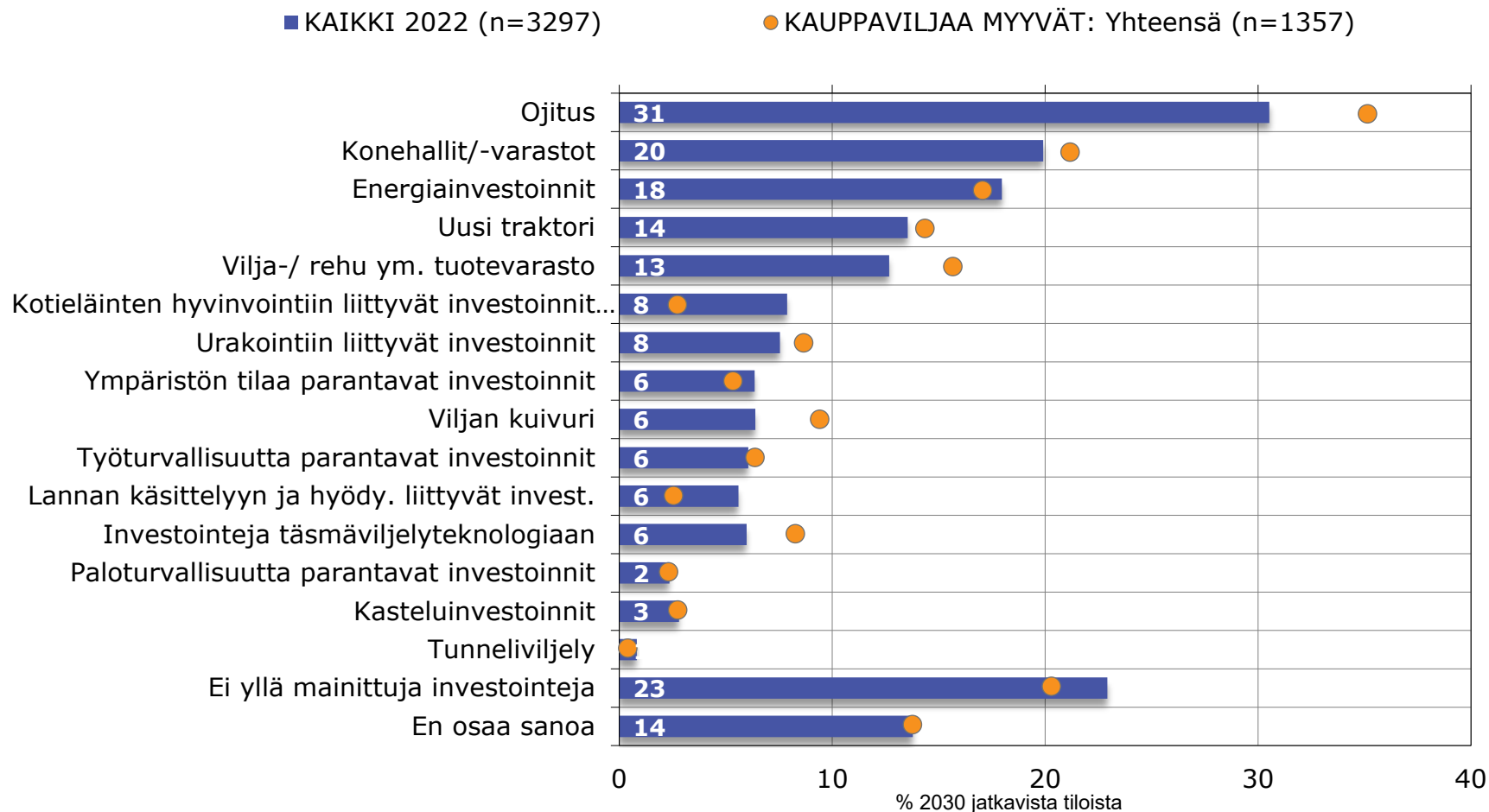
Lähes 1/2:lla viljaa myyvistä tiloista koneyrittäjyydestä saadaan lisätuloja

Yritystoimintaa 2021

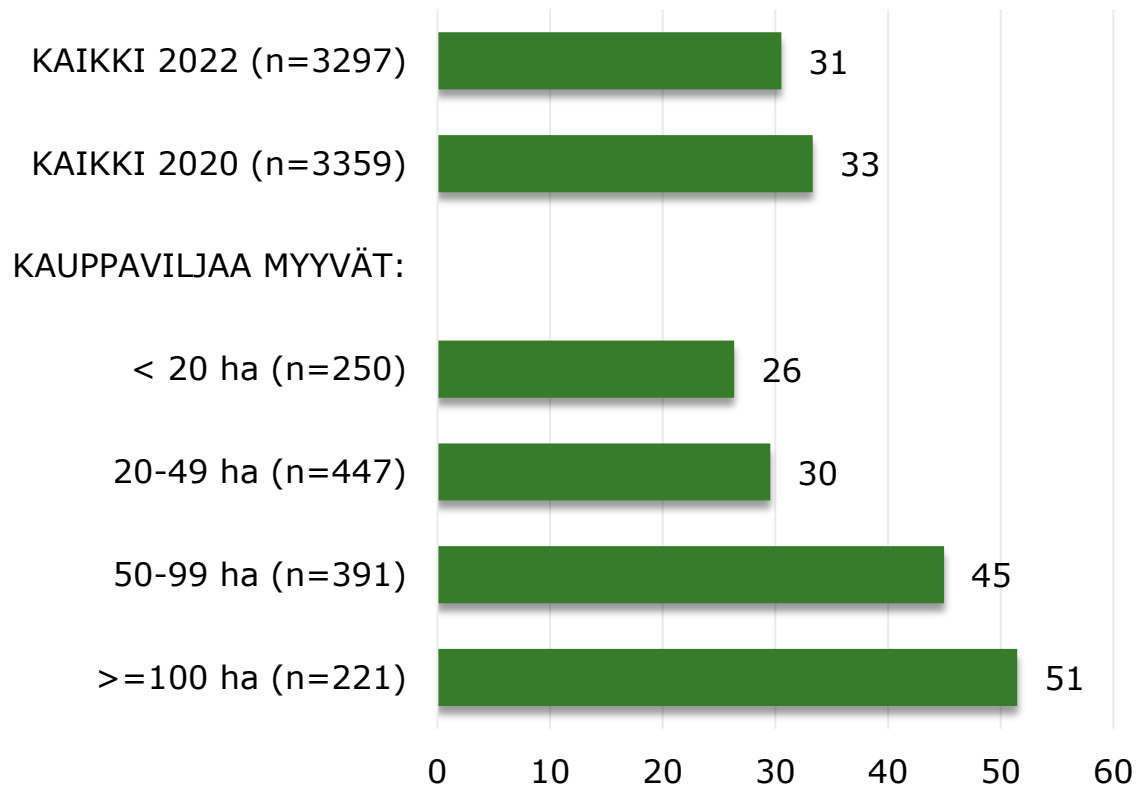
Kauppaviljaa myyvillä tiloilla paljon ojitussuunnitelmia

Seuraavan 5 vuoden ajan suunnittelussa olevat uusinvestoinnit

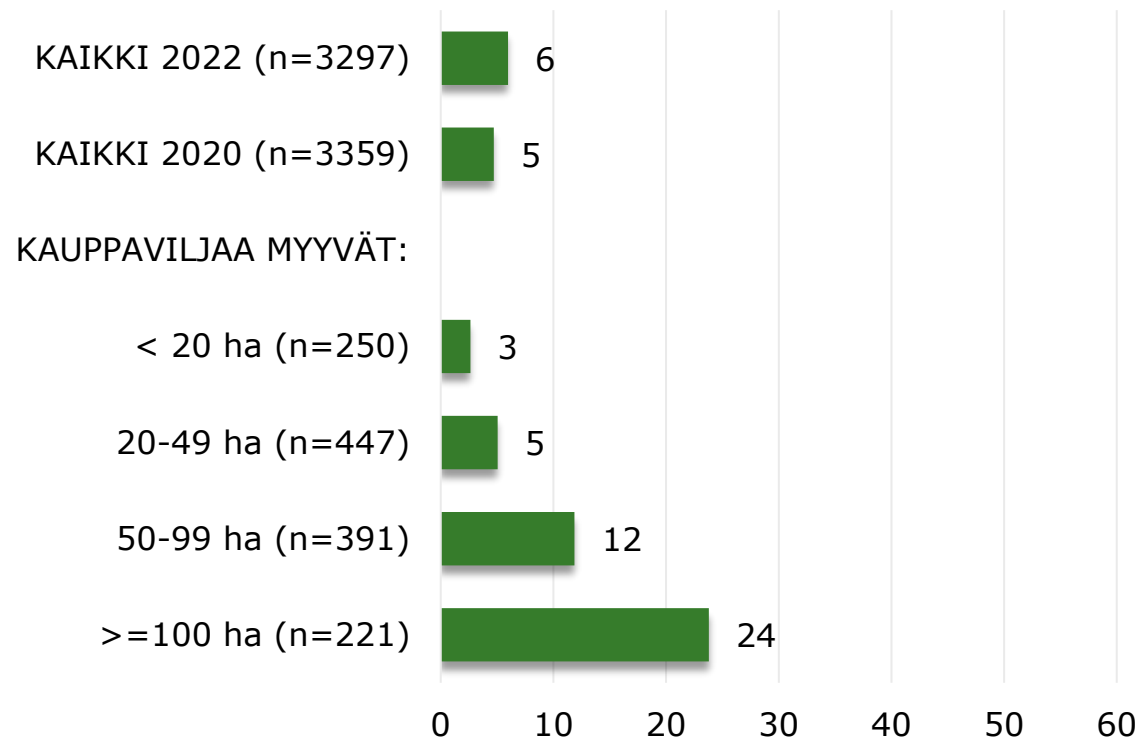

Ojitus ja täsmäviljely kauppaviljaa myyvillä tiloilla

Ojitus 5 v aikana, % vastaajista

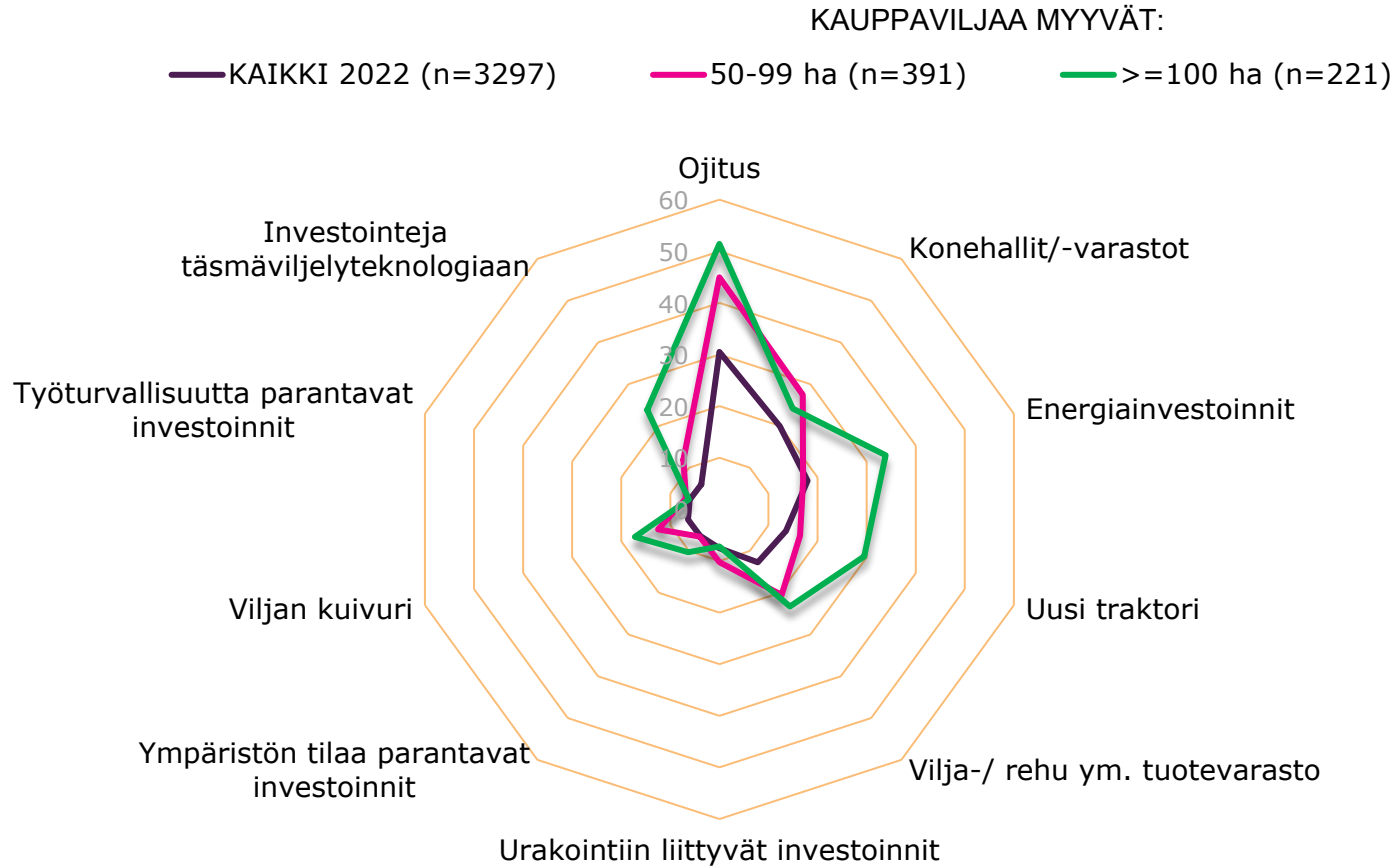

Investointeja täsmäviljelytekнологiaan 5 v aikana, % vastaajista

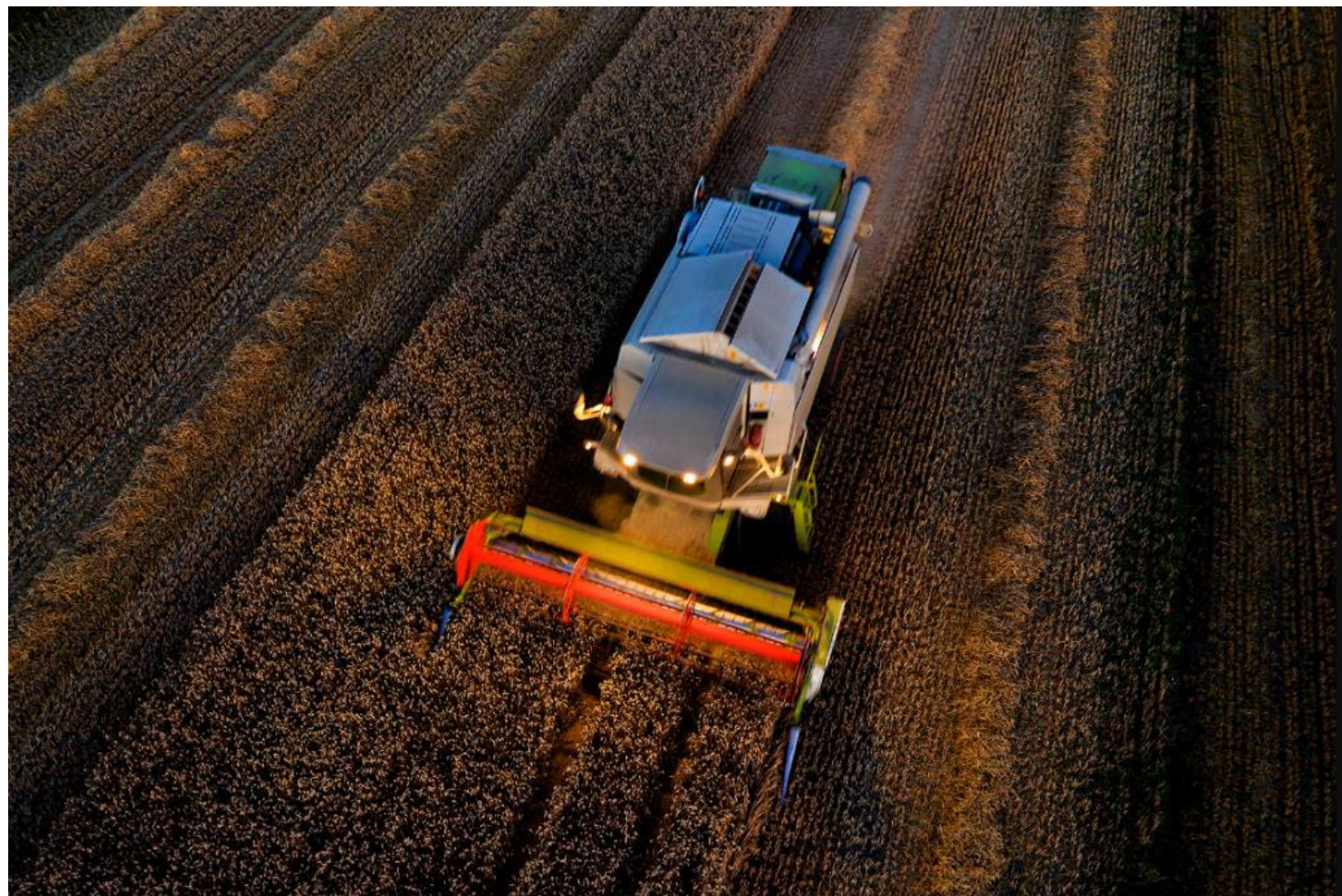
Uusinvestoinnit eri kohteisiin

Uusinvestoinnit lähivuosina, 2030 jatkavat

5

Viljelyyn panostaminen

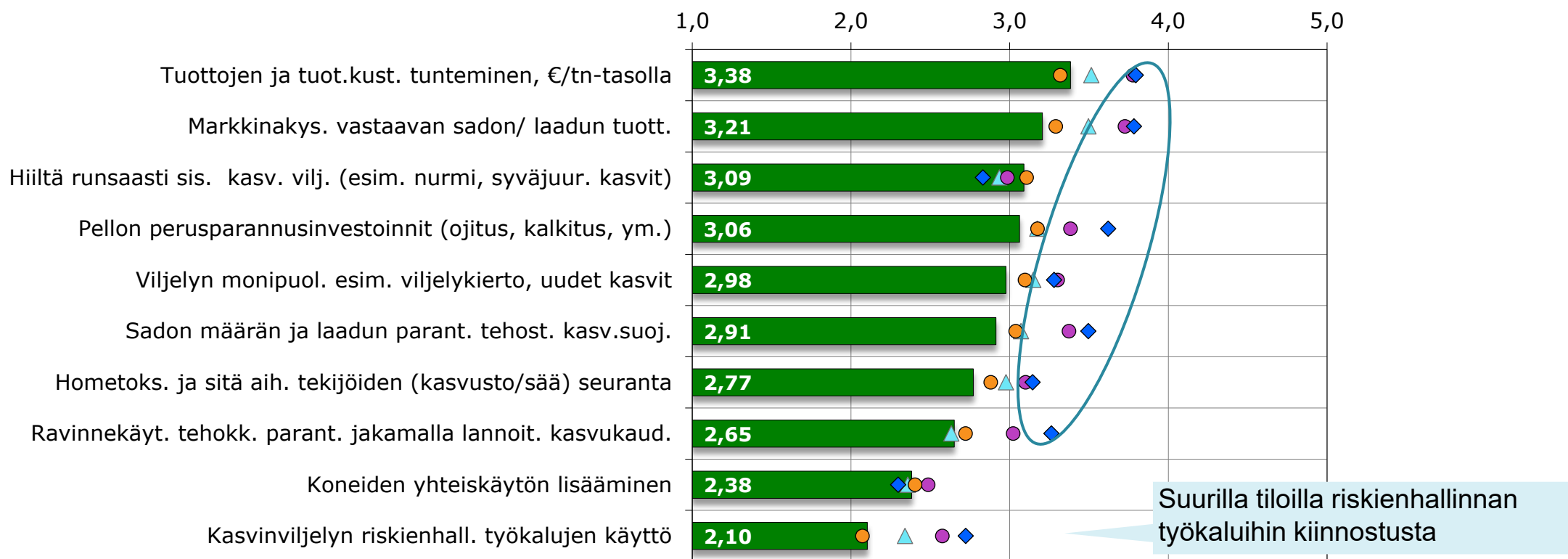

Tilakoon kasvaessa toimien moninaisuus kasvaa

Missä määrin panostatte seuraaviin tilanne kasvinviljelyn kehittämiseen liittyviin asioihin nyt ja tulevaisuudessa?

KAUPPAVILJAA MYYVÄT:

■ KAIKKI 2022 (n=4169) ▲ 20-49 ha (n=553) ● 50-99 ha (n=437) ◆ ≥100 ha (n=241) ● KAIKKI 2020 (n=3710)

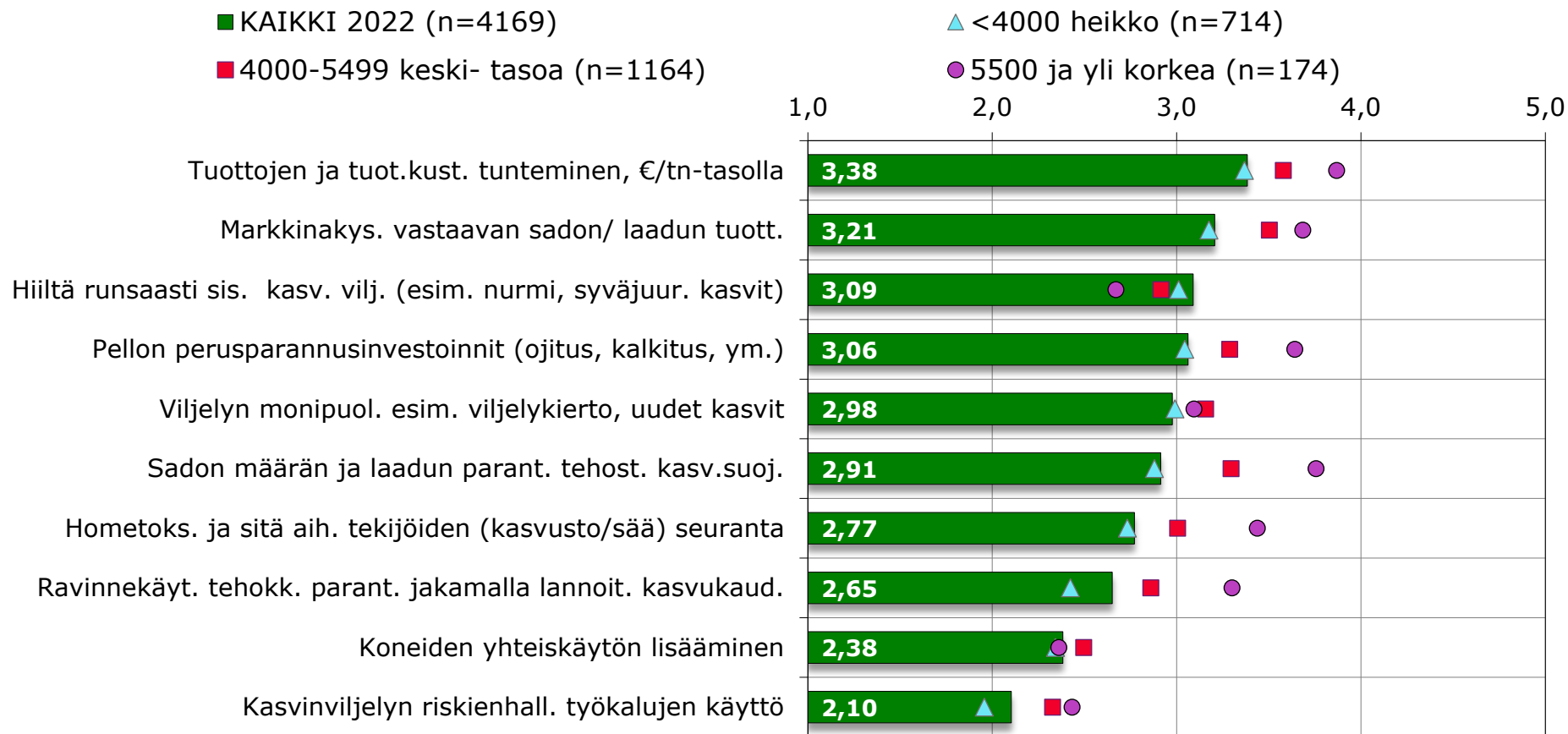

Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: En lainkaan <--> 5 Erittäin paljon)

Korkean satotason tiloilla monia tapoja käytössä kasvinviljelyssä

Missä määrin panostatte seuraaviin tilanne kasvinviljelyn kehittämiseen liittyviin asioihin nyt ja tulevaisuudessa?

OHRA SATOTASO:

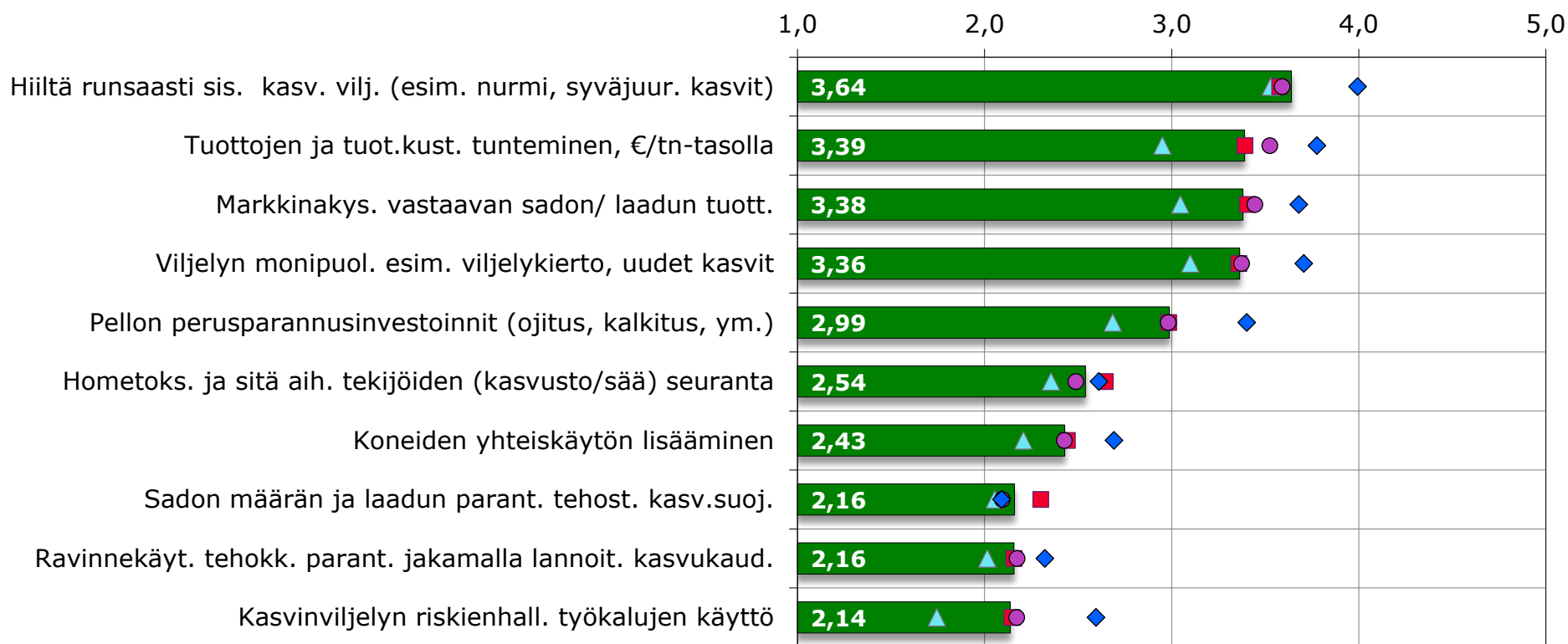
Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: En lainkaan <--> 5 Erittäin paljon)

Luomutiloilla hiilensidonta keskeinen tavoite

Missä määrin panostatte seuraaviin tilanne kasvinviljelyn kehittämiseen liittyviin asioihin nyt ja tulevaisuudessa?

LUOMUTILAT -TILAKOKO, HA:

■ KAIKKI 2022 (n=786) ▲ -19.99 (n=128) ■ 20-49.99 (n=245) ● 50-99.99 (n=209) ◆ 100+ (n=204)

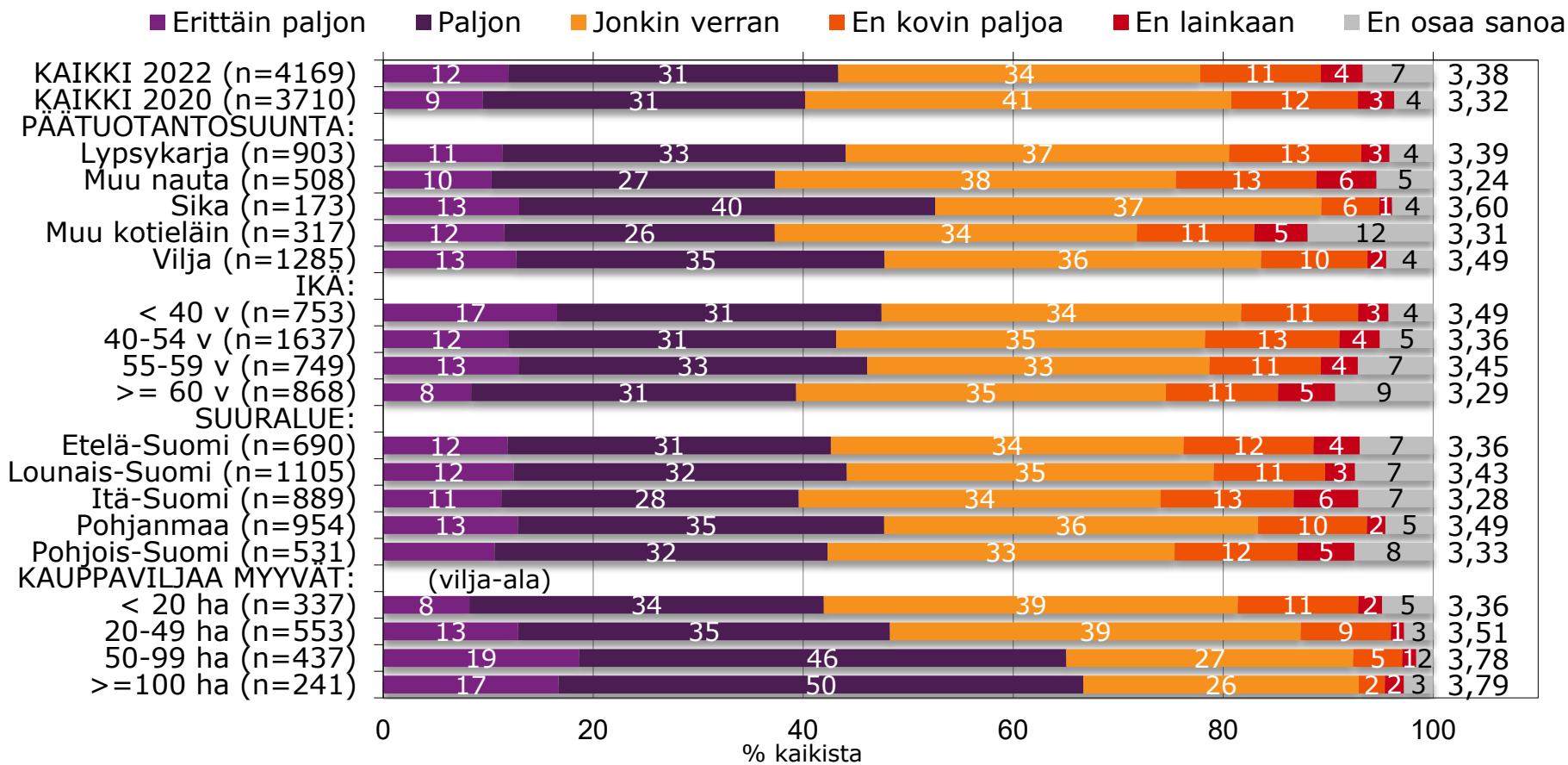

Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: En lainkaan <--> 5 Erittäin paljon)

Tuotantokustannusseuranta vahvistunut ja vahvistuu tilakoon suuretessa

Missä määrin panostatte seuraaviin tilanne kasvinviljelyn kehittämiseen liittyviin asioihin nyt ja tulevaisuudessa?

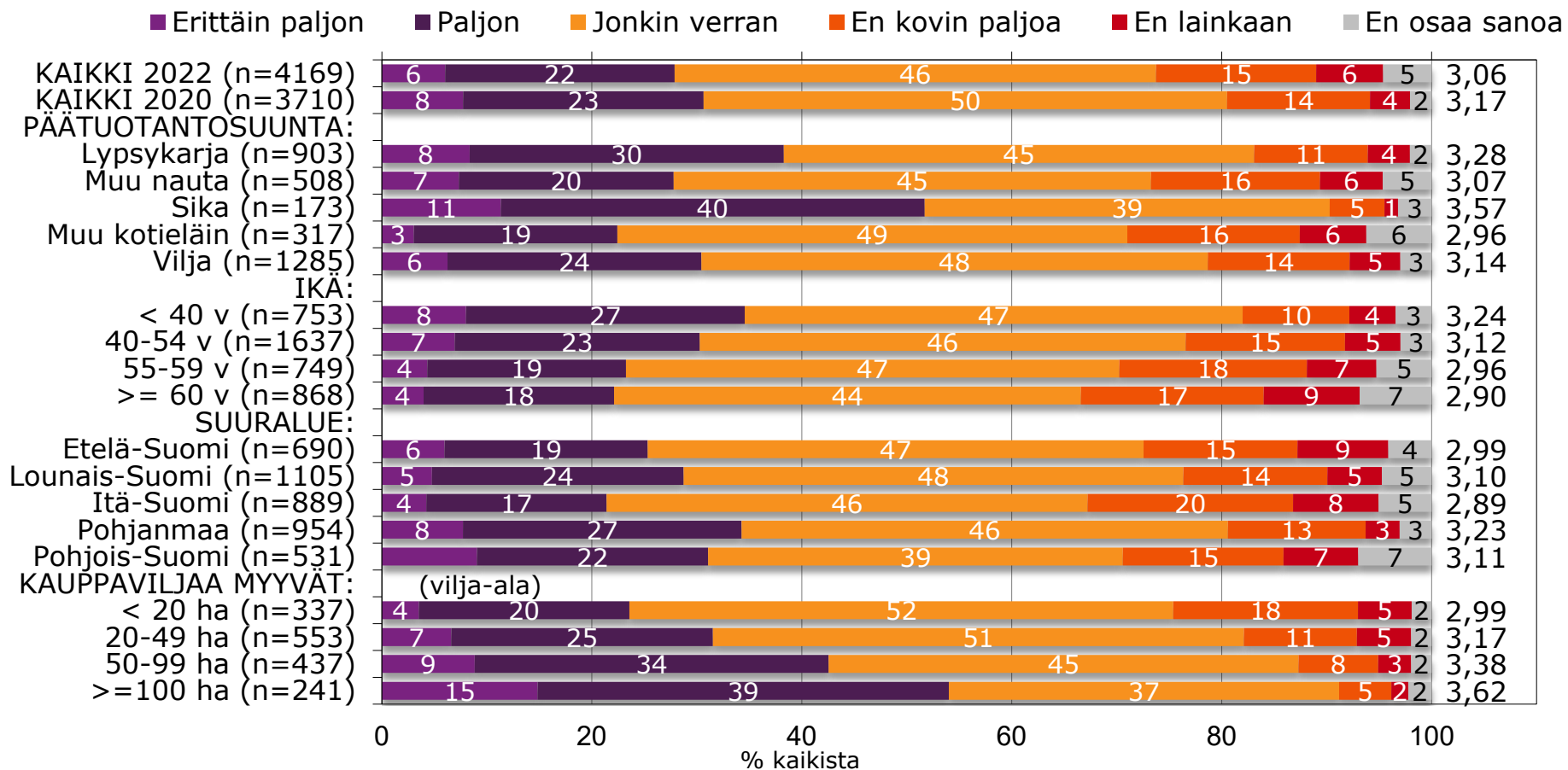
Tuottojen ja tuotantokustannusten tunteminen, €/tn-tasolla

Perusparannusinvestoinnit yleistyvät tilakoon kasvun myötä

Missä määrin panostatte seuraaviin tilanne kasvinviljelyn kehittämiseen liittyviin asioihin nyt ja tulevaisuudessa?

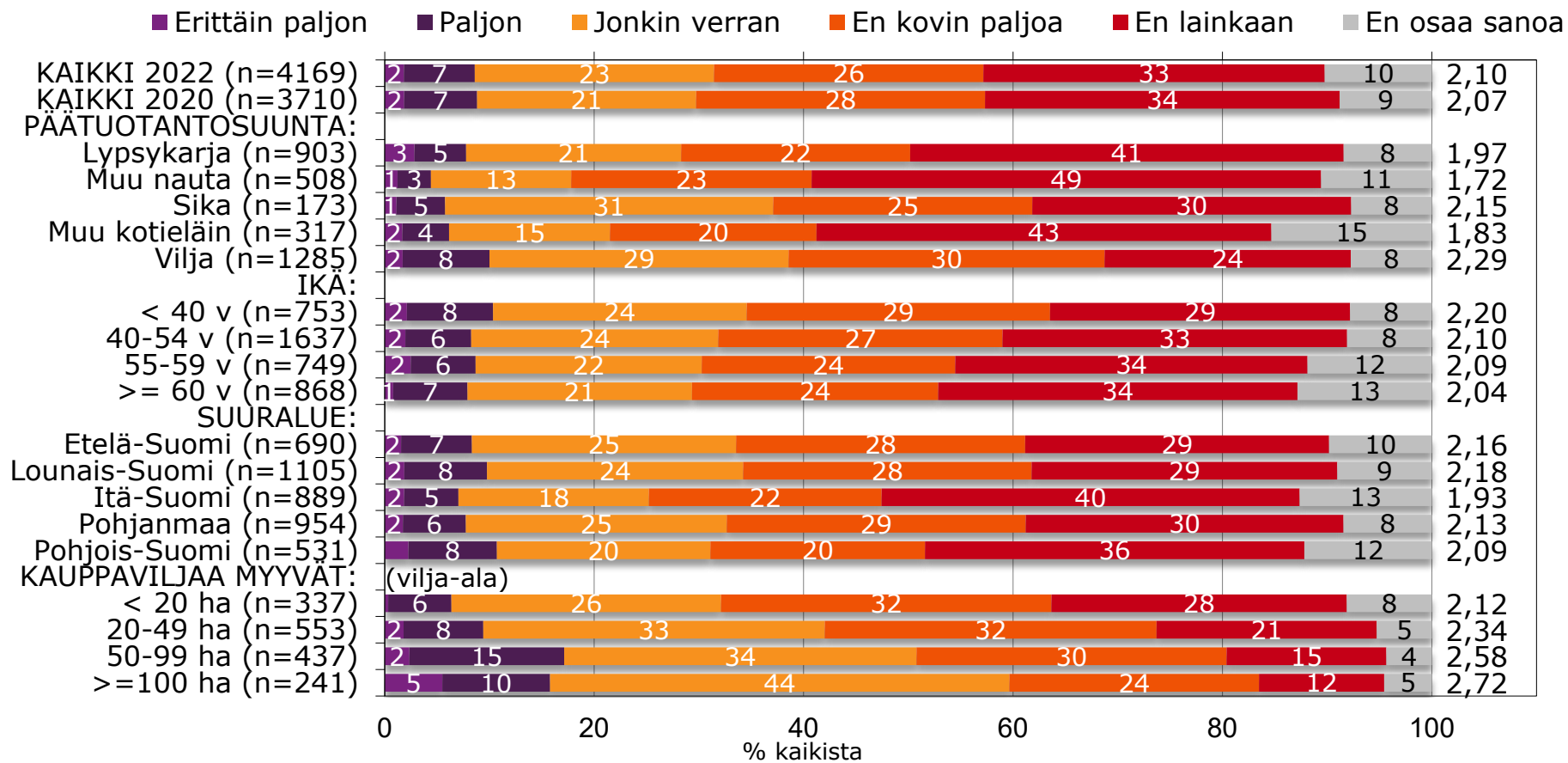
Pellon perusparannusinvestoinnit (ojitus, kalkitus, ym.)

Suurilla viljaa myyvillä tiloilla on riskienhallintatyökaluja käytössä

Missä määrin panostatte seuraaviin tilanne kasvinviljelyn kehittämiseen liittyviin asioihin nyt ja tulevaisuudessa?

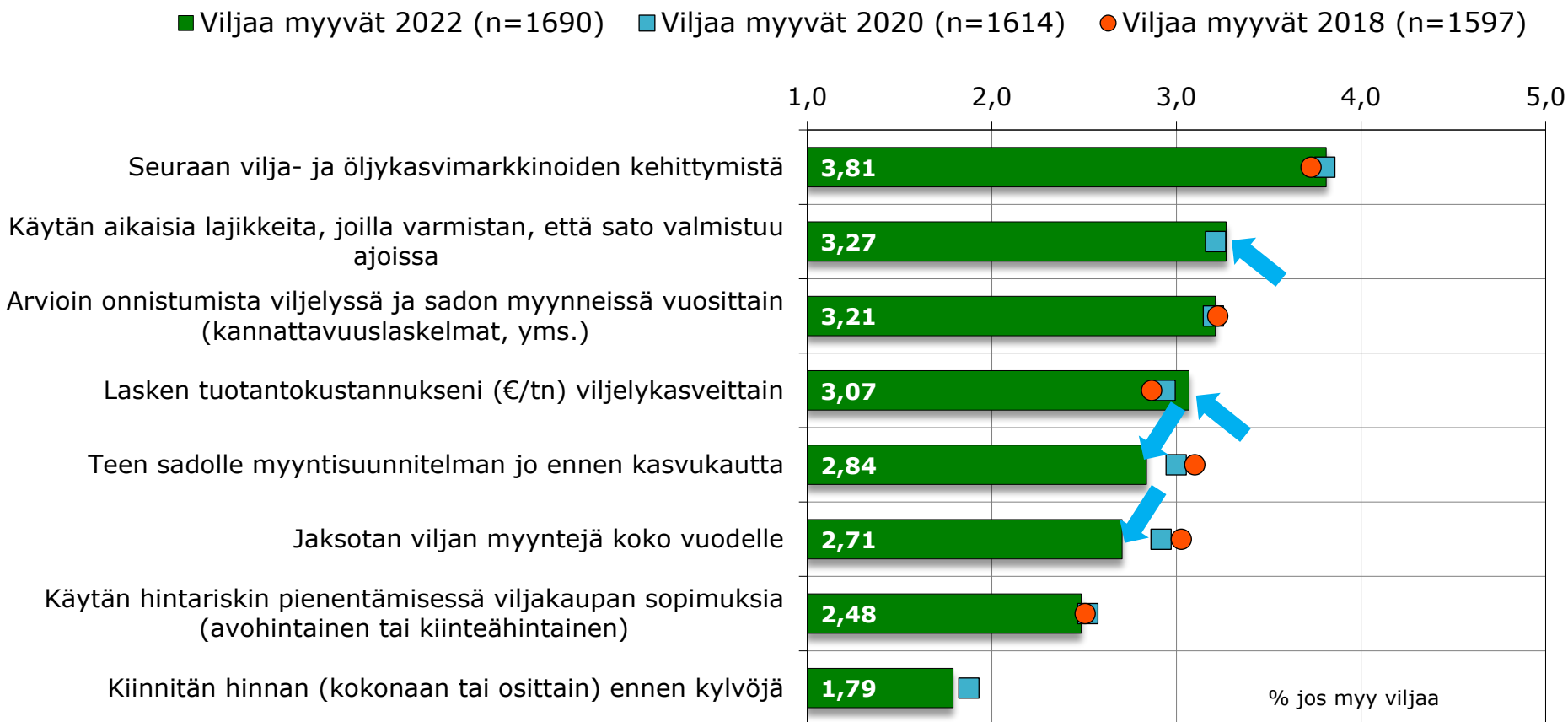
Kasvinviljelyn riskienhallinnan työkalujen käyttö, esim. kiinteähintaiset viljelysopimukset, futuurisuojaus, termiinisopimukset

Kasvinviljelyn kehittämisen kohteet

Mitä seuraavista toimista käytätte viljely- ja myyntipäätösten perustana ja markkinariskien hallinnassa?

Kauppaviljaa myyvien tilojen vastaukset eri tutkimusvuosina

v 2018

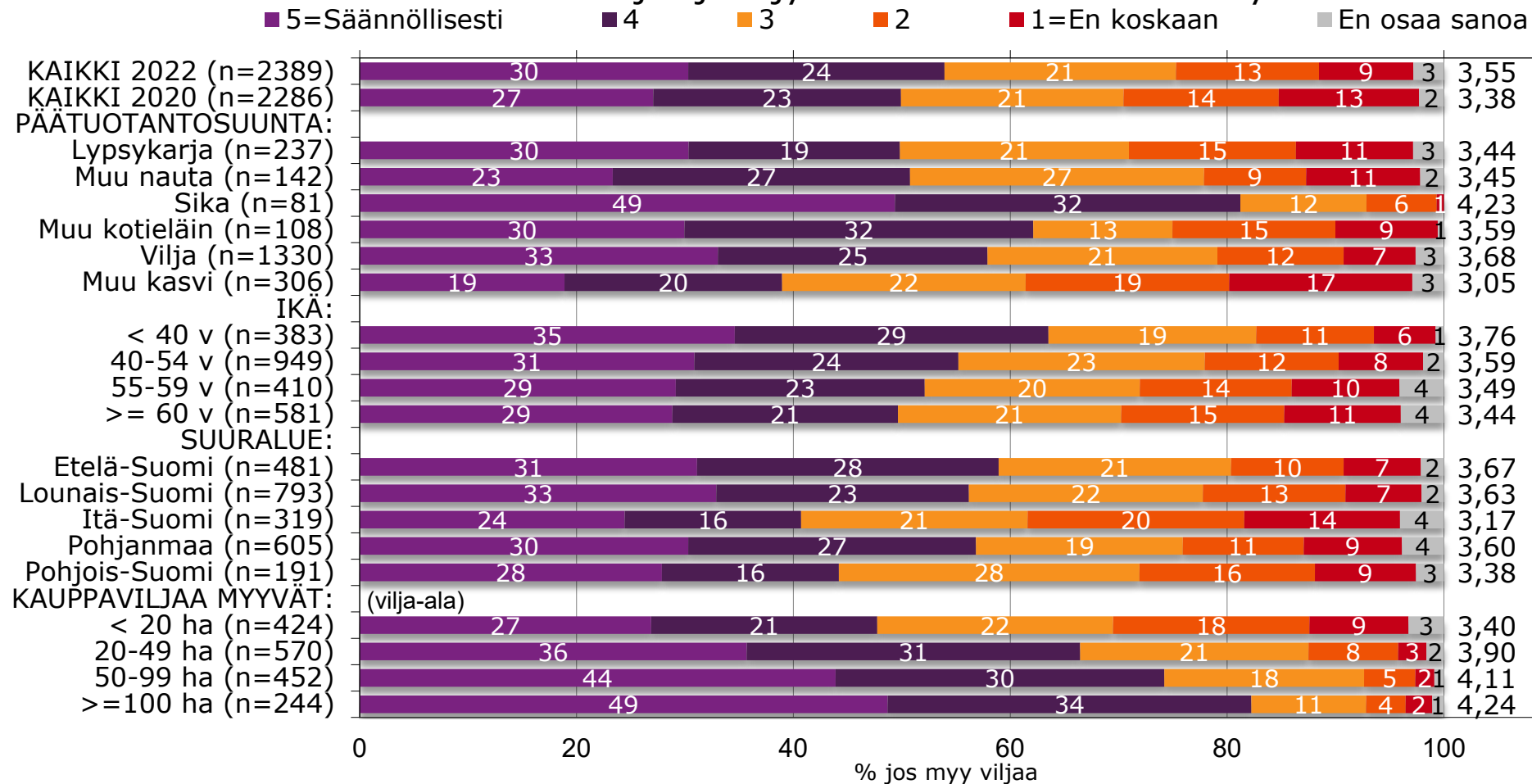
* Seuraan vilja- ja öljykasvimarkkinoiden tapahtumia

Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: Ei koskaan <--> 5 Säännöllisesti)

Markkinaseurannan rooli vahvistunut

Mitä seuraavista toimista käytätte viljely- ja myyntipäätösten perustana ja markkinariskien hallinnassa? :

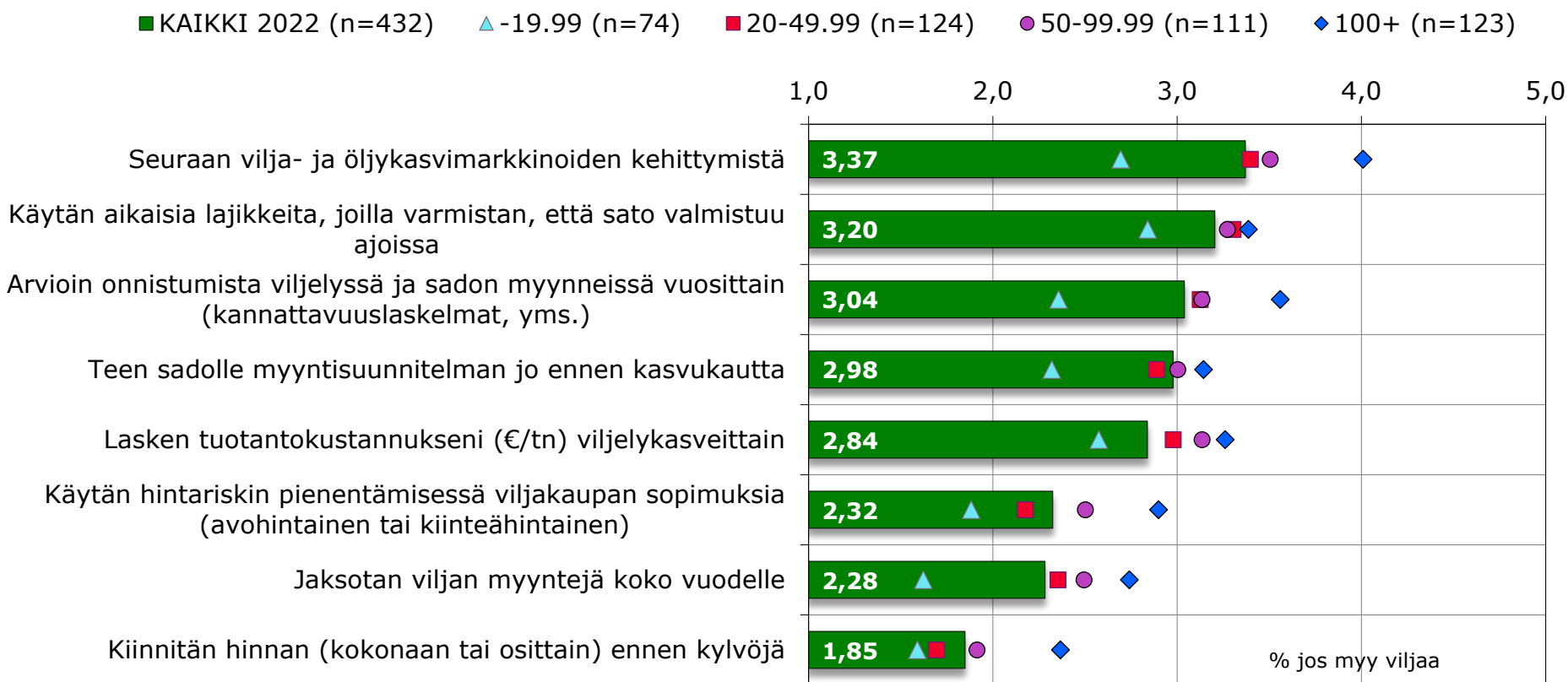
Seuraan vilja- ja öljykasvimarkkinoiden kehittymistä

Markkinariskien hallinta luomutiloilla

Mitä seuraavista toimista käytätte viljely- ja myyntipäätösten perustana ja markkinariskien hallinnassa? :

LUOMUTILAT - TILAKOKO, HA:

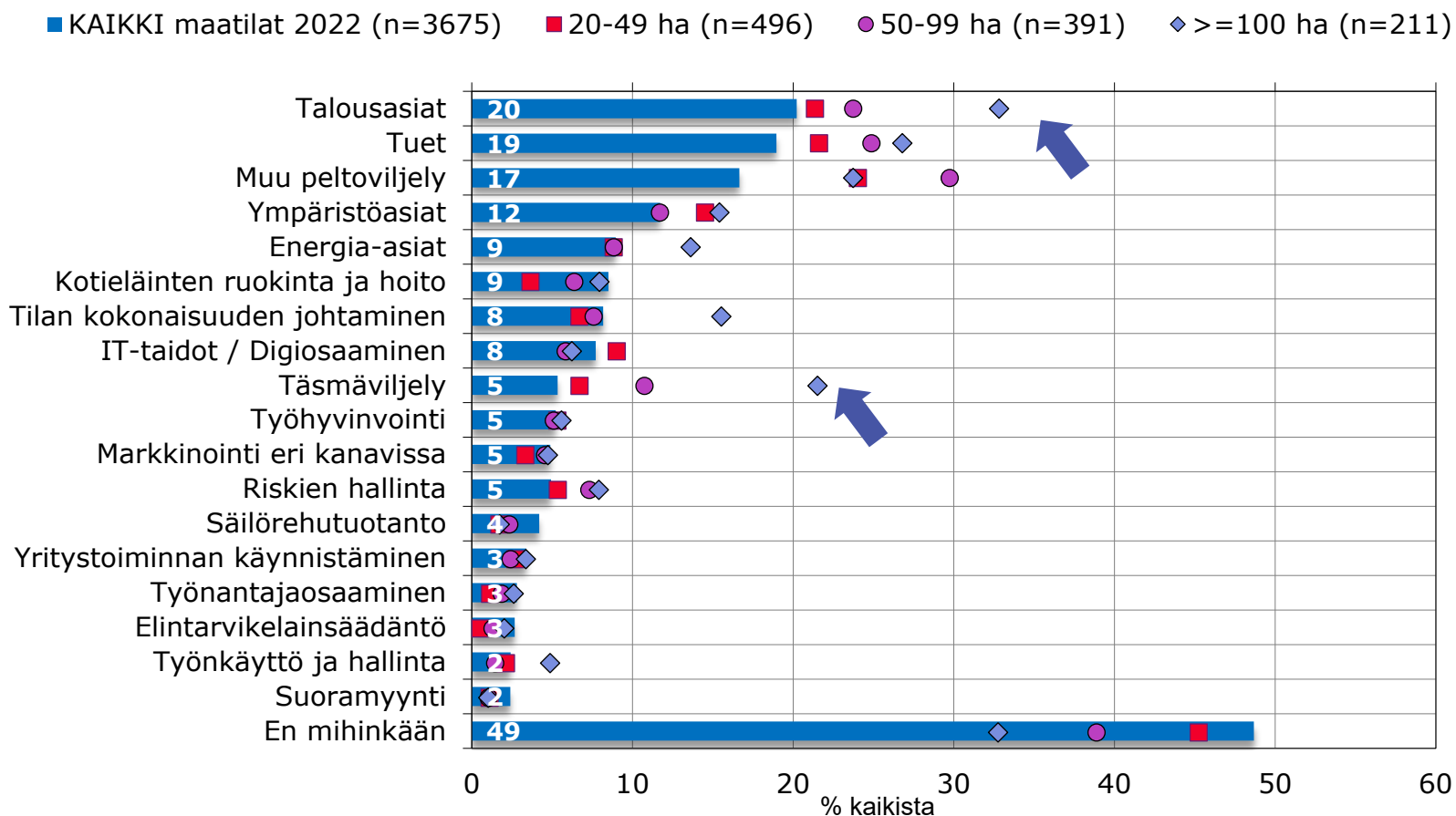

Keskiarvot vastauksista (vastausasteikko 1: Ei koskaan <--> 5 Säännöllisesti)

Viljaa myyvillä tiloilla koulutusta erityisesti talousasioissa, tuissa ja peltoviljelyssä

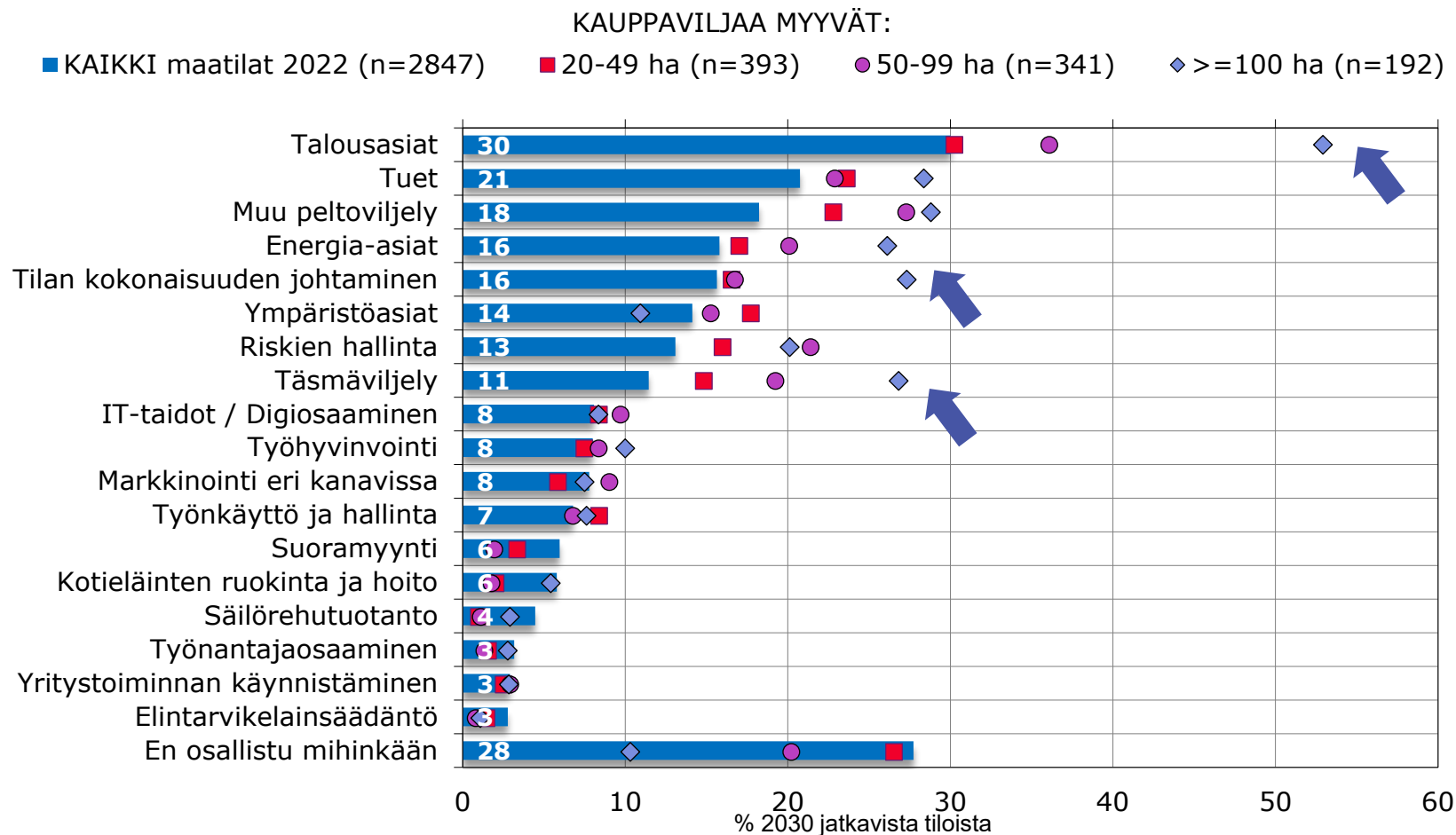
Viimeisen vuoden aikana hankittu koulutus ja osaaminen

KAUPPAVILJAA MYYVÄT:

Viljaa myyvillä tiloilla koulutustarpeet erityisesti talousasioissa, isoilla tiloilla myös johtamisessa ja täsmäviljeilyssä

Tärkeimmät kehitystarpeet jatkossa

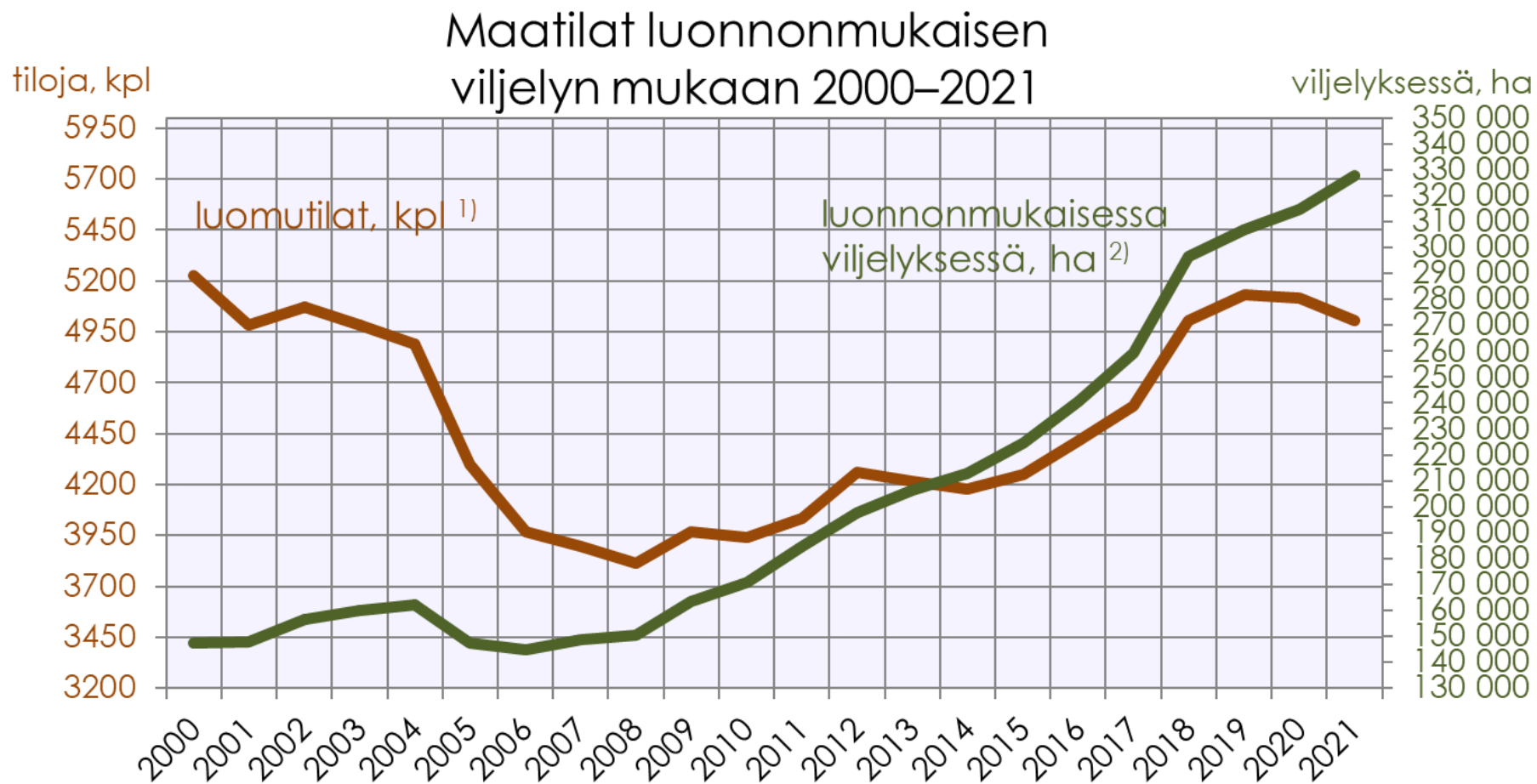

6

Luomutuotanto

Viljelystä peltoalasta noin 14,4 % on luonnonmukaisessa viljelyssä

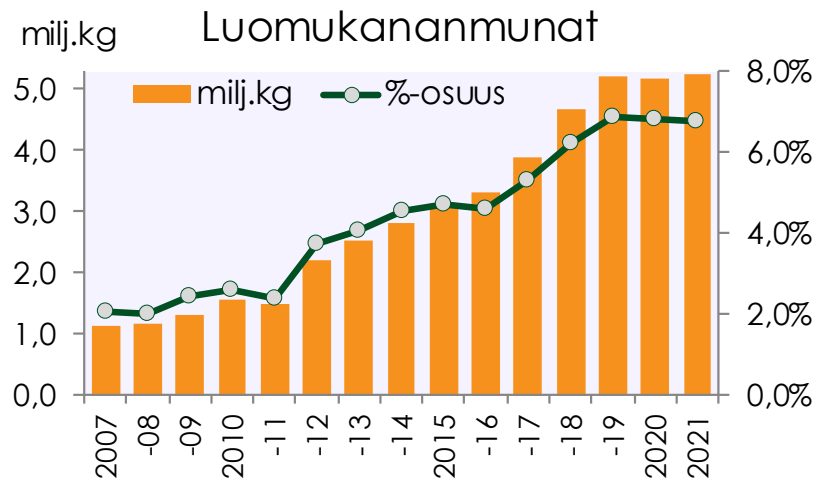
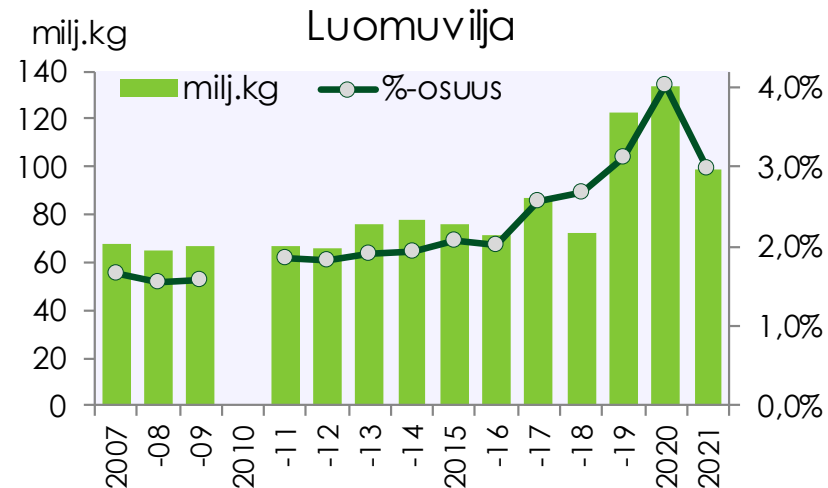
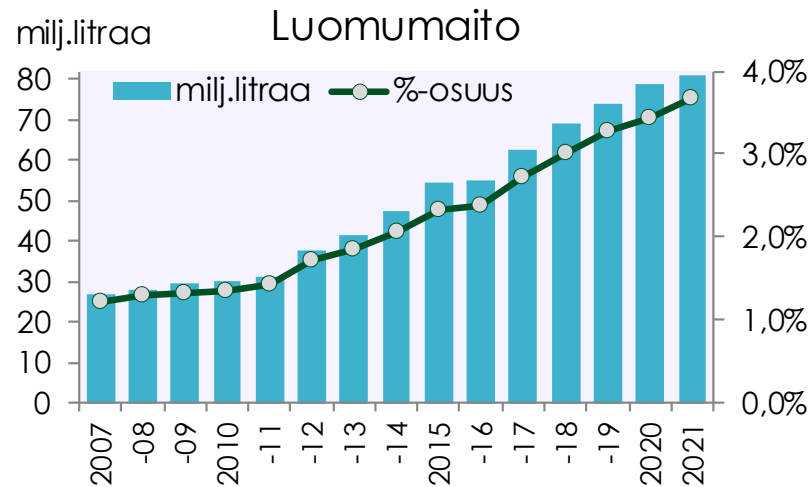

1) Tila kuuluu luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmän piiriin

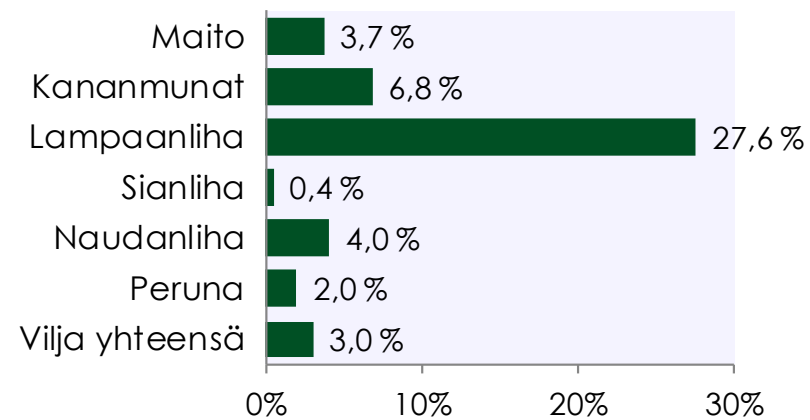
2) Luomuhyväksytty ala ja luomutuotantoon siirtymässä oleva ala

Lähde: Ruokavirasto

Luomutuotteiden tuotanto

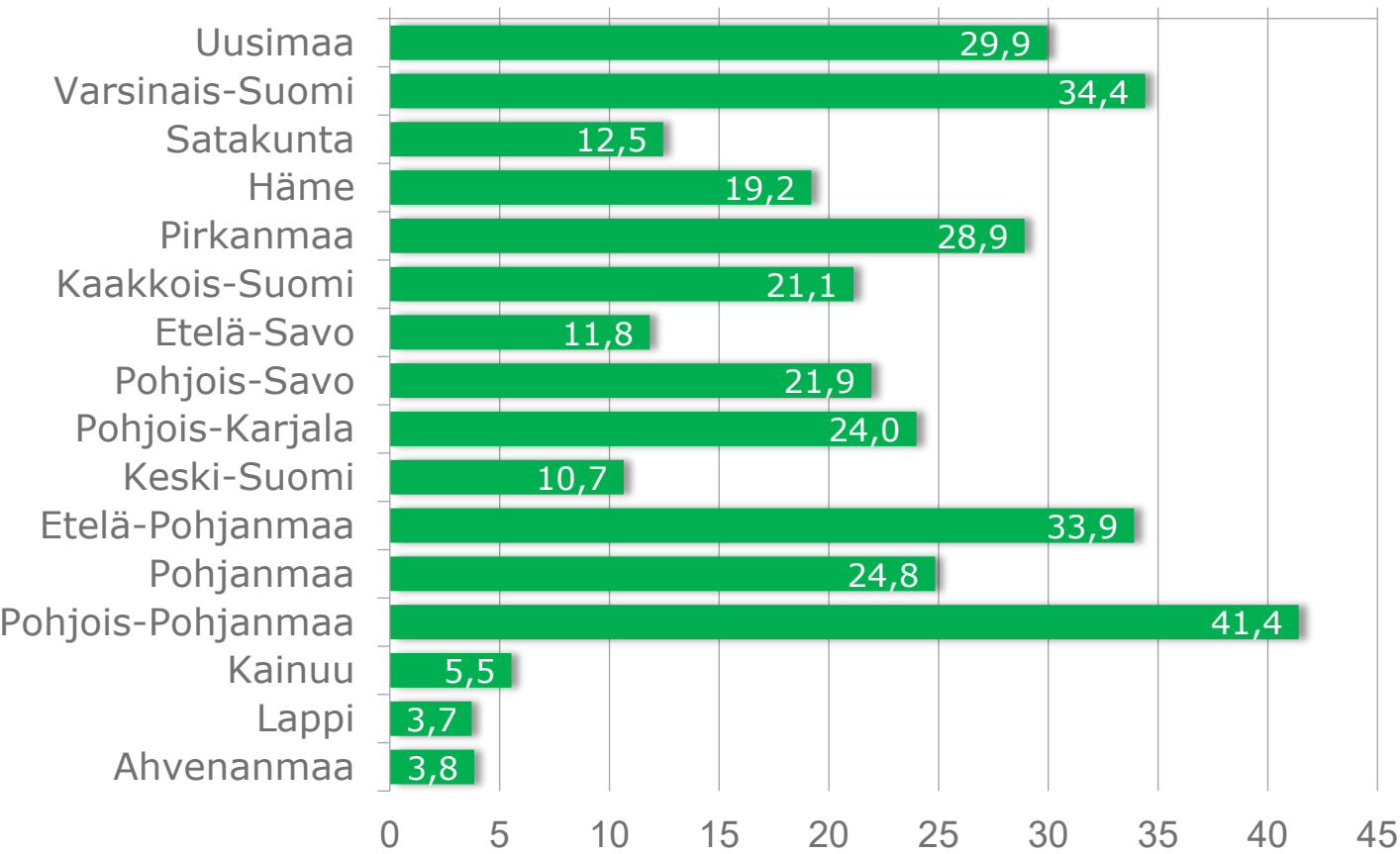
Luomutuotannon %-osuus kokonaistuotannosta 2021

Lähde: Luke

Luomualat 2021, ELY-keskuksittain

Luomuala ELY-keskuksittain 2021, 1000 ha

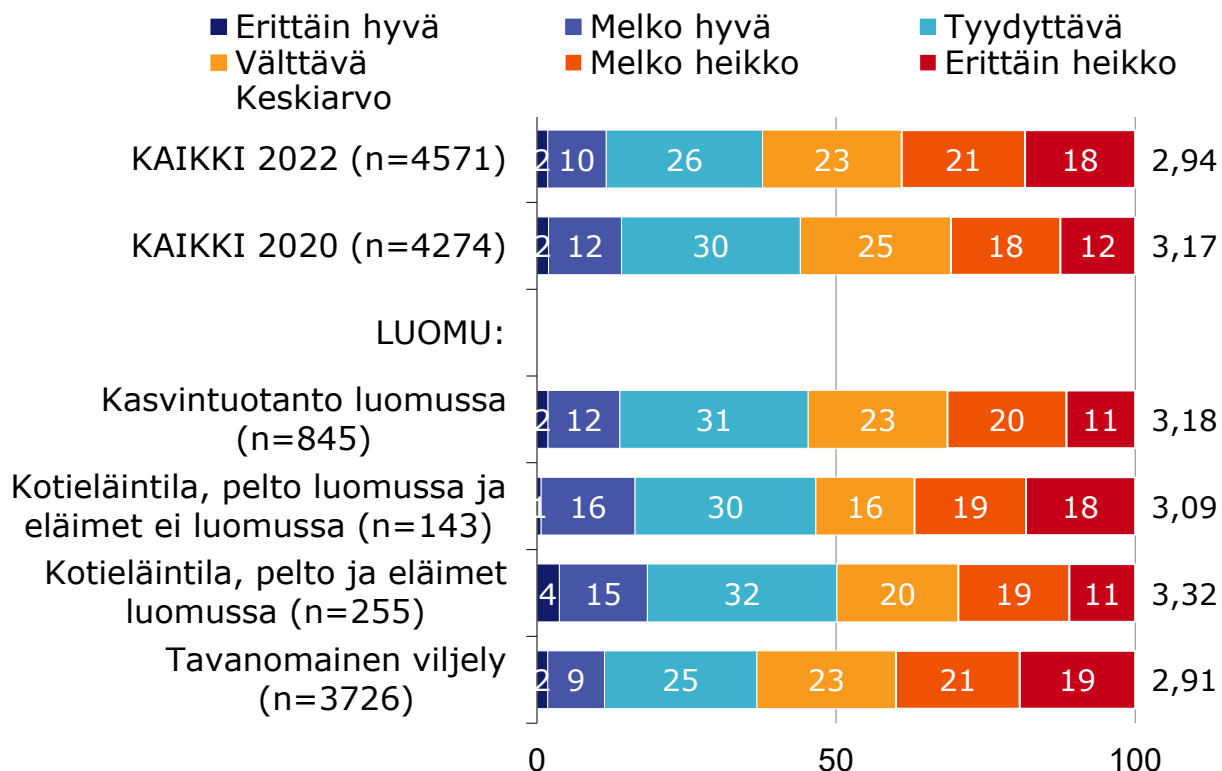

Lähde: Ruokavirasto

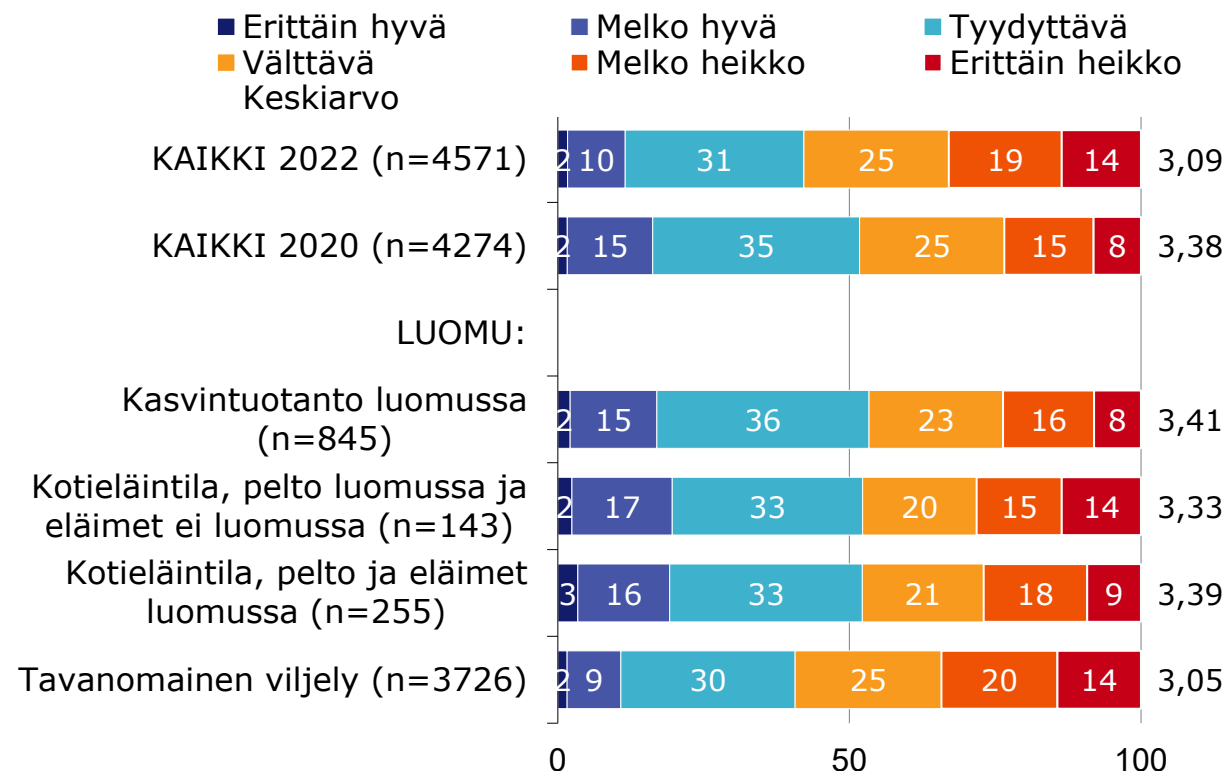
ELY-keskus	luomualan osuus, %	2021
Uusimaa	17	
Varsinais-Suomi	12	
Satakunta	9	
Häme	10	
Pirkanmaa	17	
Kaakkois-Suomi	17	
Etelä-Savo	18	
Pohjois-Savo	14	
Pohjois-Karjala	28	
Keski-Suomi	12	
Etelä-Pohjanmaa	13	
Pohjanmaa	14	
Pohjois-Pohjanmaa	17	
Kainuu	21	
Lappi	8	
Ahvenanmaa	24	
Yhteensä	14	

Luomutilojen kannattavuusnäkymät tavanomaisesti viljeltyjä paremmat varsinkin odotukset tulevaisuuden kannattavuudelle

Maatalous 2021

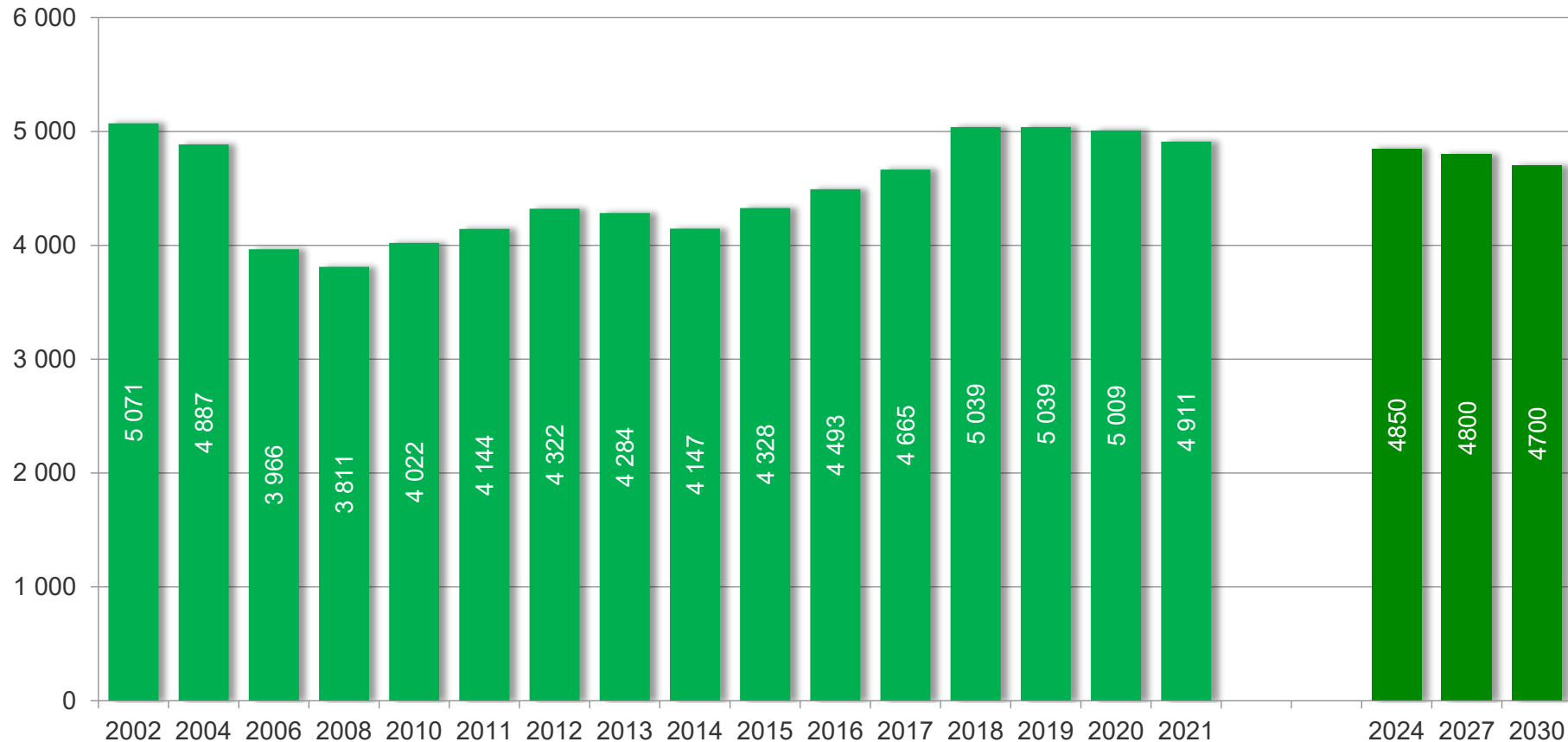

Maatalous lähivuosina

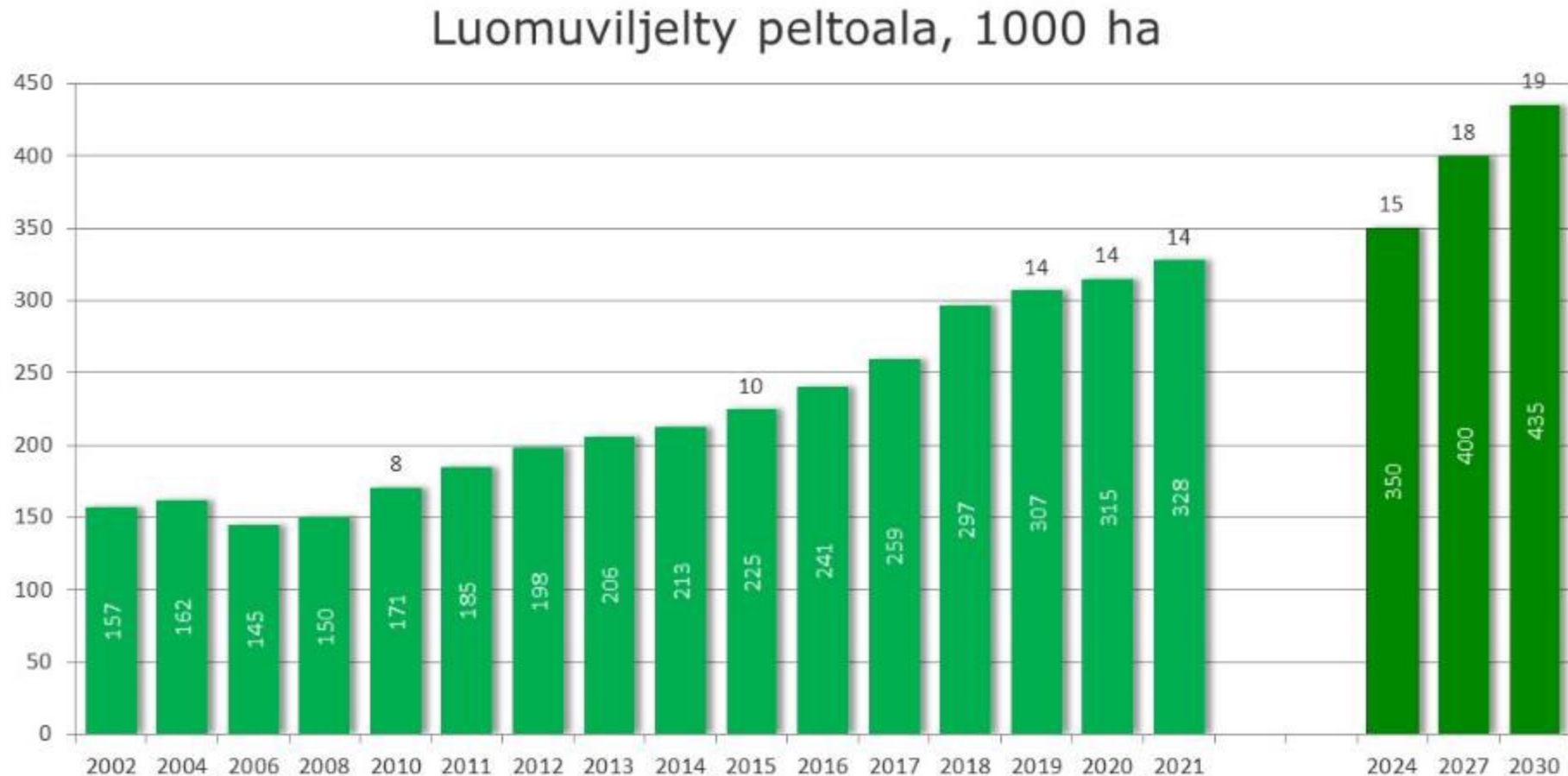

Ennusteen mukaan luomutilojen (kasvinviljelyn osalta) määrä alenee hieman yleisen tilamäärän alenemisen seurauksena

Luomutilojen määrä, kpl

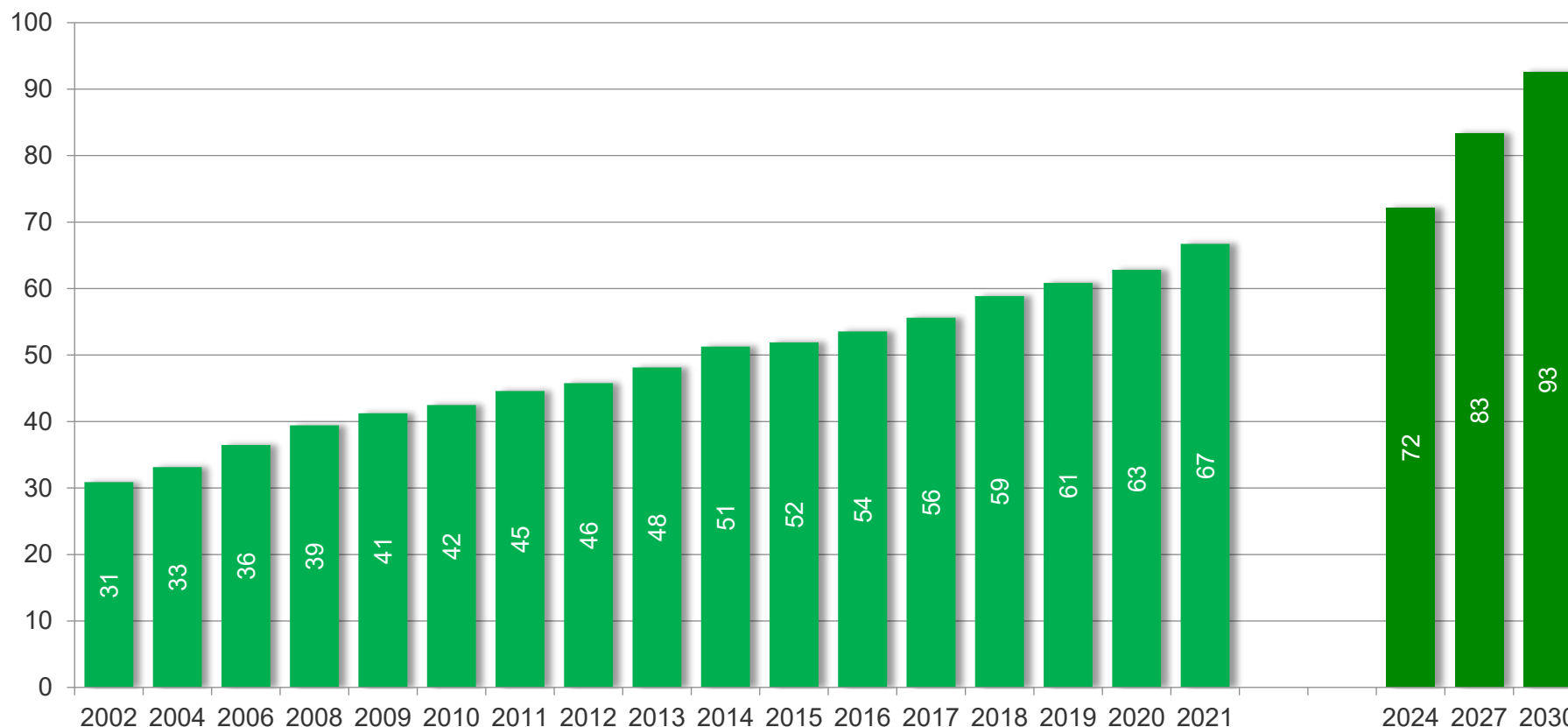

Luomualan osuus koko maan peltoalasta nousee ennusteen mukaan vuoteen 2024 mennessä 15 prosenttiin ja vuonna 2030 noin 19 %:iin

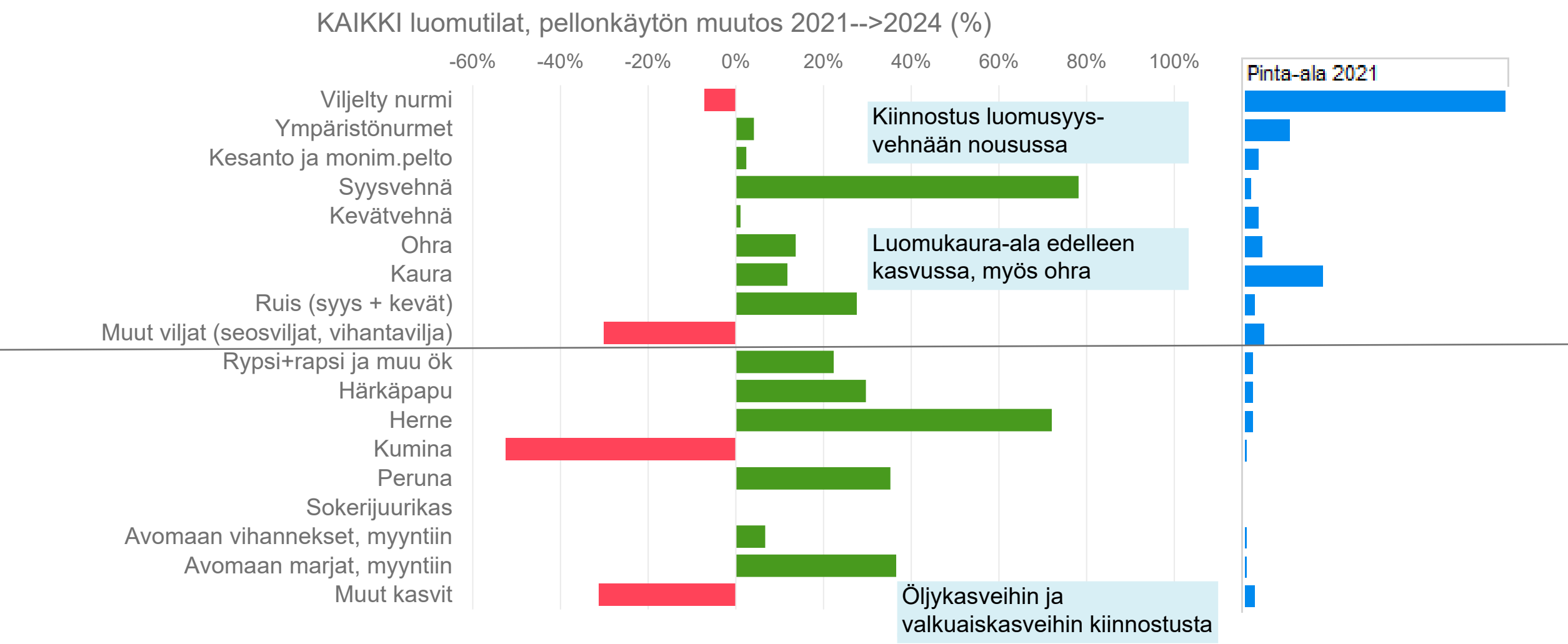
Luomutilojen keskimääräinen peltoala jatkaa kasvuaan

Luomuviljelty peltoala, ha/tila

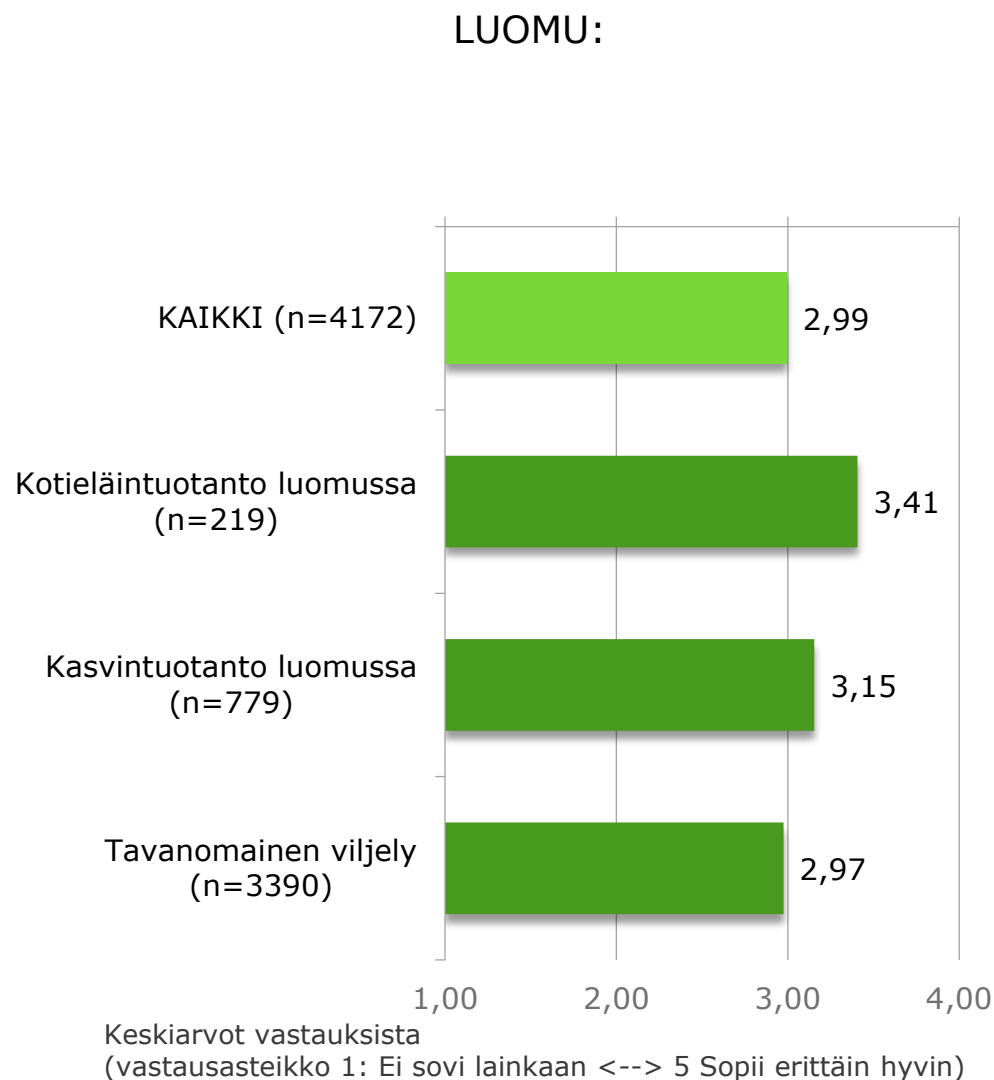
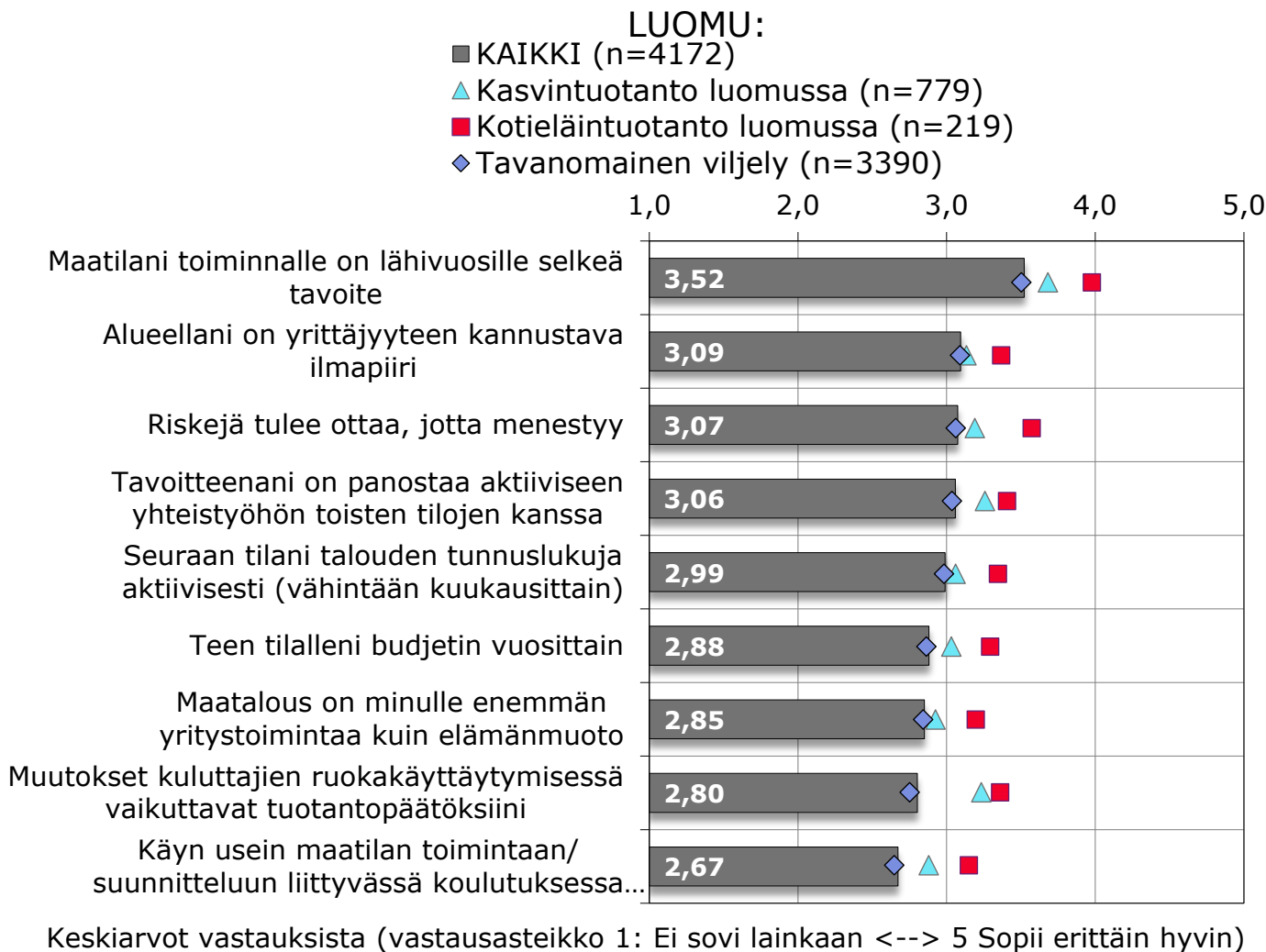

Luomualan kasvu ELY-keskuksittain, %-osuus kokonaispeltoalasta

- nurmialasta siirtymää muille kasveille

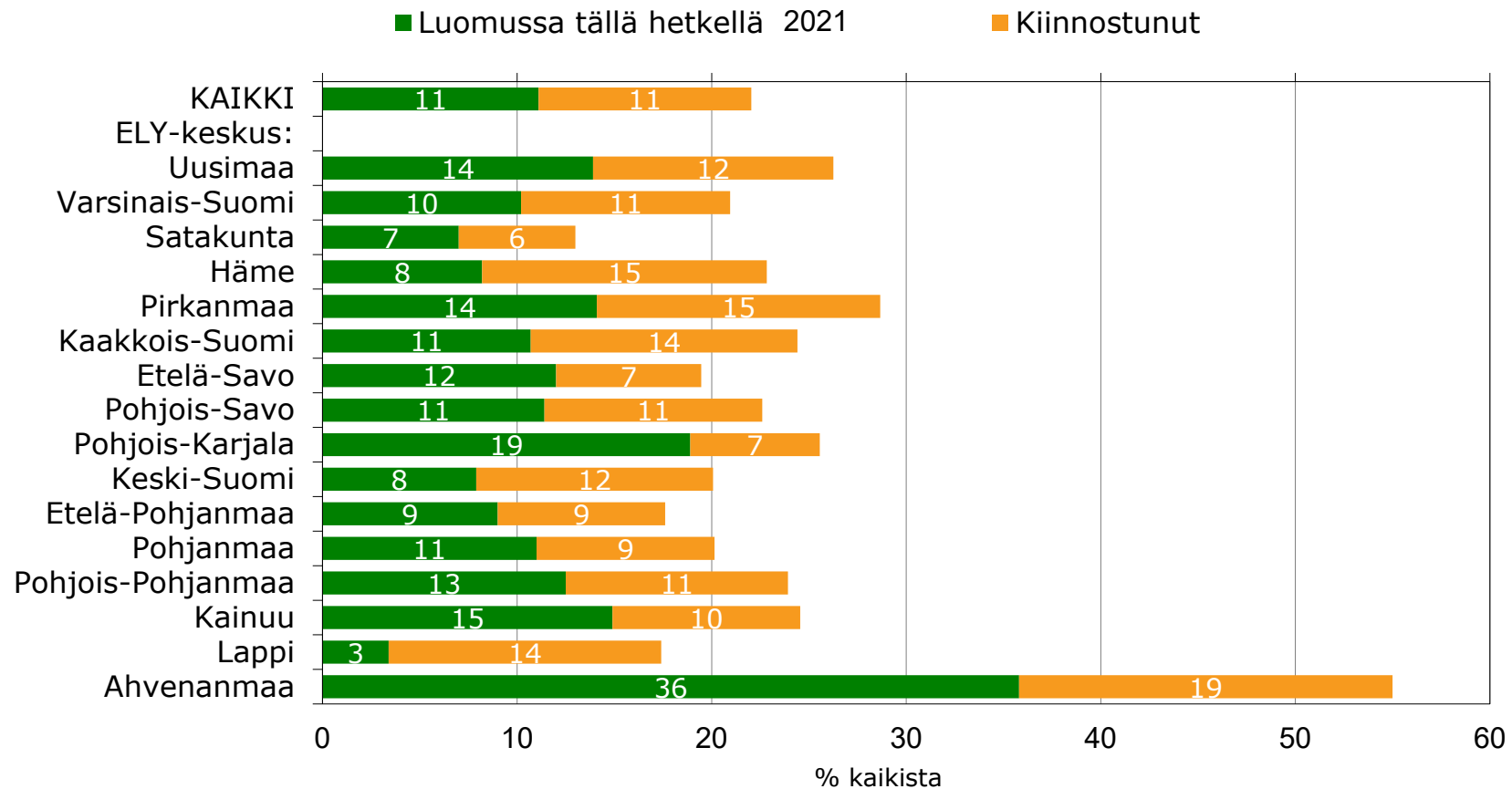

Yrittäjäominaisuudet – luomutilat vs. tavanomaiset tilat

Luomusta kiinnostuneita Manner-Suomessa eniten Pirkanmaalla ja Hämeessä

Luomutilat ja kiinnostus luomuun

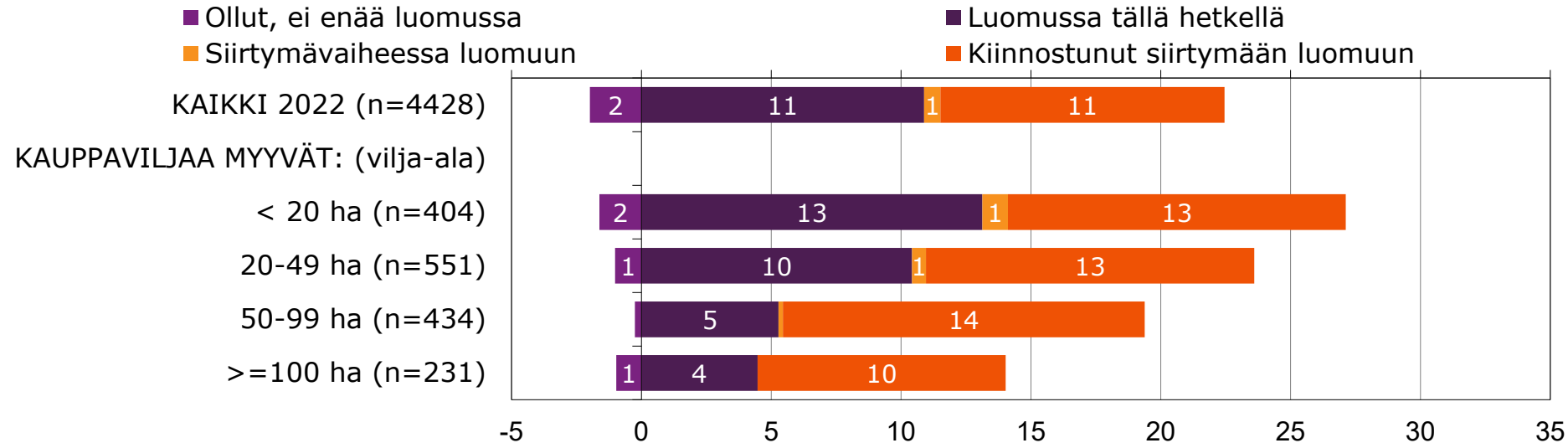

Kiinnostus luomuun on hieman hiipunut kahden vuoden takaisesta

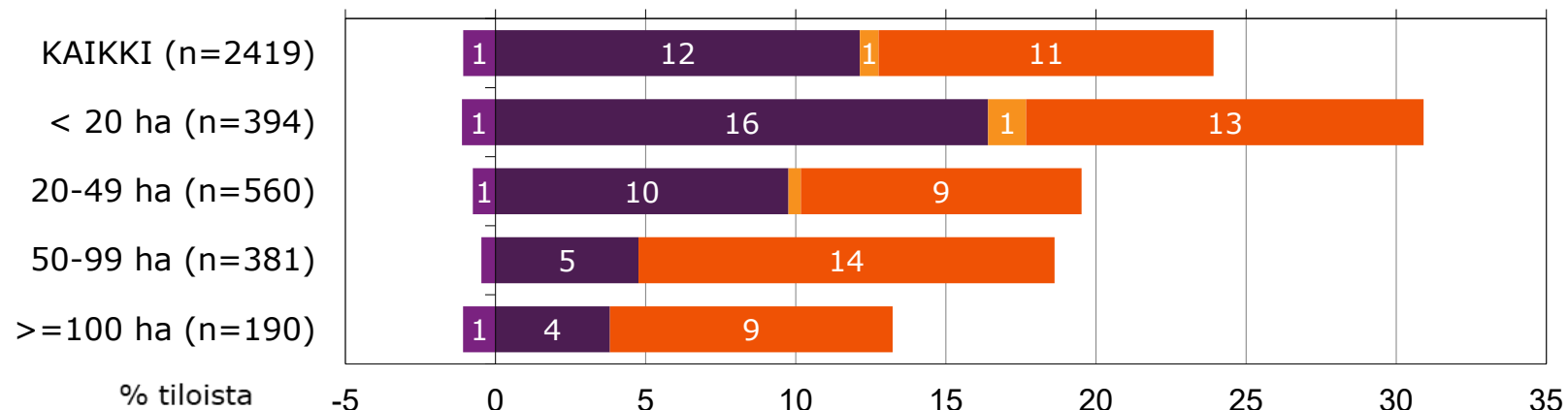
- suurinta pienillä tiloilla

Luomutilat ja kiinnostus: Kasvinviljely

2022

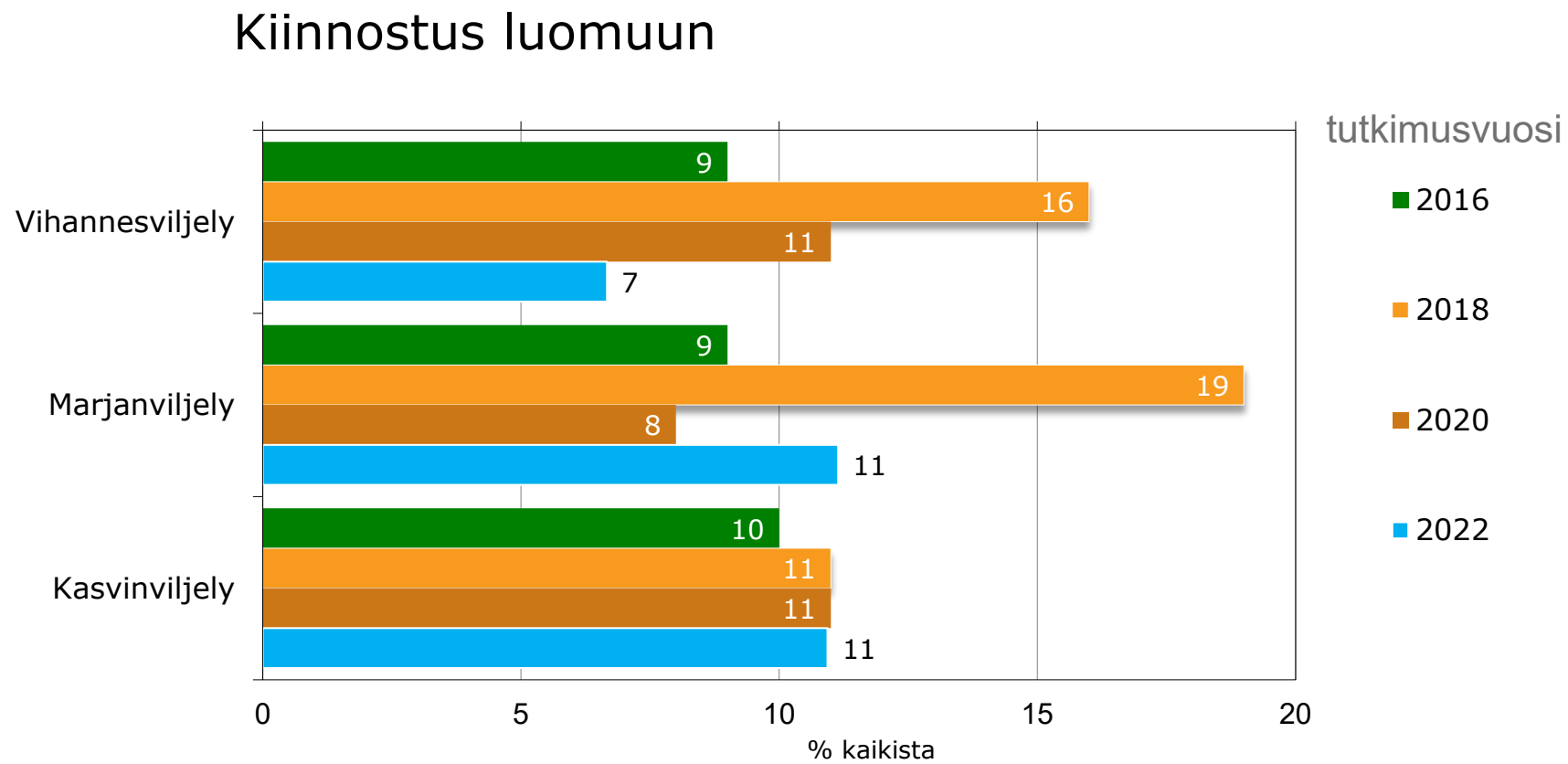

2020

Luomuun kiinnostus kasvinviljelyssä eri tutkimusvuosina

- kiinnostus tänä vuonna vihannesviljelyssä laantunut, marjapuolella kasvanut

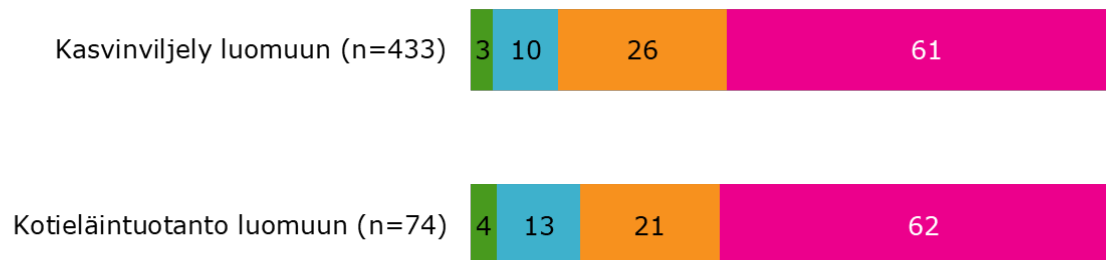
Suurin osa luomusta kiinnostunut ajattelee siirtyvänsä luomuun vasta 2026 tai myöhemmin

Milloin siirtymässä luomutuotantoon

■ 2022 - 2023 ■ 2024 - 2025 ■ 2026 tai myöhemmin ■ En osaa sanoa

tutkimusvuosi

2022

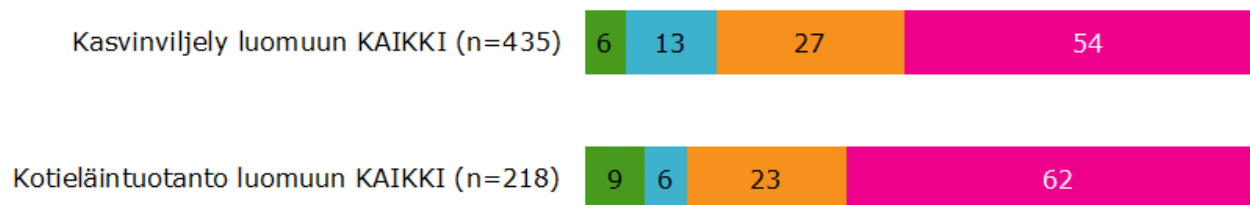

% niistä tavanomaista tuotantoa harjoittavista viljelijöistä, jotka ovat kiinnostuneet siirtymään luomutuotantoon

Milloin siirtymässä luomutuotantoon

■ 2020 - 2021 ■ 2022 - 2023 ■ 2024 tai myöhemmin ■ En osaa sanoa

2020

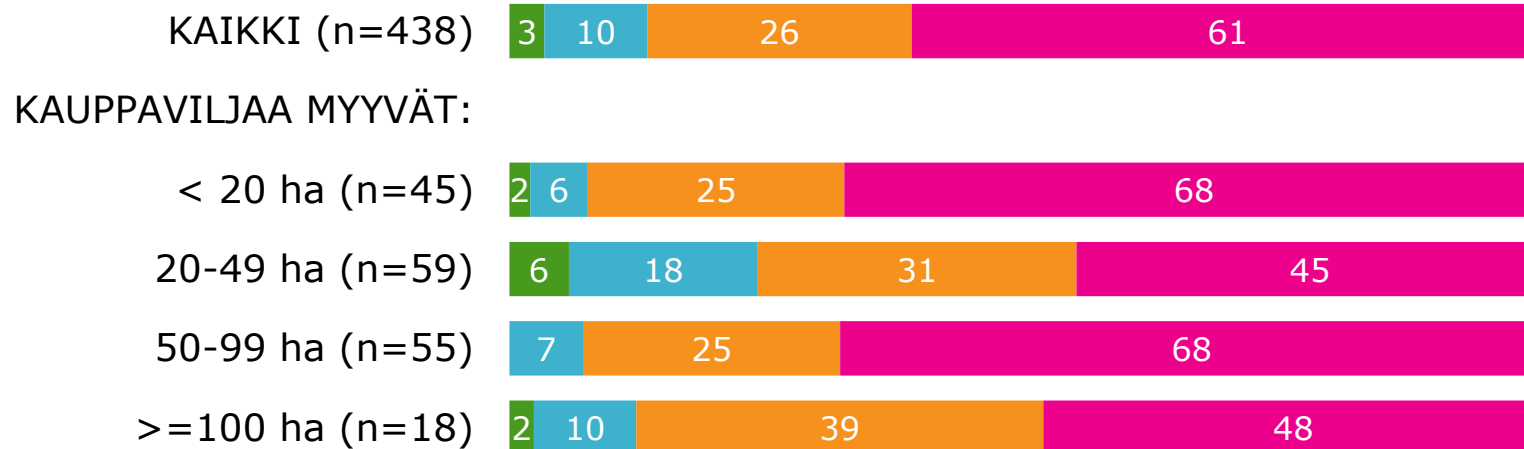
% niistä tavanomaista tuotantoa harjoittavista viljelijöistä, jotka ovat kiinnostuneet siirtymään luomutuotantoon

Luomuun siirtymisen aikataulu vilja-alan mukaan

- moni suunnittelee siirtymistä vasta hieman myöhemmin

Milloin siirtymässä kasvinviljelyn luomutuotantoon

■ 2022 - 2023 ■ 2024 - 2025 ■ 2026 tai myöhemmin ■ En osaa sanoa

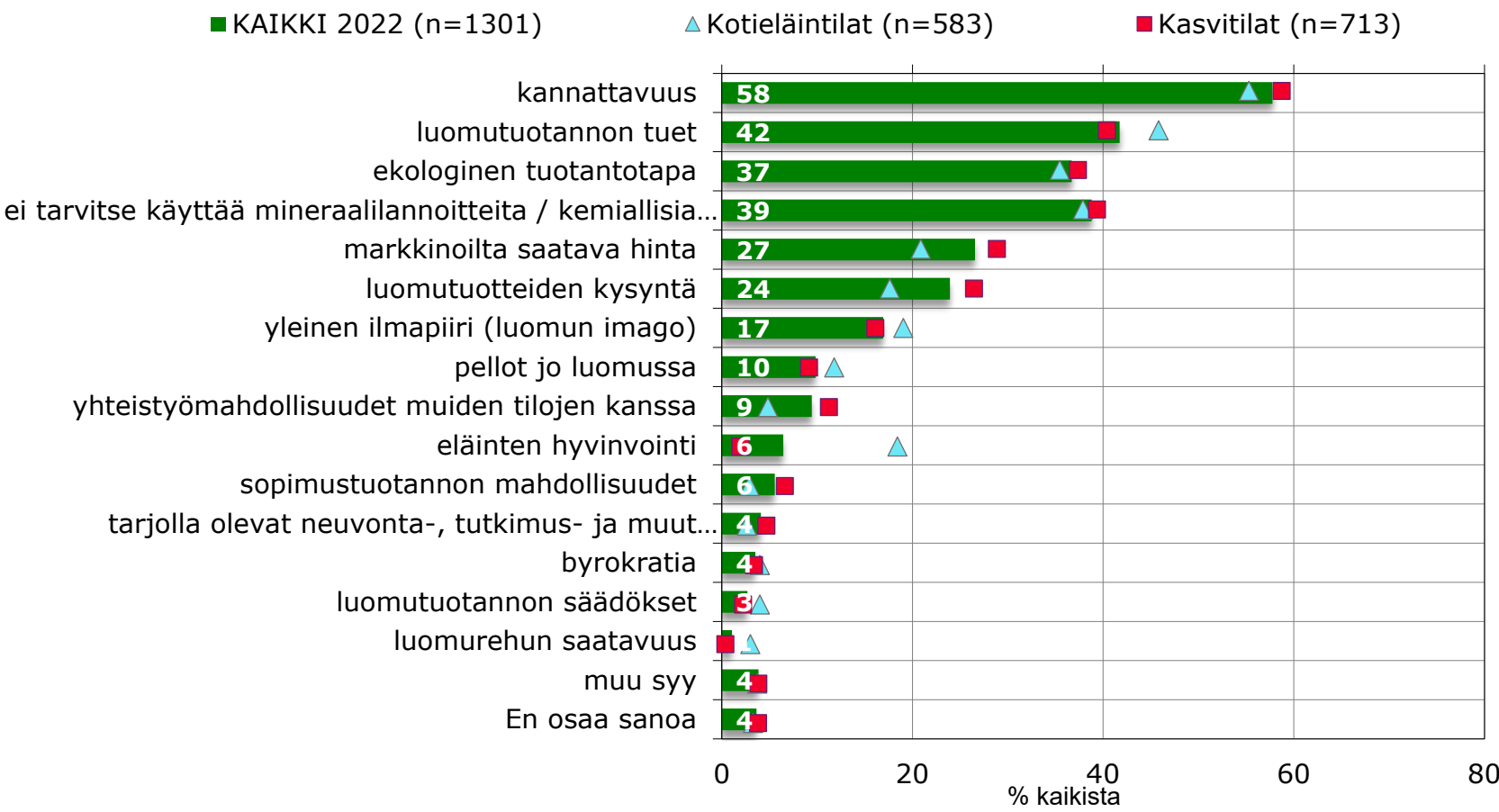

% niistä tavanomaista tuotantoa harjoittavista viljelijöistä, jotka ovat kiinnostuneet siirtymään luomutuotantoon

Kuva hyvästä kannattavuudesta, tuista, ekologisuudesta ja lannoitteiden tarpeettomuudesta vetoavat luomussa erityisesti

Luomuun siirtymiseen vaikuttavat tekijät

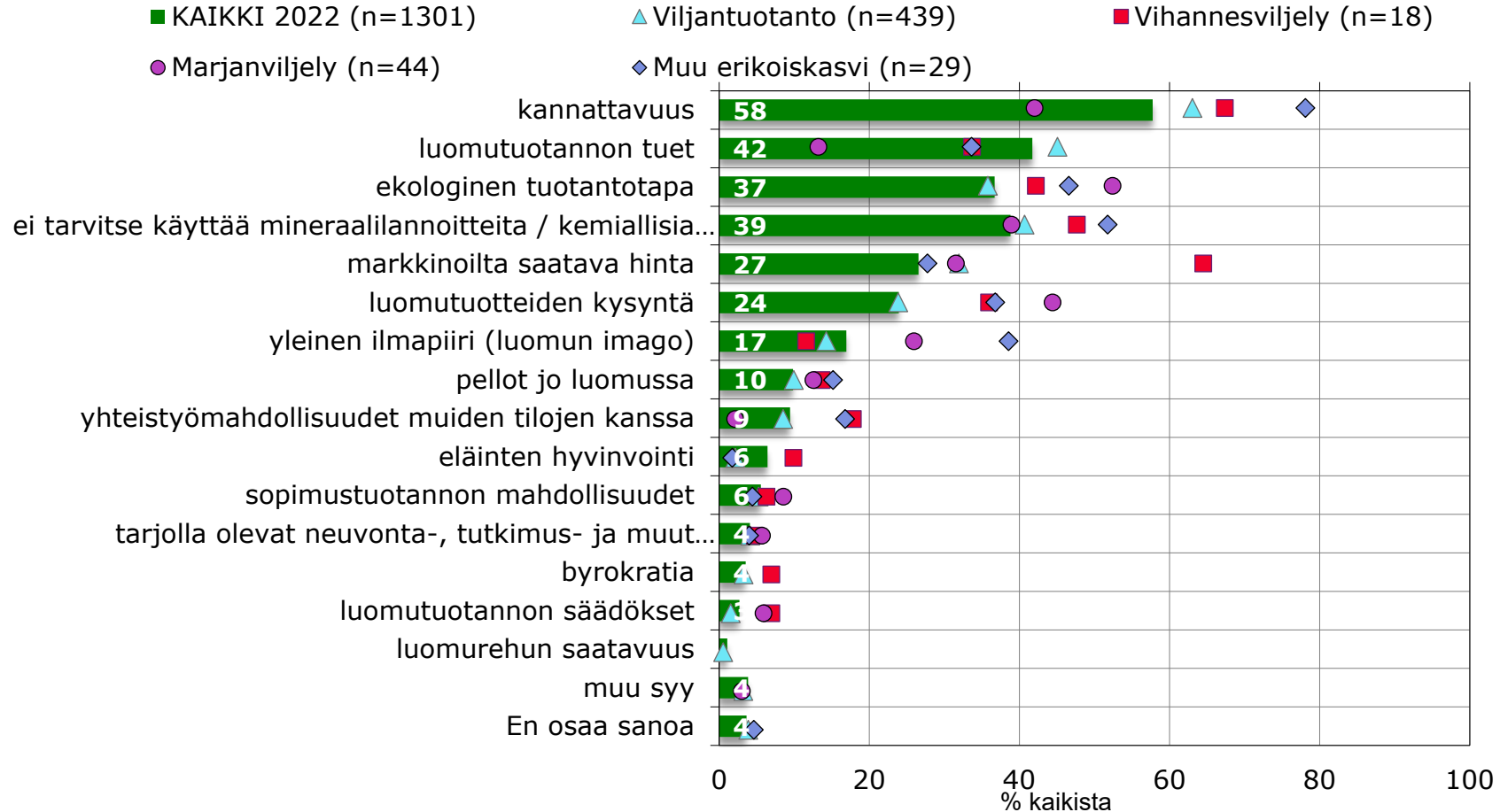
TUOTANTOSUUNTA:

Syyt siirtyä luomuun kasvitiloilla; kannattavuus nähdään tärkeimmäksi vetovoimatekijäksi

Luomuun siirtymiseen vaikuttavat tekijät

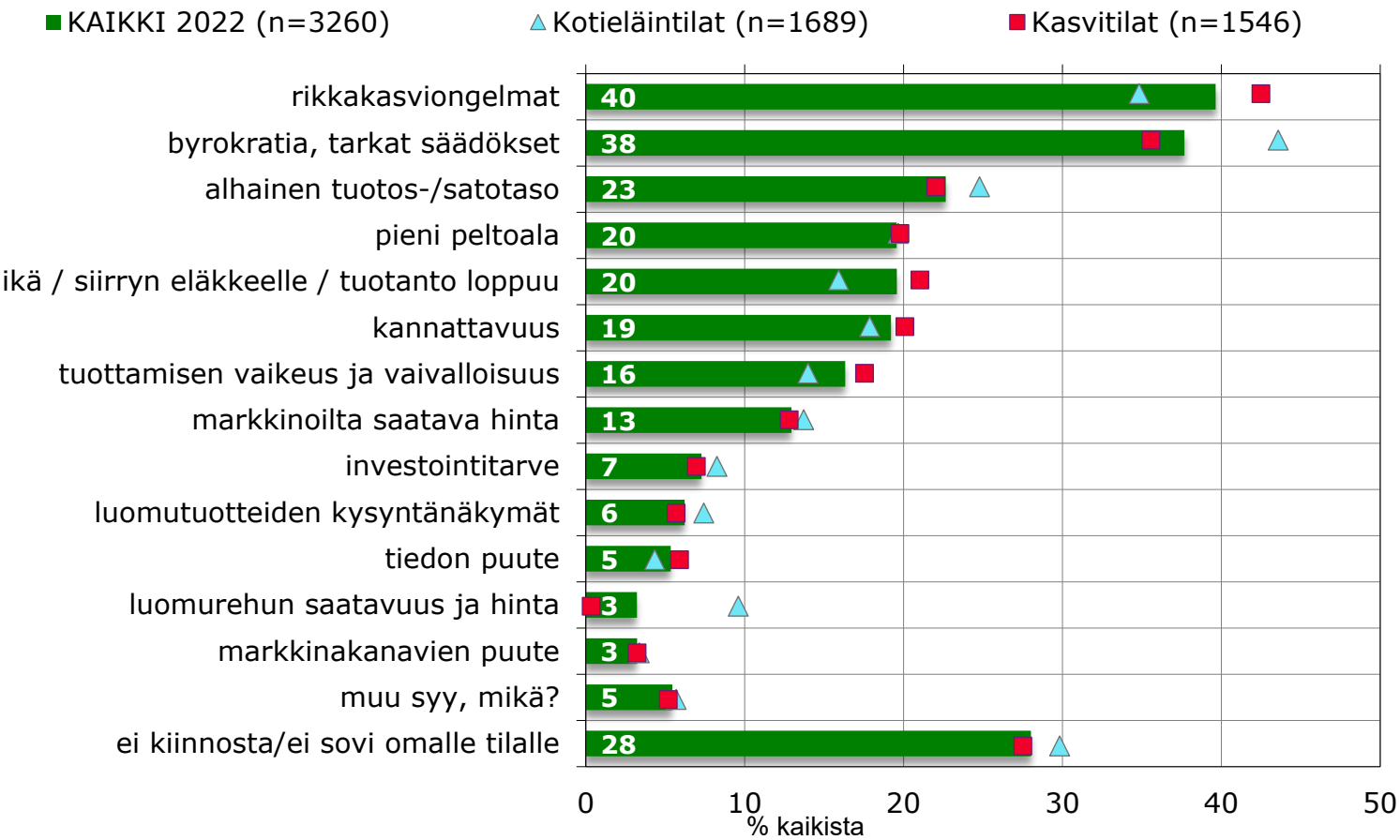
PÄÄTUOTANTOSUUNTA 2022:

Rikkakasviongelmät luomuun siirtymisen suurin este kasvitiloilla, myös byrokratia koetaan hankalaksi

Miksi luomuun siirtyminen ei kiinnosta

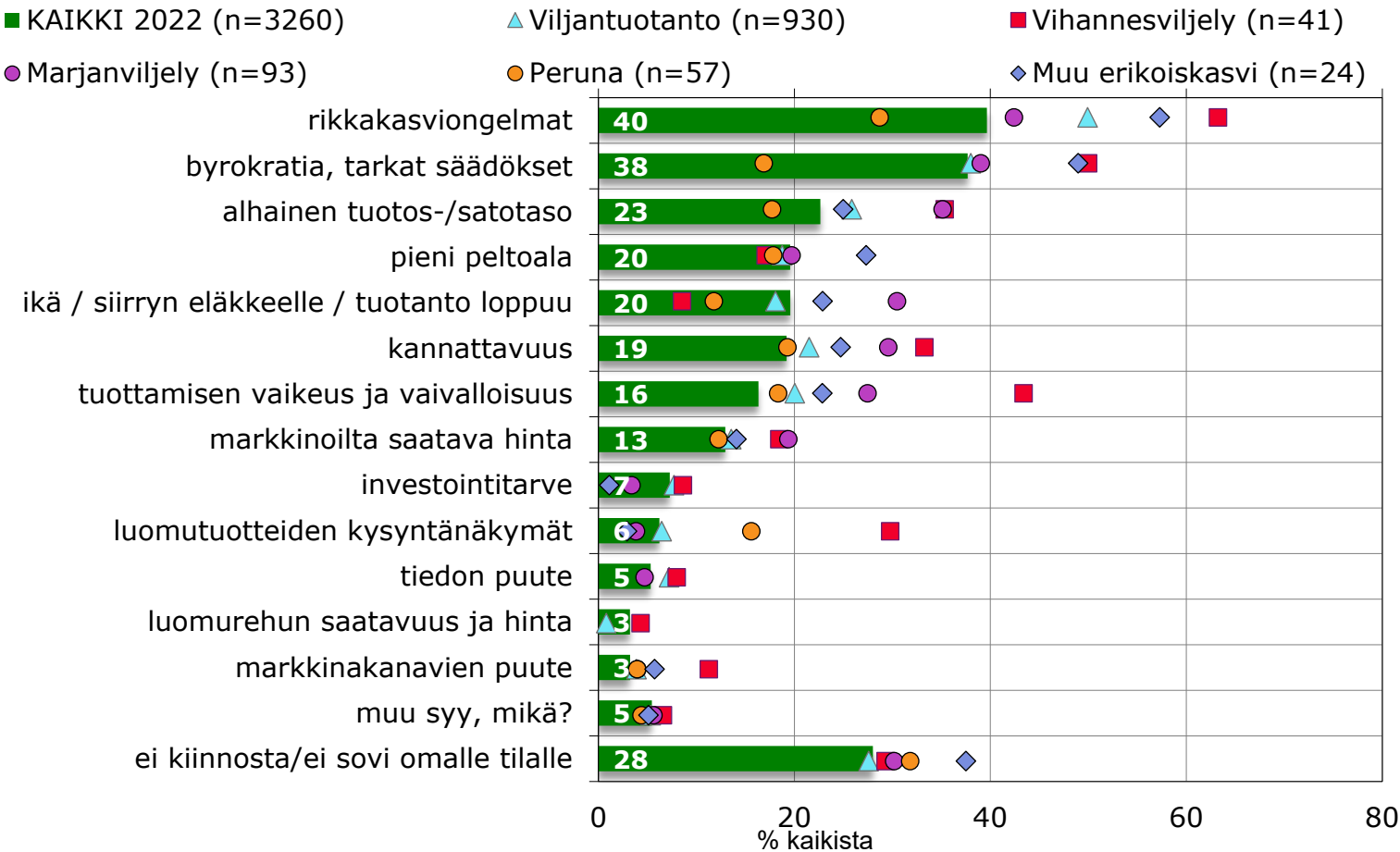
TUOTANTOSUUNTA:

Esteet siirtyä luomuun kasvitiloilla

Miksi luomuun siirtyminen ei kiinnosta

PÄÄTUOTANTOSUUNTA 2022:

KIITOS

